

สรุปข่าวประจำวัน ที่ 16-22 กันยายน 2569

“พาณิชย์” ถกผู้นำเข้าข้าวออสเตรเลีย รับข่าวดี ต้องการซื้อข้าวไทยเพิ่มต่อเนื่อง

กรมการค้าต่างประเทศใช้โอกาสเข้าร่วมจัดกิจกรรมประชสัมพันธ์ข้าวไทยในงาน Fine Food Australia 2026 ณ เมืองเมลเบิร์น ออสเตรเลีย พบหารือผู้นำเข้าข้าว ได้รับข่าวดี ตลาดมีความต้องการข้าวไทยเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง จากจำนวนร้านอาหารไทยที่มีมากกว่า 3,500 ร้าน และกลุ่มผู้บริโภคชาวเอเชียที่นิยมข้าวไทย และผู้บริโภคออสเตรเลียที่ใส่ใจสุขภาพ พร้อมมอบตราเครื่องหมายรับรองข้าวไทยมะลิไทย ให้ร้านหญิงไทย 2 ร้าน Thai SELECT เป็นร้านแรกของภูมิภาคโอเชียเนีย

นางอารดา เพื่องทอง อธิบดีกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ เปิดเผยว่า ในระหว่างการเข้าร่วมจัดกิจกรรมส่งเสริมประชสัมพันธ์ข้าวไทยในงานแสดงสินค้า Fine Food Australia 2026 ณ เมืองเมลเบิร์น ประเทศออสเตรเลีย ระหว่างวันที่ 31 ส.ค.-3 ก.ย.2569 นางชนินทร หริ่มเจริญ รองอธิบดีกรมการค้าต่างประเทศ ได้ใช้โอกาสนี้พบหารือผู้นำเข้าข้าวออสเตรเลีย โดยได้หารือกับบริษัท Tangola Pty Ltd. และบริษัท Lam Brothers Pty Ltd. ซึ่งเป็นบริษัทคู่ค้าที่มีการนำเข้าข้าวไทยและวัตถุดิบอาหารไทยอย่างต่อเนื่อง และได้รับรายงานว่ามีการแลกเปลี่ยนข้อมูลสถานการณ์ตลาดข้าว แนวโน้มความต้องการนำเข้าข้าวไทย ตลอดจนแนวทางการส่งเสริมการขยายตลาดข้าวไทยในตลาดออสเตรเลีย

ทั้งนี้ ผลการหารือทำให้ทราบว่าตลาดข้าวไทยในออสเตรเลีย ยังมีโอกาสขยายตัวจากความต้องการใช้ข้าวสำหรับบริโภคโดยตรง จากธุรกิจร้านอาหารไทยที่มีจำนวนมากกว่า 3,500 ร้านทั่วออสเตรเลีย และกลุ่มผู้บริโภคชาวเอเชียที่นิยมบริโภคข้าวไทย อีกทั้งผู้บริโภคในตลาดออสเตรเลียมีแนวโน้มให้ความสำคัญกับสุขภาพเพิ่มขึ้น การให้ข้อมูลคุณสมบัติและคุณค่าทางโภชนาการสำหรับข้าวชนิดต่าง ๆ ของไทย รวมถึงข้าวสีเพื่อสุขภาพ จะเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยกระตุ้นความต้องการซื้อ และผู้นำเข้าออสเตรเลียยังให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า คุณภาพที่โดดเด่นของข้าวไทย ประกอบกับความสม่ำเสมอและความน่าเชื่อถือในการส่งมอบสินค้า ยังคงเป็นจุดแข็งสำคัญที่จะสนับสนุนการขยายตลาดเข้าสู่ห้างค้าปลีกขนาดใหญ่ของออสเตรเลียในระยะต่อไป

สำหรับงานแสดงสินค้า Fine Food Australia 2026 เป็นงานแสดงสินค้าอาหารและเครื่องดื่มที่ใหญ่ที่สุดในออสเตรเลีย เป็นการเจรจาธุรกิจ (B2B) ระหว่างผู้ส่งออก ผู้นำเข้า ผู้ค้าส่ง ผู้ค้าปลีก ตัวแทนจัดจำหน่าย และผู้ประกอบการร้านอาหาร มีผู้เข้าร่วมจัดแสดงสินค้ากว่า 900 ราย จาก 35 ประเทศทั่วโลก อาทิ สหรัฐฯ แคนาดา บราซิล เยอรมัน จีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ นิวซีแลนด์ ฟิจิ ฟิลิปปินส์ และมาเลเซีย และมีผู้เข้าร่วมชมงานกว่า 18,000 ราย

โดยในปีนี้ได้จัดแสดงนิทรรศการภายใต้คอนเซ็ปต์ “Think Rice Think Thailand” เพื่อตอกย้ำภาพลักษณ์ที่ดีและสร้างการจดจำคุณภาพมาตรฐานข้าวไทย และประชสัมพันธ์ข้าวหอมมะลิไทยในฐานะสินค้าคุณภาพระดับโลกที่มีความโดดเด่นด้านรสชาติ ความนุ่ม และความหอมอันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว รวมถึงข้าวเพื่อสุขภาพชนิดต่าง ๆ เพื่อสร้างทางเลือกที่หลากหลายและกระตุ้นการบริโภคข้าวคุณภาพในตลาดสุขภาพของออสเตรเลีย รวมทั้งประชสัมพันธ์เครื่องหมายรับรองข้าวหอมมะลิไทยให้เป็นที่รู้จักกว้างขวางมากขึ้น เพื่อสร้าง

ความเชื่อมั่นและเป็นการสื่อสารทางการตลาดกับคู่ค้าและผู้บริโภคว่าเป็นสัญลักษณ์ที่แสดงว่าเป็นสินค้าข้าวที่มีคุณภาพมาตรฐานและมีแหล่งกำเนิดในประเทศไทย

นางอารดา กล่าวว่า กรมยังได้ร่วมกับสำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ (สคต.) ณ นครซิดนีย์ จัดกิจกรรมพบหารือผู้ประกอบการร้านอาหารไทยในเมืองเมลเบิร์น จำนวน 2 ร้าน ได้แก่ ร้านหญิงไทย 2 และร้าน Thai Me Up Chapel St โดยกรมได้มอบประกาศนียบัตรเครื่องหมายรับรองข้าวหอมมะลิไทยให้แก่ร้านหญิงไทย 2 ซึ่งเป็นร้าน Thai SELECT และเป็นร้านอาหารไทยแห่งแรกในประเทศออสเตรเลียและในภูมิภาคโอเชียเนียที่ได้รับการรับรองการใช้เครื่องหมายรับรองข้าวหอมมะลิไทยดังกล่าว อันเป็นก้าวสำคัญในการสร้างการรับรู้แก่ผู้บริโภคเกี่ยวกับคุณภาพของข้าวหอมมะลิไทย และเสริมสร้างความเชื่อมั่นในสินค้าข้าวไทย จากการสังเกตบรรยากาศภายในร้าน พบว่า มีผู้บริโภคเข้าใช้บริการอย่างหนาแน่น ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพในการเชื่อมโยงระหว่างซอฟต์แวร์ด้านอาหารไทยกับข้าวไทยที่ส่งเสริมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ และก่อให้เกิดความต้องการบริโภคอย่างต่อเนื่อง

ปัจจุบัน ออสเตรเลียนำเข้าข้าวจากต่างประเทศปีละประมาณ 240,000 ตัน โดยนำเข้าข้าวจากไทยสูงเป็นอันดับหนึ่งมาโดยตลอด คิดเป็นสัดส่วนประมาณ 34% ของปริมาณข้าวที่นำเข้าทั้งหมด และแนวโน้มการส่งออกข้าวไทยไปยังออสเตรเลีย ยังคงมีโอกาสเติบโตได้ จากร้านอาหารไทยและกลุ่มผู้บริโภคชาวเอเชียที่นิยมบริโภคข้าวไทย รวมถึงกลุ่มผู้บริโภคให้ความสำคัญกับสุขภาพ โดยสิ่งสำคัญที่ต้องดำเนินการควบคู่กันไป คือ การคงรักษาคุณภาพมาตรฐานของข้าวไทย และศักยภาพในการส่งมอบสินค้าได้ตามสัญญาและตรงตามกำหนดเวลา ซึ่งกรมจะร่วมมือกับภาคเอกชนผู้ส่งออกข้าวไทยรักษาจุดแข็งดังกล่าวของไทยต่อไป

ที่มา Commerce News Agency (CNA)

ปี 70 อินเดียพลิกกลยุทธ์ส่งออกเขย่าตลาดข้าวโลก

ทูตพาณิชย์เผยอินเดียพลิกทิศนโยบายข้าว หลังผลผลิตอยู่ระดับสูงและทยอยคลายมาตรการจำกัดส่งออก จากช่วงปี 2566-2567 ที่เน้นคุมราคาและความมั่นคงทางอาหาร กลับมารุกตลาดโลก ปี 2025-26 ส่งออกข้าวที่ไม่ใช่บาสมาดิทะลุ 15.01 ล้านตัน มูลค่า 5.82 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ขณะรัฐบาลเร่งเพิ่มคลังธัญพืชอีก 13.1 ล้านตัน พร้อมยกระดับคุณภาพข้าวครั้งใหญ่ คาดปี 2570 การส่งออกยังเป็นกลไกสำคัญ

รายงานข่าวจากสำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ นิวเดลี ประเทศอินเดีย (ทูตพาณิชย์) ระบุว่า สถานการณ์ข้าวของอินเดียในปี 2569 เปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญ จากปี 2566-2567 ซึ่งรัฐบาลใช้มาตรการจำกัดการส่งออกเพื่อควบคุมราคาและรักษาความมั่นคงทางอาหารภายในประเทศ แต่ปัจจุบันอินเดียมีผลผลิตข้าวอยู่ในระดับสูง เริ่มผ่อนคลายการจำกัดส่งออก ทำให้อินเดียกลับมามีบทบาทสูงในตลาดข้าวโลกอีกครั้ง

อย่างไรก็ตาม รัฐบาลอินเดียยังคงดูแลรายได้เกษตรกรผ่านราคาขั้นต่ำที่รัฐบาลกำหนด หรือ Minimum Support Price (MSP) และการรับซื้อข้าวเข้าสู่คลังสำรอง โดยฤดูการตลาดข้าวนาปี 2026-27 หรือ Kharif Marketing Season (KMS) รัฐบาลกลางและรัฐบาลรัฐต่าง ๆ กำหนดประมาณการรับซื้อข้าวเปลือกไว้ที่ 70.864 ล้านตัน

โดยปริมาณรับซื้อระดับสูงทำให้อินเดียต้องเร่งจัดการความไม่สมดุลระหว่างการรับซื้อ การระบายข้าวออกไปใช้ และพื้นที่จัดเก็บ โดยเดินหน้า New Storage Policy ซึ่งมีแผนเพิ่มความสามารถในการจัดเก็บธัญพืชอีก

13.1 ล้วนต้น ควบคู่กับการขยายคลังระดับท้องถิ่นผ่านระบบสหกรณ์ และเพิ่มประสิทธิภาพด้านโลจิสติกส์และ Supply Chain

อีกความเคลื่อนไหวสำคัญ คือ Improved-Quality Rice Policy ซึ่งยกระดับคุณภาพข้าวที่แจกจ่ายผ่านโครงการสวัสดิการของรัฐบาล ครอบคลุมประชาชนมากกว่า 800 ล้านคน โดยลดสัดส่วนข้าวหักในข้าวดิบจากไม่เกิน 25% เหลือ 10% และข้าวเน่าจาก 16% เหลือ 5% พร้อมนำ QR Code มาเพิ่มประสิทธิภาพการตรวจสอบย้อนกลับ

นอกจากนี้ อินเดียเริ่มจัดซื้อข้าวตามมาตรฐานใหม่ตั้งแต่ฤดู 2026-27 และจะทยอยขยายให้ครอบคลุมรัฐที่มีการรับซื้อข้าวทั้งหมดภายในฤดู 2027-28 ส่งผลให้โรงสีต้องปรับปรุงกระบวนการผลิตและคัดแยก ขณะที่รัฐบาลประเมินว่าการปรับระบบดังกล่าวจะลดต้นทุนด้านการขนส่ง จัดเก็บ และบรรจุภัณฑ์ได้ประมาณ 2,161 Crore รูปีต่อปี

ด้านการส่งออก ข้อมูลของ Agricultural and Processed Food Products Export Development Authority (APEDA) ระบุว่า ในปี 2025-26 อินเดียส่งออกข้าวที่ไม่ใช่บาสมати (Non-Basmati Rice) ปริมาณ 15.01 ล้านตัน มูลค่า 5.82 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยมีตลาดสำคัญ ได้แก่ เบนิน บังกลาเทศ กินี โตโก และโกตดิวัวร์ ซึ่งทิศทางล่าสุดสะท้อนว่า อินเดียกำลังให้น้ำหนักกับการรักษาและขยายตลาดส่งออกมากขึ้น โดย APEDA เดินหน้าทั้งการขึ้นทะเบียนและอำนวยความสะดวกผู้ส่งออก อาทิ การขยายอายุใบรับรอง Registration-cum-Allocation Certificate (RCAC) สำหรับข้าวบาสมัติและข้าวที่ไม่ใช่บาสมัติ การกำหนดขั้นตอนส่งออกข้าวไปจีน และการขึ้นทะเบียนสถานประกอบการเพื่อส่งออกข้าวไปซาอุดีอาระเบีย

สำหรับทิศทางปี 2570 แม้รัฐบาลอินเดียยังไม่ได้ประกาศนโยบายข้าวสำหรับปีดังกล่าวโดยเฉพาะ แต่จากมาตรการที่ประกาศและกำลังทยอยดำเนินการ ทูตพาณิชย์ประเมินว่า นโยบายจะให้น้ำหนักกับ “การบริหารผลผลิตและสต็อกให้มีประสิทธิภาพ ควบคู่กับการยกระดับคุณภาพและรักษาความสามารถในการส่งออก” มากขึ้น เนื่องจากแม้ผลผลิตและสต็อกของรัฐบาลยังอยู่ในระดับสูง แต่อินเดียเริ่มเผชิญข้อจำกัดด้านคลังสินค้าและการระบายสต็อก ประกอบกับความต้องการข้าวจากอุตสาหกรรมเอทานอลและความเสี่ยงจากสภาพอากาศ ทำให้การบริหารปริมาณข้าวภายในประเทศกับการส่งออกต้องดำเนินไปพร้อมกัน

ขณะที่ภาพตลาดข้าวโลกปี 2026/27 แม้อุปทานโดยรวมยังเพียงพอ แต่เริ่มมีความตึงตัวและผันผวนมากขึ้น โดยข้อมูลที่รายงานอ้างอิงจาก FAO ระบุว่าผลผลิตโลกมีแนวโน้มลดลง ขณะที่การบริโภคเพิ่มขึ้นและสต็อกลดลงจากระดับสูงสุดเป็นประวัติการณ์ สอดคล้องกับข้อมูล USDA เดือนกันยายน 2569 ที่สะท้อนทิศทางผลผลิตและสต็อกข้าวโลกที่ลดลง

ดังนั้น หากผลผลิตและสต็อกอินเดียยังอยู่ในระดับสูง และราคาอาหารภายในประเทศไม่เพิ่มขึ้นผิดปกติ การส่งออกมีแนวโน้มยังมีบทบาทสำคัญต่ออุตสาหกรรมข้าวอินเดียในปี 2570 แต่รัฐบาลยังสามารถปรับมาตรการส่งออกตามสถานการณ์ความมั่นคงทางอาหารและระดับราคาภายในประเทศได้

ทูตพาณิชย์ระบุว่า ช่วงปลายปี 2569 ต่อเนื่องถึงปี 2570 ไทยจึงต้องจับตาดูอินเดียอย่างน้อย 4 ปัจจัยสำคัญ ได้แก่ ผลผลิตข้าวฤดูกาล 2026-27 ปริมาณสต็อกข้าวของรัฐบาล ราคาและปริมาณส่งออกข้าวที่ไม่ใช่บาสมัติและข้าวหัก รวมถึงการเปลี่ยนแปลงนโยบายส่งออก เพราะทั้งหมดจะเป็นตัวชี้ว่าอินเดียจะนำข้าวเข้าสู่ตลาดโลกมากน้อยเพียงใดในปี 2570 ภาพรวมจึงสะท้อนการเปลี่ยนผ่านของนโยบายข้าวอินเดีย จากช่วงอุปทานตึงตัวที่ให้น้ำหนักกับ ความมั่นคงทางอาหารและการควบคุมการส่งออก ไปสู่การบริหารพร้อมกันทั้งความมั่นคงทางอาหาร

คุณภาพ สต็อกและคลังสินค้า การส่งออก การใช้ประโยชน์จากผลผลิตส่วนเกิน โดยทิศทางจะชัดเจนขึ้นเมื่อทราบผลผลิตฤดูกาล 2026-27 และระดับสต็อกของรัฐบาลในช่วงต้นปี 2570 ซึ่งจะเป็นตัวแปรสำคัญต่อทั้งปริมาณและราคาข้าวในตลาดโลก

ที่มา ประชาชาติธุรกิจออนไลน์

"พาณิชย์" เปิดตัว "ใกล้เก็บเกี่ยว" 30 ก.ย. นี้ ใช้ AI เชื่อมข้อมูลบริหารสินค้าเกษตร รู้ก่อนเกิดปัญหา

กระทรวงพาณิชย์ เปิดตัวภาพการทำงานของใกล้เก็บเกี่ยว เครื่องมือใหม่ที่จะเปลี่ยนข้อมูลจากการใช้ติดตามสถานการณ์สู่การคาดการณ์ล่วงหน้า โดยเชื่อมโยงข้อมูลผลผลิต ราคา และพื้นที่จากหลายหน่วยงานให้เป็นภาพเดียวกัน เพื่อให้ภาครัฐรู้เร็วขึ้นว่าผลผลิตจะออกเมื่อไร พื้นที่ไหนมีความเสี่ยง และราคาเริ่มส่งสัญญาณอย่างไร ก่อนนำไปสู่มาตรการที่ตรงจุดและทันเวลา

นายณันทพงษ์ จิระเลิศพงษ์ ผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า (สนค.) เปิดเผยว่าความท้าทายของการบริหารเสถียรภาพราคาสินค้าเกษตร ไม่ใช่การขาดข้อมูล แต่คือข้อมูลสำคัญกระจายอยู่ในหลายหน่วยงานและแต่ละชุดมีจุดแข็งแตกต่างกัน โจทย์สำคัญจึงอยู่ที่การนำ Technology & AI มาเชื่อมโยงและประมวลผลข้อมูลเหล่านั้น เพื่อให้มองเห็นสถานการณ์ได้ครบถ้วน ถูกต้อง และแม่นยำยิ่งขึ้น

เราไม่ได้ต้องการข้อมูลเพิ่มเติมอีกหนึ่งชุด แต่ต้องทำให้ข้อมูลที่มีอยู่เชื่อมโยงกัน และตอบให้ได้ว่า ผลผลิตกำลังจะออกที่ไหน เมื่อไร มีปริมาณเท่าไร และราคากำลังไปในทิศทางใด เพราะเมื่อเห็นทั้งหมดพร้อมกัน เราจะมีเวลาบริหารสถานการณ์ก่อนที่จะกลายเป็นปัญหา

สำหรับข้าว ซึ่งเป็นสินค้าแรกที่น่าร่อง มีการเชื่อมข้อมูลทะเบียนข้าวกับข้อมูลดาวเทียม โดยใช้ข้อมูลทะเบียนเพื่อมองพื้นที่เพาะปลูก พันธุ์ข้าว และรอบเก็บเกี่ยวตั้งแต่ต้นฤดู ก่อนใช้ข้อมูลดาวเทียมที่อัปเดตรายพื้นที่ทุกสัปดาห์เข้ามาช่วยปรับภาพคาดการณ์เมื่อใกล้เก็บเกี่ยวให้สอดคล้องกับสถานการณ์จริงมากขึ้น

อีกด้านหนึ่งคือราคา ซึ่งเป็นสัญญาณสำคัญในการบริหารสถานการณ์ โดยนำข้อมูลราคาที่พาณิชย์จังหวัดรายงานทุกวันมาวิเคราะห์แนวโน้มควบคู่กับปริมาณผลผลิต หากราคาเริ่มลดลงเข้าใกล้ระดับเฝ้าระวัง จะช่วยให้เห็นสัญญาณก่อนเข้าสู่ภาวะที่ต้องเร่งแก้ปัญหา ทำให้ภาครัฐเห็น ปริมาณ ราคา และพื้นที่เสี่ยง ในภาพเดียวกัน

นายณันทพงษ์กล่าวว่า นี่คือการเปลี่ยน Data ให้เป็น Solution สำหรับการบริหารเสถียรภาพราคาสินค้าเกษตร จากข้อมูลที่ใช้บอกว่าเกิดอะไรขึ้น ไปสู่ข้อมูลที่ช่วยตอบว่า อะไรกำลังจะเกิดขึ้น และควรเตรียมรับมืออย่างไร เพื่อให้มาตรการของภาครัฐพุ่งเป้า เหมาะสม และทันเวลา

เมื่อเรารู้เร็วขึ้น เราก็มีเวลาบริหารมากขึ้น เป้าหมายของใกล้เก็บเกี่ยวจึงไม่ใช่แค่คาดการณ์ให้แม่นยำ แต่คือทำให้การคาดการณ์นำไปสู่การตัดสินใจและมาตรการได้จริง จาก Data ไปสู่ Decision และจาก Decision ไปสู่ Action

ทั้งนี้ ใกล้เก็บเกี่ยวจะเปิดตัวอย่างเป็นทางการในวันที่ 30 กันยายนนี้ ภายใต้ความร่วมมือของ 4 กระทรวง โดยเริ่มนำร่องใน ข้าวเป็นสินค้าแรก ก่อนต่อยอดสู่สินค้าเกษตรอื่นในระยะต่อไป

ที่มา ข่าวประชาสัมพันธ์ ศูนย์ข่าวกระทรวงพาณิชย์

“ข้าวไทย” สะท้อน ผลผลิตลด 4% ราคาขยับเกือบ 10% ลุ้น “เอลนีโญ” เปิดโอกาสชิงตลาดโลก

“สศก.” ประเมินผลผลิตข้าวไทยปีการผลิต 2569/70 ลด 4% เหลือ 26 ล้านตัน เหตุเกษตรกรบางส่วนเว้นทำนาจากต้นทุนพุ่งและเสี่ยง “เอลนีโญ” ต้นราคาข้าวเปลือกในประเทศขยับเกือบ 10% ขณะที่ส่งออก 8 เดือนหด 13% แต่ไทยยังมีโอกาสจากความต้องการสำรองข้าวเพื่อความมั่นคงทางอาหารในตลาดโลก

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (สศก.) คาดการณ์ผลผลิตข้าวเปลือกไทยปีการผลิต 2569/70 จะออกสู่ตลาดในช่วงปลายปีประมาณ 17 ล้านตัน หรือเกือบสองในสามของผลผลิตข้าวทั้งปี ขณะที่ภาพรวมผลผลิตข้าวไทยปีนี้คาดว่าจะลดลงราว 4% เหลือประมาณ 26 ล้านตัน จากปัจจัยต้นทุนการผลิตที่เพิ่มขึ้นและความเสี่ยงด้านสภาพอากาศ

ปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผลผลิตลดลงมาจากเกษตรกรบางส่วนชะลอหรือเว้นการทำนา เนื่องจากมีภาระต้นทุนการผลิตและราคาน้ำมันที่อยู่ในระดับสูง ประกอบกับความเสี่ยงจากภาวะฝนทิ้งช่วงที่เกี่ยวข้องกับปรากฏการณ์เอลนีโญ ส่งผลให้ปริมาณผลผลิตข้าวมีแนวโน้มลดลง และทำให้ราคาข้าวเปลือกในประเทศปรับตัวสูงขึ้น โดยราคาข้าวเปลือกเกือบทุกรายการเพิ่มขึ้นใกล้เคียง 10%

อย่างไรก็ตาม ภาวการณ์ส่งออกข้าวไทยยังเผชิญแรงกดดันจากปัจจัยภายนอก โดยในช่วง 8 เดือนแรกของปีไทยส่งออกข้าวได้ประมาณ 4.6 ล้านตัน ลดลง 13% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน คิดเป็นมูลค่าประมาณ 2,700 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ปัจจัยสำคัญส่วนหนึ่งมาจากเงินบาทที่แข็งค่าขึ้นเกือบ 3% ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการแข่งขันด้านราคาของข้าวไทยในตลาดโลก

ด้านสถานการณ์ตลาดข้าวโลก รายงานล่าสุดของกระทรวงเกษตรสหรัฐฯ (USDA) ปรับลดประมาณการการค้าข้าวโลกในปีนี้ลงเล็กน้อย มาอยู่ที่เกือบ 63 ล้านตัน โดยการส่งออกของกัมพูชาและอินเดียมีแนวโน้มชะลอตัวจากปัญหาด้านการขนส่งและความขัดแย้งในต่างประเทศ

ขณะเดียวกัน อินเดียยังมีสต็อกข้าวในระดับสูงเป็นประวัติการณ์ถึงประมาณ 58 ล้านตัน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้ปริมาณข้าวในตลาดโลกโดยรวมยังอยู่ในระดับเพียงพอ และทำให้การแข่งขันในตลาดส่งออกยังคงเป็นโจทย์สำคัญสำหรับประเทศผู้ส่งออกข้าว รวมถึงไทย

แม้การส่งออกข้าวไทยในช่วงที่ผ่านมาเผชิญแรงกดดัน แต่สถานการณ์ด้านสภาพอากาศและความต้องการสร้างความมั่นคงทางอาหารของหลายประเทศอาจเปิดโอกาสให้ไทยในระยะต่อไป โดยหลายประเทศเริ่มเร่งนำเข้าข้าวเพื่อสำรองและสร้างความมั่นคงทางอาหาร ขณะที่ประเทศคู่แข่งอย่างเวียดนามอาจปรับลดการส่งออกเพื่อเก็บผลผลิตไว้รองรับความต้องการภายในประเทศ

สถานการณ์ดังกล่าวจึงเป็นโอกาสให้ไทยเร่งขยายตลาดส่งออก โดยใช้จุดแข็งด้านคุณภาพข้าว ความหลากหลายของสินค้า และศักยภาพในการส่งมอบที่ตรงเวลา เพื่อดึงคำสั่งซื้อจากตลาดโลก ท่ามกลางภาวะที่ผลผลิตข้าวในบางประเทศมีความไม่แน่นอน และความต้องการข้าวเพื่อความมั่นคงทางอาหารยังมีแนวโน้มเป็นปัจจัยสำคัญต่อทิศทางตลาดในระยะต่อไป

ที่มา TNN

กรรมการข้าวประกาศรับรองพันธุ์ข้าวใหม่ประจำปี 2569 จำนวน 7 พันธุ์ ชวนนาใช้ขยายพันธุ์ต่อไปได้

วันที่ 22 กันยายน 2569 ณ ห้องประชุมรวงข้าว อาคารสำนักงานกรรมการข้าว ได้มีการประชุม คณะกรรมการพิจารณารับรองพันธุ์ข้าว ประจำปี 2569 โดยมี นายอานนท์ นนทรีย์ อธิบดีกรมการข้าว เป็นประธาน โดยการประชุมในวันนี้ ที่ประชุมได้พิจารณารับรองพันธุ์ข้าวใหม่ จำนวน 7 พันธุ์ ประกอบด้วย ข้าวเจ้าไม่ไวต่อช่วงแสง จำนวน 2 พันธุ์ ได้แก่ ข้าวเจ้าสายพันธุ์ SPR16015-16-1-1-1 เสนอเป็นพันธุ์รับรอง ชื่อพันธุ์ กข121 และข้าวเจ้าสายพันธุ์ MJU148927-3-11-12-1 เสนอเป็นพันธุ์รับรอง ชื่อพันธุ์ หอมแม่โจ้ 91 ปี ข้าวเจ้าไวต่อช่วงแสง จำนวน 1 พันธุ์ ได้แก่ ข้าวเจ้าสายพันธุ์ PSL12265-RBR-2-3-1-1 เสนอเป็นพันธุ์รับรอง ชื่อพันธุ์ กข123 ข้าวเจ้าหอมไทย ไวต่อช่วงแสง จำนวน 2 พันธุ์ ได้แก่ ข้าวเจ้าสายพันธุ์ RGD13159-MS21-MS9-2-B เสนอเป็นพันธุ์รับรอง ชื่อพันธุ์ หอมสยาม และข้าวเจ้าสายพันธุ์ RGD03011-MS381-MS193-1-B เสนอเป็นพันธุ์รับรอง ชื่อพันธุ์ สุวรรณภูมิ 1 ข้าวเหนียวไวต่อช่วงแสง จำนวน 1 พันธุ์ ได้แก่ ข้าวเหนียวสายพันธุ์ MHS14010-5-2-4-4-2 เสนอเป็นพันธุ์รับรอง ชื่อพันธุ์ กข28 และข้าวบาร์เลย์ จำนวน 1 พันธุ์ ได้แก่ ข้าวบาร์เลย์พันธุ์ FNBL#140 เสนอเป็นพันธุ์รับรอง ชื่อพันธุ์ กขบ1 โดยการพิจารณารับรองพันธุ์ข้าวของคณะกรรมการพิจารณารับรองพันธุ์ข้าวนี้เป็นการดำเนินการตามอำนาจ และหน้าที่ให้การรับรองพันธุ์ข้าวตามระเบียบกรมการข้าวว่าด้วยหลักเกณฑ์การรับรองพันธุ์ข้าว พ.ศ.2560 เพื่อประกาศให้ชาวนาใช้ขยายพันธุ์ต่อไป รวมทั้งพิจารณาความเหมาะสมในการยื่นขอขึ้นทะเบียนพันธุ์ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. 2518 และการยื่นขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ.2542

ลักษณะจำเพาะของแต่ละสายพันธุ์ มีดังนี้

1. ข้าวเจ้าสายพันธุ์ SPR16015-16-1-1-1 เสนอเป็นพันธุ์รับรอง ชื่อพันธุ์ กข121 เป็นข้าวเจ้าไม่ไวต่อช่วงแสง ผลผลิตสูง 835 กิโลกรัม/ไร่ ให้ผลผลิตสูงถึง 1,050 กิโลกรัม/ไร่ ค่อนข้างต้านทานต่อเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล ทนต่อน้ำท่วมฉับพลัน และทนเค็มในระดับปานกลาง แนะนำปลูกพื้นที่นาชลประทานภาคเหนือตอนล่างและภาคกลาง ค่อนข้างอ่อนแอต่อโรคไหม้ และโรคขอบใบแห้ง เสนอรับรองพันธุ์ข้าวโดย สถาบันวิทยาศาสตร์ข้าวแห่งชาติ กรมการข้าว

2. ข้าวเจ้าสายพันธุ์ PSL12265-RBR-2-3-1-1 เสนอเป็นพันธุ์รับรอง ชื่อพันธุ์ กข123 เป็นข้าวเจ้าไวต่อช่วงแสง เมล็ดเรียวยาว ท้องไข่น้อย ผลผลิตสูง 815 กิโลกรัม/ไร่ ให้ผลผลิตสูงสุด 971 กิโลกรัม/ไร่ ข้าวหุงสุกนุ่ม ค่อนข้างเหนียว สีขาวนวล ผิวค่อนข้างเลื่อมมัน ต้นแข็งไม่หักล้ม ต้านทานโรคไหม้ (ระยะกล้า) ที่ภาคเหนือตอนล่าง และภาคตะวันตก ต้านทานโรคขอบใบแห้ง ในเขตภาคเหนือตอนล่าง แนะนำปลูกพื้นที่นาฝนภาคเหนือตอนล่าง ภาคกลาง และภาคตะวันตก ค่อนข้างอ่อนแอต่อเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล และเพลี้ยกระโดดหลังขาว เสนอรับรองพันธุ์ข้าวโดย ศูนย์วิจัยข้าวราชบุรี

3. ข้าวเจ้าสายพันธุ์ MJU148927-3-11-12-1 เสนอเป็นพันธุ์รับรอง ชื่อพันธุ์ หอมแม่โจ้ 91 ปี เป็นข้าวเจ้าไม่ไวต่อช่วงแสง ผลผลิตค่อนข้างสูง 926 กิโลกรัม/ไร่ ในภาคเหนือตอนบน ผลผลิตสูงสุด 1,226 กิโลกรัม/ไร่ ข้าวสุกนุ่ม ปริมาณอมิโลส 15.05% 2AP1.94 ppm แนะนำปลูกพื้นที่นาชลประทานภาคเหนือตอนบน อ่อนแอต่อโรคขอบใบแห้ง เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล เพลี้ยกระโดดหลังขาว และแมลงบั่ว หลีกเลี่ยงการปลูกข้าวในช่วงเดือนกุมภาพันธ์-เมษายน เนื่องจากไม่ทนทานต่อสภาพอากาศร้อนจัดในช่วงข้าวออกดอก ทำให้ติดเมล็ดไม่ดีและคุณภาพการสีต่ำ เสนอรับรองพันธุ์ข้าวโดย มหาวิทยาลัยแม่โจ้

4. ข้าวเจ้าสายพันธุ์ RGD13159-MS21-MS9-2-B เสนอเป็นพันธุ์รับรอง ชื่อพันธุ์ หอมสยาม เป็นข้าวเจ้า หอม นุ่ม ไรต์ต่อช่วงแสง ผลผลิตเฉลี่ย 697 กิโลกรัม/ไร่ ผลผลิตสูงสุด 1,016 กิโลกรัม/ไร่ หุงสุกมีกลิ่นหอม นุ่ม คล้าย พันธุ์ขาวดอกมะลิ 105 ต้านทานต่อโรคไหม้ในระยะกล้า ทนทานต่อสภาพแล้ง แนะนำปลูกพื้นที่น้ำฝนที่ประสบ ปัญหาของโรคไหม้ หรือแล้ง และควรปลูกในรูปแบบเครือข่ายชุมชน โดยมีแหล่งรับซื้อข้าวเปลือกที่ชัดเจน เพื่อ รองรับการผลิตและสร้างความมั่นคงด้านการตลาดแก่เกษตรกร อ่อนแอต่อโรคขอบใบแห้ง เพี้ยกระโดดสีน้ำตาล เสนอรับรองพันธุ์โดย ศูนย์พันธุ์วิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ

5. ข้าวเจ้าสายพันธุ์ RGD03011-MS381-MS193-1-B เสนอเป็นพันธุ์รับรอง ชื่อพันธุ์ สุวรรณภูมิ 1 เป็น ข้าวเจ้าหอม นุ่ม ไรต์ต่อช่วงแสง ผลผลิตเฉลี่ย 605 กิโลกรัม/ไร่ ผลผลิตสูงสุด 1,009 กิโลกรัม/ไร่ คุณสมบัติการหุงต้ม คล้ายพันธุ์ขาวดอกมะลิ 105 ทนทานต่อน้ำท่วมฉับพลัน (ระยะแตกกอ 14 วัน น้ำใส) แนะนำพื้นที่น้ำฝนในเขต ภาคเหนือตอนล่าง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อ่อนแอต่อโรคขอบใบแห้ง โรคไหม้ โรคเมล็ดด่าง เพี้ยกระโดดสี น้ำตาล เสนอรับรองพันธุ์ข้าวโดย ศูนย์พันธุ์วิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ

6. ข้าวเหนียวสายพันธุ์ MHS14010-5-2-4-4-2 เสนอเป็นพันธุ์รับรอง ชื่อพันธุ์ กข28 เป็นข้าวเหนียวไรต์ต่อ ช่วงแสง หอม นุ่ม ผลผลิตสูง 760 กิโลกรัม/ไร่ (สูงกว่า กข6) ให้ผลผลิตสูงสุด 907 กิโลกรัมต่อไร่ มีกลิ่นหอม 2AP 4.71 ppm (ในข้าวสาร) ต้านทานโรคไหม้ (ระยะกล้า) แนะนำปลูกพื้นที่น้ำฝนในเขตภาคเหนือตอนบน อ่อนแอ ต่อโรคไหม้คอรวง โรคขอบใบแห้ง เพี้ยกระโดดสีน้ำตาล เพี้ยกระโดดหลังขาว และแมลงบั่ว เช่นเดียวกับพันธุ์ กข 6

7. ข้าวบาร์เลย์สายพันธุ์ FNBSL#140 เสนอเป็นพันธุ์รับรอง ชื่อพันธุ์ กขบ1 เป็นข้าวบาร์เลย์ผลผลิตสูง 373 กิโลกรัม/ไร่ ผลผลิตสูงถึง 524 กิโลกรัม/ไร่ ต้านทานโรคใบจุดสีน้ำตาล คุณภาพมอลต์เหมาะสมสำหรับการ ผลิตเบียร์ แนะนำปลูกพื้นที่ภาคเหนือตอนบน ไม่ควรปลูกหลังเดือนธันวาคม เนื่องจากอากาศร้อนทำให้ การเจริญเติบโตทางลำต้นไม่เพียงพอ ส่งผลให้ผลผลิตต่ำ เสนอรับรองพันธุ์โดย ศูนย์วิจัยข้าวสะเมิง ที่มา แนวหน้า

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

ราคาข้าวฟ่าง สวนทางการค้าโลกลด เวียดนาม-กัมพูชา รับผลตะวันออกกลางเดือด

อีกไม่กี่เดือนข้างหน้า หรือราวเดือน พ.ย. ของทุกปี ผลผลิตข้าวนาปีของไทยจะเริ่มออกสู่ตลาด โดยข้อมูล จากสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (สศก.) ระบุว่า ปีการผลิต 2569/70 คาดว่าจะมีผลผลิตข้าวเปลือกออกสู่ตลาด ในช่วงปลายปีราว 16.795 ล้านตัน คิดเป็น 65% ของผลผลิตข้าวทั้งหมด อย่างไรก็ตาม ตลาดส่งออกข้าว ซึ่งรองรับ ผลผลิตไทยในสัดส่วนมากกว่าครึ่ง ยังเผชิญทิศทางที่ไม่สดใสนัก

รายงาน Rice Outlook เดือน ก.ย. 2569 ของกระทรวงเกษตรสหรัฐ (USDA) ระบุว่า การค้าข้าวโลกปี 2569/70 แทบไม่เปลี่ยนแปลงจากเดือนก่อน โดยอยู่ที่ 62.7 ล้านตัน หลังถูกปรับลดลง 160,000 ตัน

ประเทศที่ถูกปรับลดคาดการณ์การส่งออกมากที่สุดคือกัมพูชา โดยลดลง 200,000 ตัน เหลือ 3.6 ล้านตัน เนื่องจากคาดว่าจะขาดขายข้าวในปี 2569/70 ไปยังเวียดนามจะยังชะลอตัว แม้การส่งออกข้าวสารไปยังตลาดอื่นยัง อยู่ในระดับสูง

โดยปกติกัมพูชาส่งออกข้าวเปลือกไปยังเวียดนาม เนื่องจากเวียดนามมีความได้เปรียบด้านต้นทุนจากโครงสร้างพื้นฐานด้านการสีข้าว การอบแห้ง และการเก็บรักษาที่มีประสิทธิภาพกว่า ส่งผลให้การนำเข้าข้าวของเวียดนามในปี 2569/70 ถูกปรับลดลง 200,000 ตัน เหลือ 3.6 ล้านตัน จากความต้องการข้าวเปลือกจากกัมพูชาที่อ่อนตัวลง

USDA ยังปรับลดประมาณการการค้าข้าวปี 2568/69 โดยลดคาดการณ์การส่งออกข้าวของอินเดียลง 500,000 ตัน จากการส่งออกไปยังตลาดสำคัญ โดยเฉพาะอิรักและอิหร่าน ที่ชะลอกว่าคาด เนื่องจากอุปสรรคด้านโลจิสติกส์จากความขัดแย้งในภูมิภาค ซึ่งกระทบการนำเข้าสินค้าหลายประเภท รวมถึงข้าว

ขณะเดียวกัน การนำเข้าข้าวของอิหร่านและอิรักถูกปรับลดลง 100,000 ตัน และ 200,000 ตัน ตามลำดับ ส่วนการนำเข้าข้าวของเวียดนามปี 2568/69 ลดลง 200,000 ตัน เหลือ 3.1 ล้านตัน สอดคล้องกับการปรับลดประมาณการส่งออกข้าวของกัมพูชาในปีเดียวกัน 200,000 ตัน โดยกัมพูชายังเผชิญอุปสรรคด้านโลจิสติกส์และความปั่นป่วนของห่วงโซ่อุปทานจากสถานการณ์ชายแดนกัมพูชา-ไทย

สต็อกอินเดียสูงหนุนอุปทานโลก

อย่างไรก็ตาม USDA ประเมินว่า อุปทานและสต็อกข้าวโลกปลายงวดปี 2569/70 จะเพิ่มขึ้น โดยสต็อกยกมาจากปีการตลาด 2568/69 ที่อยู่ในระดับสูง จะช่วยชดเชยผลผลิตข้าวโลกที่ลดลงสุทธิ ส่งผลให้อุปทานข้าวโลกจากผลผลิตฤดูใหม่ถูกปรับเพิ่มขึ้น 1.2 ล้านตัน สู่ระดับเกือบ 737 ล้านตัน

ปัจจัยสำคัญมาจากการปรับเพิ่มข้อมูลสต็อกข้าวปลายงวดของอินเดียในปี 2568/69 จำนวน 4.5 ล้านตัน สู่ระดับสูงสุดเป็นประวัติการณ์ที่ 58.5 ล้านตัน ซึ่งส่งผลให้สต็อกยกมาของปี 2569/70 เพิ่มขึ้นตามไปด้วย

ราคาข้าวเปลือกขยับปรับความเสี่ยงเอลนีโญ

ข้อมูลกรมการค้าต่างประเทศระบุว่า ปีการผลิต 2569/70 ผลผลิตข้าวของไทยคาดว่าจะอยู่ที่ 25.83 ล้านตัน ข้าวเปลือก ลดลง 4.23% จากปีก่อน เนื่องจากเกษตรกรบางส่วนปล่อยพื้นที่ว่างจากต้นทุนการผลิต ทั้งปุ๋ยและน้ำมันที่สูงขึ้น

นอกจากนี้ ยังมีความเสี่ยงที่เกษตรกรจะไม่สามารถทำนาปีรอบ 2 ได้ จากปริมาณฝนที่น้อยและภาวะฝนทิ้งช่วงอันเป็นผลจากปรากฏการณ์เอลนีโญ ปัจจัยดังกล่าวส่งผลให้ราคาข้าวเปลือกในประเทศ ณ เดือน ส.ค. 2569 ปรับตัวสูงขึ้นทุกประเภท

ข้าวเปลือกหอมมะลิมีราคาเฉลี่ย 17,750 บาทต่อตัน เพิ่มขึ้น 9.6% จากราคาเฉลี่ย 16,189 บาทต่อตันในปี 2568 ขณะที่ข้าวเปลือกเจ้ามีราคา 8,850 บาทต่อตัน เพิ่มขึ้น 13.2% จากเฉลี่ย 7,819 บาทต่อตันในปี 2568

ด้านการส่งออก ข้อมูลกรมศุลกากรและใบอนุญาตส่งออกข้าวของกรมการค้าต่างประเทศระบุว่า ช่วงเดือน ม.ค.-ส.ค. 2569 ไทยส่งออกข้าว 4.61 ล้านตัน ลดลง 13.28% จากช่วงเดียวกันของปีก่อนที่ 5.31 ล้านตัน มูลค่าส่งออกอยู่ที่ 2,686 ล้านดอลลาร์ ลดลง 13.57% จาก 3,108 ล้านดอลลาร์ในช่วงเดียวกันของปี 2568

ขณะที่เงินบาทเฉลี่ยในช่วง 8 เดือนแรกของปี 2569 อยู่ที่ 32.39 บาทต่อดอลลาร์ แข็งค่าขึ้น 2.61% จากช่วงเดียวกันปีก่อน ซึ่งเป็นอีกปัจจัยที่กระทบความสามารถในการแข่งขันด้านราคาของผู้ส่งออกข้าวไทย

ลู่หน้ภัยแล้งหนุนคำสั่งซื้อข้าวไทย

แม้การส่งออกข้าวไทยในภาพรวมจะชะลอตัว แต่แนวโน้มภัยแล้งจากเอลนีโญอาจทำให้หลายประเทศผู้นำเข้าเพิ่มการนำเข้าข้าว เพื่อรองรับความเสี่ยงด้านผลผลิตและเสริมความมั่นคงทางอาหาร ซึ่งเป็นปัจจัยบวกต่อโอกาสส่งออกของไทยในระยะต่อไป

ขณะเดียวกัน เวียดนาม ซึ่งเป็นผู้ส่งออกข้าวรายสำคัญ มีแนวโน้มให้มีความสำคัญกับการสำรองผลผลิตเพื่อรองรับการบริโภคภายในประเทศก่อน เนื่องจากพื้นที่เพาะปลูกอาจได้รับผลกระทบจากภัยแล้งและทำให้ผลผลิตลดลง สถานการณ์ดังกล่าวเปิดโอกาสให้ไทยสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้ซื้อจากจุดแข็งด้านคุณภาพข้าว ปริมาณสินค้าที่พร้อมส่งออก และความสามารถในการส่งมอบตามกำหนดสัญญา

ในช่วงเดือน ม.ค.-ก.ค. 2569 ไทยส่งออกข้าวรวม 3.90 ล้านตัน โดยตลาดแอฟริกามีส่วนสูงสุด 37.02% ของปริมาณส่งออกทั้งหมด รองลงมาคือเอเชีย 32.13% อเมริกา 13.11% ตะวันออกกลาง 9.77% ยุโรป 4.63% และโอเชียเนีย 3.34%

แอฟริกายังเป็นฐานสำคัญของข้าวขาวและข้าวเหนียวไทย โดยมีแอฟริกาใต้ สาธารณรัฐประชาธิปไตยคองโก โมซัมบิก เซเนกัล และแองโกลา เป็นตลาดหลัก ขณะที่ตลาดเอเชีย ได้แก่ มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ จีน ฮองกง และสิงคโปร์ รองรับทั้งข้าวขาว ข้าวหอมมะลิ และข้าวเหนียว

สำหรับตลาดอเมริกา โดยเฉพาะสหรัฐฯ แคนาดา และเปอร์โตริโก เป็นตลาดสำคัญของข้าวหอมมะลิไทย ส่วนตลาดตะวันออกกลาง ได้แก่ อิรัก เยเมน ตุรกี ซีเรีย และสหรัฐอเมริกาเม็กซิโก ขณะที่ยุโรปและโอเชียเนีย แม้มีส่วนไม่สูงมาก แต่ยังเป็นตลาดข้าวคุณภาพ โดยมีฝรั่งเศส เนเธอร์แลนด์ สหราชอาณาจักร ปาปัวนิวกินี และออสเตรเลีย เป็นประเทศนำเข้าสำคัญ

เมื่อจำแนกตามชนิดสินค้า ข้าวขาวเป็นสินค้าส่งออกหลัก ปริมาณ 1.87 ล้านตัน รองลงมาคือข้าวหอมมะลิไทย 0.91 ล้านตัน ข้าวเหนียว 0.72 ล้านตัน ข้าวหอมไทย 0.26 ล้านตัน ข้าวเหนียว 0.12 ล้านตัน และข้าวกล้อง 0.01 ล้านตัน สะท้อนว่าไทยยังมีตลาดส่งออกที่หลากหลาย แต่จำเป็นต้องรักษาความสามารถด้านราคา คุณภาพ และการส่งมอบสินค้า เพื่อรับมือการแข่งขันในตลาดโลกที่รุนแรงขึ้น

ที่มา กรุงเทพธุรกิจออนไลน์

USDA ปรับลดคาดการณ์ผลผลิตข้าวโลกปี 2569/70 แต่สต็อกเริ่มต้นสูงช่วยพยุงอุปทาน

กระทรวงเกษตรสหรัฐฯ (U.S. Department of Agriculture: USDA) เผยแพร่รายงาน Rice Outlook ประจำเดือนกันยายน 2569 โดยประเมินว่า ตลาดข้าวสหรัฐฯ ในปีการตลาด 2569/70 (สิงหาคม 2569–กรกฎาคม 2570) จะเผชิญภาวะอุปทานตึงตัวมากขึ้น ขณะที่ตลาดข้าวโลกยังคงมีอุปทานในระดับค่อนข้างเพียงพอ เนื่องจากสต็อกข้าวต้นปีเพิ่มขึ้นในระดับสูงสามารถชดเชยการลดลงของผลผลิตใหม่ได้บางส่วน

สำหรับตลาดข้าวสหรัฐฯ ปีการตลาด 2569/70 USDA ได้ปรับเพิ่มประมาณการอุปทานข้าวสหรัฐฯ ทั้งหมดในปีการตลาด 2569/70 ขึ้น 4.4 ล้าน cwt มาอยู่ที่ 266.4 ล้าน cwt โดยมีสาเหตุหลักจากการปรับเพิ่มสต็อกข้าวต้นปีขึ้นสู่ระดับสูงสุดในรอบ 40 ปีที่ 58.4 ล้าน cwt

อย่างไรก็ตาม USDA ปรับลดประมาณการผลผลิตข้าวลงเล็กน้อยมาอยู่ที่ 158.2 ล้าน cwt เนื่องจากพื้นที่เก็บเกี่ยวที่ลดลงมากกว่าผลกระทบเชิงบวกจากผลผลิตต่อพื้นที่ที่ปรับตัวดีขึ้น โดยพื้นที่เก็บเกี่ยวข้าวของสหรัฐฯ คาดว่าจะอยู่ที่เพียง 2.057 ล้านเอเคอร์ ซึ่งเป็นระดับต่ำสุดนับตั้งแต่ปีการตลาด 2515/16 โดยการลดลงของพื้นที่ส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มข้าวเมล็ดยาว โดยเฉพาะในรัฐทางภาคใต้ของประเทศ

USDA คาดว่าผลผลิตข้าวเมล็ดยาวจะอยู่ที่ 103.5 ล้าน cwt ซึ่งเป็นระดับต่ำสุดนับตั้งแต่ปีการตลาด 2530/31 ขณะที่ผลผลิตข้าวเมล็ดกลางและเมล็ดสั้นปรับเพิ่มขึ้นมาอยู่ที่ 54.6 ล้าน cwt ซึ่งเป็นระดับสูงสุดในรอบ 3 ปี

ด้านความต้องการใช้ข้าวทั้งหมดของสหรัฐฯ คาดว่าจะอยู่ที่ 226.0 ล้าน cwt ไม่เปลี่ยนแปลงจากประมาณการครั้งก่อน แต่ลดลงจาก 244.9 ล้าน cwt ในปีการตลาด 2568/69 โดยการใช้ภายในประเทศและส่วนที่ไม่สามารถจำแนกได้ (domestic and residual use) คาดว่าจะอยู่ที่ 148.0 ล้าน cwt

สำหรับการส่งออก USDA คาดว่าจะอยู่ที่ 78.0 ล้าน cwt ลดลงร้อยละ 3 จากระดับที่ปรับปรุงแล้วของปีการตลาด 2568/69 โดยการส่งออกข้าวเมล็ดยาวคาดว่าจะอยู่ที่ 50.0 ล้าน cwt สะท้อนถึงปริมาณข้าวสำหรับส่งออกที่มีจำกัด

ในทางตรงกันข้าม การนำเข้าข้าวของสหรัฐฯ มีแนวโน้มทำสถิติสูงสุดเป็นประวัติการณ์ที่ 49.8 ล้าน cwt เพิ่มขึ้นร้อยละ 16 จากปีการตลาด 2568/69 โดยเฉพาะการนำเข้าข้าวเมล็ดยาว ซึ่งคาดว่าจะทำสถิติสูงสุดที่ 43.0 ล้าน cwt ซึ่งการเพิ่มขึ้นของการนำเข้าข้าวเมล็ดยาวส่วนใหญ่คาดว่าจะมาจากข้าวหอมจากเอเชีย โดยเฉพาะข้าวหอมมะลิจากไทย และข้าวบาสมาดิจาอินเดียนและปากีสถาน

USDA คาดว่าสต็อกข้าวปลายปีของสหรัฐฯ จะอยู่ที่ 40.4 ล้าน cwt เพิ่มขึ้นจากประมาณการเดือนก่อน แต่ยังคงต่ำกว่าปีการตลาด 2568/69 ถึง ร้อยละ 31

สำหรับราคาข้าว USDA คาดว่าราคาข้าวเฉลี่ยที่เกษตรกรได้รับตลอดฤดูกาลผลิต (season-average farm price) จะอยู่ที่ 14.90 ดอลลาร์ต่อ cwt เพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 20 จากประมาณการปรับปรุงของปีการตลาด 2568/69 ที่ 12.40 ดอลลาร์ต่อ cwt สอดคล้องกับแนวโน้มอุปทานที่ตึงตัวมากขึ้น

ภาพรวมตลาดข้าวสหรัฐฯ ในปีการตลาด 2569/70 จึงเป็นภาวะที่มีสต็อกต้นปีอยู่ในระดับสูงผิดปกติ แต่ต้องเผชิญกับผลผลิตใหม่ที่ลดลงอย่างมาก โดยเฉพาะข้าวเมล็ดยาว ขณะที่การนำเข้าที่เพิ่มขึ้นเป็นประวัติการณ์จะช่วยชดเชยผลผลิตภายในประเทศที่ลดลงบางส่วน ประกอบกับการส่งออกและการใช้ภายในประเทศที่ลดลงจะช่วยรักษาสต็อกของตลาด อย่างไรก็ตาม การลดลงของผลผลิตและสต็อกปลายปีมีแนวโน้มทำให้ตลาดข้าวสหรัฐฯ ยังคงอยู่ในภาวะค่อนข้างแข็งแกร่ง

สำหรับตลาดข้าวโลก USDA ประเมินว่า ในปีการตลาด 2569/70 ตลาดจะยังคงมีอุปทานในระดับค่อนข้างเพียงพอ แม้ผลผลิตใหม่จะลดลง เนื่องจากสต็อกต้นปีที่เพิ่มขึ้นในระดับสูงสามารถชดเชยผลผลิตที่ลดลงได้ โดย USDA ประเมินอุปทานข้าวโลกที่ 736.6 ล้านตัน (ข้าวสาร) เพิ่มขึ้น 1.2 ล้านตัน จากประมาณการเดือนสิงหาคม แต่ลดลงเล็กน้อยจาก 737.1 ล้านตัน ในปีการตลาด 2568/69 ขณะที่สต็อกข้าวโลกต้นปีปรับเพิ่มขึ้นอย่างมากมาอยู่ที่ 202.7 ล้านตัน จากประมาณการเดิมที่ 198.2 ล้านตัน โดยการปรับเพิ่มดังกล่าวส่วนใหญ่เกิดจากการเพิ่มขึ้นของสต็อกในอินเดีย

USDA ปรับเพิ่มประมาณการสต็อกข้าวปลายปีการตลาด 2568/69 ของอินเดียขึ้นสู่ระดับสูงสุดเป็นประวัติการณ์ที่ 58.5 ล้านตัน และคาดว่าอินเดียจะถือครองประมาณร้อยละ 28 ของสต็อกข้าวโลกปลายปีในปีการตลาด 2569/70 สูงกว่าสัดส่วนเฉลี่ยในช่วง 10 ปีที่ผ่านมาซึ่งอยู่ที่ประมาณร้อยละ 20

ในทางตรงกันข้าม USDA ปรับลดประมาณการผลผลิตข้าวโลกในปีการตลาด 2569/70 ลงมาอยู่ที่ 533.9 ล้านตัน ลดลง 3.4 ล้านตัน จากประมาณการเดือนสิงหาคม และต่ำกว่าผลผลิตประมาณการของปีการตลาด 2568/69 ที่ 545.9 ล้านตัน โดยการปรับลดส่วนใหญ่เกิดจากการลดประมาณการผลผลิตของอินเดียและบังกลาเทศ

USDA ปรับลดประมาณการผลผลิตข้าวของอินเดียในปีการตลาด 2569/70 ลง 3 ล้านตัน มาอยู่ที่ 147.0 ล้านตัน โดยระบุว่าเป็นผลจากปริมาณฝนมรสุมที่อ่อนตัวและมาล่าช้า ซึ่งเกี่ยวข้องกับภาวะเอลนีโญ (El Niño) โดยพื้นที่เพาะปลูกข้าวนาปี (Kharif) คาดว่าจะลดลงประมาณร้อยละ 4 หรือ 1.4 ล้านเฮกตาร์ จากปีการตลาด

2568/69 ขณะที่ปริมาณน้ำที่มีอยู่อย่างจำกัดอาจส่งผลกระทบต่อแนวโน้มการผลิตข้าวฤดูหนาว (Rabi) และข้าวฤดูร้อนด้วย หากเป็นไปตามประมาณการดังกล่าว จะถือเป็นครั้งแรกนับตั้งแต่ปีการตลาด 2558/59 ที่ผลผลิตข้าวของอินเดียลดลงเมื่อเทียบกับปีก่อน

แม้ผลผลิตจะลดลง แต่การใช้ข้าวภายในประเทศของอินเดียคาดว่าจะยังอยู่ในระดับสูงเป็นประวัติการณ์ โดย USDA คาดว่าการบริโภคและการใช้ส่วนที่ไม่สามารถจำแนกได้ในปีการตลาด 2569/70 จะยังคงอยู่ในระดับสูง โดยได้รับแรงสนับสนุนบางส่วนจากโครงการด้านความมั่นคงทางอาหาร และการนำข้าวส่วนเกินจากสต็อกของรัฐบาลมาใช้เป็นวัตถุดิบสำหรับการผลิตเอทานอล

สำหรับบังกลาเทศ USDA ปรับลดประมาณการผลผลิตข้าวลงร้อยละ 1 มาอยู่ที่ 36.9 ล้านตัน เนื่องจากพื้นที่เก็บเกี่ยวลดลง รวมถึงปัญหาที่กระทบต่อผลผลิตข้าวฤดูโบโร (Boro) และข้าวฤดูออส (Aus)

USDA คาดว่าการส่งออกข้าวโลกในปีการตลาด 2569/70 จะอยู่ที่ 62.7 ล้านตัน ลดลงเพียงเล็กน้อยจากประมาณการครั้งก่อน โดยปรับลดประมาณการส่งออกของกัมพูชาลง 200,000 ตัน มาอยู่ที่ 3.6 ล้านตัน ขณะที่การนำเข้าของเวียดนามก็ปรับลดลง 200,000 ตัน มาอยู่ที่ 3.6 ล้านตัน สะท้อนความต้องการข้าวเปลือกจากกัมพูชาที่อ่อนตัวลง

ด้านการบริโภคและการใช้ส่วนที่ไม่สามารถจำแนกได้ทั่วโลก USDA คาดว่าจะอยู่ที่ 539.6 ล้านตัน ลดลง 3.2 ล้านตัน จากประมาณการครั้งก่อน โดยส่วนใหญ่เป็นผลจากการปรับลดประมาณการการใช้ข้าวของอินเดีย

อย่างไรก็ตาม USDA ปรับเพิ่มประมาณการสต็อกข้าวโลกปลายปีขึ้นมาอยู่ที่ 197.0 ล้านตัน เพิ่มขึ้น 4.4 ล้านตัน จากประมาณการเดือนสิงหาคม

โดยสรุป ตลาดข้าวโลกในปีการตลาด 2569/70 มีแนวโน้มยังคงมีอุปทานเพียงพอ แม้ผลผลิตจะลดลง โดยเฉพาะสต็อกข้าวสะสมในระดับสูงของอินเดีย ซึ่งจะทำหน้าที่เป็นกันชนรองรับการลดลงของผลผลิต อย่างไรก็ตาม ผลผลิตอินเดียที่ลดลง ความไม่แน่นอนจากสภาพอากาศ และการกระจุกตัวของสต็อกข้าวโลกอยู่ในประเทศผู้ผลิตรายสำคัญเพียงไม่กี่ประเทศ อาจกลายเป็นปัจจัยสำคัญต่อตลาด หากความเสี่ยงด้านผลผลิตเพิ่มสูงขึ้นในระยะต่อไป

ที่มา Oryza.com

สภาพอากาศรุนแรงและสงครามเพิ่มความเสี่ยงต่อความมั่นคงทางอาหารในเอเชีย

สำนักข่าว Bloomberg รายงานโดยอ้างอิงข้อมูลจาก Verisk Maplecroft บริษัทที่ปรึกษาด้านความเสี่ยงระดับโลกว่า ความแปรปรวนของสภาพอากาศที่รุนแรงประกอบกับสงครามอิหร่านที่ยังดำเนินอยู่ กำลังเพิ่มความเสี่ยงด้านความมั่นคงทางอาหารในหลายประเทศของเอเชีย

ความขัดแย้งดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่ออุปทานเชื้อเพลิงและปุ๋ยแล้ว ทำให้ต้นทุนการผลิตภาคเกษตรเพิ่มขึ้นและสร้างแรงกดดันต่อราคาอาหาร ขณะเดียวกัน ปรากฏการณ์เอลนีโญ (El Niño) ที่มีความรุนแรงกำลังส่งผลให้เกิดสภาพอากาศสุดขั้วในหลายพื้นที่ ซึ่งเพิ่มความเสี่ยงต่อผลผลิตทางการเกษตรทั่วภูมิภาค

สำหรับอินเดีย ปริมาณฝนในช่วงฤดูมรสุมปัจจุบันต่ำกว่าค่าปกติ ร้อยละ 15 ซึ่งเพิ่มความเสี่ยงต่อผลผลิตข้าว ขณะที่อินโดนีเซีย ซึ่งเป็นประเทศผู้ผลิตน้ำมันปาล์มรายใหญ่ที่สุดของโลก กำลังเผชิญกับไฟป่าที่เกิดขึ้นเป็นวงกว้างและส่งผลกระทบต่อการเก็บเกี่ยวผลผลิต ส่วนไทยมีแนวโน้มเผชิญกับผลผลิตอ้อยสำหรับฤดูหีบที่ลดลง นอกจากนี้ ต้นทุนการผลิตทางการเกษตรของไทยยังได้รับแรงกดดันจากการพึ่งพาพลังงานและปุ๋ยนำเข้า

Verisk Maplecroft เตือนว่า แรงกดดันด้านราคาและปริมาณอาหารที่ยืดเยื้ออาจเพิ่มความเสี่ยงต่อความไม่สงบทางสังคมและความไม่มั่นคงทางการเมืองในประเทศที่มีความเปราะบาง โดยเฉพาะหากประชาชนมองว่ารัฐบาลไม่สามารถรับมือกับสถานการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ อินเดีย บังกลาเทศ ฟิลิปปินส์ และอินโดนีเซียเป็นกลุ่มประเทศที่ถูกระบุว่ามีความเสี่ยงทั้งด้านความมั่นคงทางอาหารและความไม่สงบภายในประเทศในระดับสูง

สำหรับประเทศที่ได้รับผลกระทบจากความขัดแย้ง เช่น อัฟกานิสถานและเมียนมา การเกิดภาวะซ็อกด้านอาหารเพิ่มเติมอาจทำให้สถานการณ์ด้านมนุษยธรรมรุนแรงขึ้น ขณะเดียวกัน บริษัทที่ปรึกษาดังกล่าวระบุว่าผลกระทบบางส่วนอาจเกิดขึ้นและไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้แล้ว เนื่องจากการตัดสินใจเกี่ยวกับการเพาะปลูกและการใช้ปุ๋ยได้เกิดขึ้นไปแล้วในช่วงที่สถานการณ์ภูมิรัฐศาสตร์เริ่มส่งผลกระทบต่อภาคเกษตร

สำหรับตลาดข้าวโลก การที่ปริมาณฝนมรสุมของอินเดียต่ำกว่าค่าปกติ ประกอบกับความเสี่ยงด้านสภาพอากาศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และต้นทุนปุ๋ยและพลังงานที่สูงขึ้น อาจเพิ่มความไม่แน่นอนต่อ ผลผลิตข้าวปริมาณข้าวสำหรับส่งออก และราคาข้าวในปีการตลาด 2569/70 โดยเฉพาะหากปรากฏการณ์เอลนีโญทวีความรุนแรงขึ้นในระยะต่อไป

ที่มา Oryza.com

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

เวียดนาม

ในสัปดาห์ที่ผ่านมา ราคาข้าวขาว 5% (5% Broken Rice) ของเวียดนามอยู่ที่ 440–445 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ณ วันที่ 17 กันยายน 2569 เท่ากับ 440–445 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน เมื่อเทียบกับสัปดาห์ก่อนหน้า

ผู้ค้าข้าวในนครโฮจิมินห์รายหนึ่งกล่าวว่า การเก็บเกี่ยวข้าวฤดูร้อน-ใบไม้ร่วง (Summer–Autumn Rice) ได้เสร็จสิ้นลงแล้ว ส่งผลให้อุปทานข้าวเริ่มลดลง ขณะเดียวกัน ความต้องการซื้อยังคงค่อนข้างอ่อนแอ ทำให้ราคาข้าวยังคงทรงตัวในช่วงหลายสัปดาห์ที่ผ่านมา

ผู้ค้ารายดังกล่าวกล่าวเพิ่มเติมว่า แม้ฟิลิปปินส์ยังคงมีการจัดซื้อข้าวจากเวียดนาม แต่โดยทั่วไปแล้ว ความต้องการข้าวเวียดนามยังคงอยู่ในระดับต่ำ

สมาคมอาหารเวียดนาม (the Vietnam Food Association; VFA) รายงานว่า เมื่อวันที่ 22 กันยายน 2569 ราคาส่งออกข้าวของเวียดนามส่วนใหญ่ปรับตัวลดลง โดยราคาข้าวหอม (Vietnamese fragrant rice) พันธุ์ DT8 ชนิด 5% ราคาอยู่ที่ 440–445 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ลดลงจากระดับ 445–450 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน เมื่อสัปดาห์ก่อน ขณะที่ข้าวหอม Jasmine ราคาอยู่ที่ 526–530 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ลดลงจากระดับ 534–538 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน เมื่อสัปดาห์ก่อน และปลายข้าวหอม (100% broken fragrant rice) ราคาอยู่ที่ 368–372 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน เพิ่มขึ้นจากระดับ 367–371 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน เมื่อสัปดาห์ก่อน

ส่วนข้าวขาว 5% (5% broken rice) ราคาอยู่ที่ 423–427 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ลดลงจาก 424–428 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน เมื่อสัปดาห์ก่อน

สมาคมอาหารเวียดนาม (VFA) รายงานว่า ในช่วงระหว่างวันที่ 1–7 กันยายน 2569 มีเรือสินค้าเข้าเทียบท่าที่ท่าเรือโฮจิมินห์ (Ho Chi Minh Port) และ ท่าเรือหมีเถย (My Thoi Port) เพื่อบรรทุกข้าวรวม 4 ลำ โดยมีปริมาณข้าวทุกชนิดที่มีกำหนดส่งออกรวมประมาณ 24,650 ตัน ทั้งนี้ ในช่วงตั้งแต่วันที่ 16 สิงหาคม – 11 กันยายน

2569 มีการขนถ่ายสินค้าขึ้นเรือจำนวนรวม 124,700 ตัน โดยมีปลายทางไปยังประเทศในแถบแอฟริกาจำนวน 82,000 ตัน ประเทศมาเลเซีย 18,900 ตัน และประเทศฟิลิปปินส์ 23,800 ตัน

สำนักข่าว Viet Nam News รายงานว่า ฟิลิปปินส์คาดว่าจะนำเข้าข้าวสูงเป็นประวัติการณ์ประมาณ 5 ล้านตันในปี 2569 ซึ่งเปิดโอกาสสำคัญให้ผู้ส่งออกข้าวเวียดนามเพิ่มการส่งออกในช่วงเดือนที่เหลือของปี ขณะเดียวกัน อุตสาหกรรมข้าวเวียดนามยังเผชิญแรงกดดันให้เร่งยกระดับคุณภาพสินค้าและกระจายตลาดส่งออก เพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขันและรักษาการส่งออกให้มีเสถียรภาพในระยะยาว

สมาคมอาหารเวียดนาม (Vietnam Food Association: VFA) ระบุว่า ฟิลิปปินส์ซึ่งเป็นตลาดส่งออกข้าวรายใหญ่ที่สุดของเวียดนาม กำลังเร่งขดเชยผลผลิตข้าวในประเทศที่คาดว่าจะขาดแคลนประมาณ 900,000 ตัน เนื่องจากผลกระทบของปรากฏการณ์เอลนีโญ (El Niño) รวมทั้งต้องการเพิ่มปริมาณข้าวสำรองเพื่อรองรับความต้องการในช่วงต้นปี 2570

ข้อมูลของ VFA ระบุว่า ณ วันที่ 13 สิงหาคม 2569 ฟิลิปปินส์นำเข้าข้าวแล้ว 3.46 ล้านตัน สูงกว่าปริมาณนำเข้าตลอดทั้งปี 2568 โดยเวียดนามเป็นแหล่งจัดหาหลัก คิดเป็นประมาณ 74% ของปริมาณข้าวนำเข้าทั้งหมด

อย่างไรก็ตาม VFA ประเมินว่า ความต้องการนำเข้าข้าวของฟิลิปปินส์มีแนวโน้มกลับเข้าสู่ระดับปกติประมาณ 3.8–4.0 ล้านตันในปี 2570 ทำให้ผู้ส่งออกเวียดนามจำเป็นต้องใช้ประโยชน์จากความต้องการที่เพิ่มขึ้นในปัจจุบัน ควบคู่กับการสร้างและรักษาช่องทางทางการเข้าถึงตลาดในระยะยาว

ในด้านความสัมพันธ์ทางการค้า คณะผู้แทนเวียดนามที่นำโดยกระทรวงอุตสาหกรรมและการค้า (Ministry of Industry and Trade) ได้หารือกับหน่วยงานของฟิลิปปินส์ในช่วงปลายเดือนสิงหาคมที่ผ่านมา เพื่อแก้ไขประเด็นด้านการค้าและส่งเสริมการส่งออกข้าวของเวียดนาม การหารือเกิดขึ้นในช่วงที่ฟิลิปปินส์ได้เริ่มกระบวนการไต่สวนมาตรการปกป้อง (safeguard investigation) ต่อการนำเข้าข้าว

ทั้งสองฝ่ายเห็นพ้องที่จะเดินหน้าปฏิบัติตามบันทึกความเข้าใจ (Memorandum of Understanding: MOU) ด้านการค้าข้าว รักษาเสถียรภาพของห่วงโซ่อุปทาน และแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อลดความเสี่ยงจากการหยุดชะงักของการค้าระหว่างสองประเทศ นอกจากนี้ ฟิลิปปินส์ยังตกลงที่จะศึกษาข้อเสนอของเวียดนามในการยกระดับการครอบคลุมความร่วมมือด้านการค้าข้าวที่มีอยู่

แม้ตลาดฟิลิปปินส์จะมีความต้องการสูงในระยะสั้น แต่อุตสาหกรรมข้าวเวียดนามยังจำเป็นต้องปรับตัวเพื่อรับมือกับแรงกดดันด้านราคาและการแข่งขัน โดยกระทรวงเกษตรและสิ่งแวดล้อม (Ministry of Agriculture and Environment) ระบุว่า ในช่วง 8 เดือนแรกของปี 2569 เวียดนามส่งออกข้าวมากกว่า 6 ล้านตัน มูลค่าเกือบ 2,910 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ลดลงประมาณ 5% ในด้านปริมาณ และ 10.7% ในด้านมูลค่า เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2568

การลดลงของมูลค่าการส่งออกในอัตราที่สูงกว่าปริมาณ สะท้อนถึงราคาส่งออกที่อ่อนตัวลงในช่วงต้นปี อย่างไรก็ตาม ราคาข้าวเวียดนามเริ่มฟื้นตัว โดยราคาส่งออกข้าวเฉลี่ยในเดือนกรกฎาคมอยู่ที่ 511 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน เพิ่มขึ้น 5.8% จากเดือนเดียวกันของปีก่อน และเป็นครั้งแรกในปีที่ราคาส่งออกเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปีก่อน

แนวโน้มราคาข้าวในช่วงปลายปี 2569 และต้นปี 2570 มีโอกาสปรับตัวสูงขึ้น เนื่องจากความเสี่ยงด้านสภาพอากาศในประเทศผู้ผลิตรายสำคัญอาจส่งผลให้อุปทานข้าวในตลาดโลกลดลง โดยองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization: FAO) คาดการณ์ผลผลิตข้าวโลกในฤดูการผลิตปี

2569/70 อยู่ที่ 553.1 ล้านตัน ลดลง 1.9% โดยมีปัจจัยหลักจากอัตราค่าไถ่ของผู้ผลิตที่ลดลงและสภาพอากาศไม่เอื้ออำนวยที่เกี่ยวข้องกับเอลนีโญ

กระทรวงเกษตรและสิ่งแวดล้อมของเวียดนามจึงเรียกร้องให้ผู้ส่งออกติดตามสถานการณ์อุปทานข้าวโลก นโยบายการนำเข้าของประเทศคู่ค้า และสภาพอากาศอย่างใกล้ชิด พร้อมทั้งเร่งยกระดับคุณภาพสินค้าและกระจายตลาดส่งออกเพื่อลดการพึ่งพาตลาดใดตลาดหนึ่ง

VFA ระบุว่า จีน (China) มีความต้องการข้าวหักเพิ่มขึ้นเพื่อนำไปใช้เป็นวัตถุดิบอาหารสัตว์ ขณะที่ตลาดในแอฟริกาบางประเทศยังมีโอกาสขยายการส่งออก โดย ไนจีเรีย (Nigeria) คาดว่าจะเผชิญภาวะขาดแคลนข้าวประมาณ 3.5 ล้านตัน ในปีการผลิต 2569/70 ส่วน เคนยา (Kenya) ได้ยกเว้นอากรนำเข้าข้าวขาวภายใต้โควตาจนถึงเดือนพฤศจิกายน ขณะที่ อินโดนีเซีย (Indonesia) ไม่มีแผนนำเข้าข้าวในปี นี้ เนื่องจากมีผลผลิตภายในประเทศและสต็อกอยู่ในระดับสูง

สมาคมอาหารเวียดนามเสนอให้เดินหน้าการเจรจาพิธีสารการค้าข้าวอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการจัดทำสัญญาซื้อขายข้าวระหว่างรัฐบาลกับรัฐบาล (Government-to-Government: G2G) กับประเทศผู้นำเข้ารายสำคัญ และการพัฒนาแบรนด์ข้าวแห่งชาติ เพื่อเพิ่มมูลค่าและสร้างความแตกต่างให้กับข้าวเวียดนามในตลาดโลก

นอกจากนี้ สมาคมฯ เสนอให้ทดลองพัฒนา แบรนด์ข้าวสามเหลี่ยมปากแม่น้ำโขง (Mekong Delta) โดยใช้ข้าวพันธุ์ ST24 และ ST25 เป็นผลิตภัณฑ์หลัก พร้อมจัดตั้งพื้นที่ผลิตข้าวที่ได้มาตรฐานการส่งออกสำหรับตลาดสหภาพยุโรปและญี่ปุ่น ผ่านการเชื่อมโยงระหว่างสหกรณ์เกษตรกรกับภาคธุรกิจ

สมาคมอาหารเวียดนามยังเห็นว่าจำเป็นต้องจัดทำแผนปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมข้าวเพื่อเพิ่มสัดส่วนมูลค่าเพิ่ม ยกระดับการสร้างแบรนด์ และเสริมขีดความสามารถในการแข่งขัน ซึ่งจะเป็นพื้นฐานสำคัญในการทำให้อุตสาหกรรมข้าวมีส่วนสนับสนุนเป้าหมายการขยายตัวของการส่งออกเวียดนามในระดับเลขสองหลัก

ทั้งนี้ คาดว่ามูลค่าการส่งออกข้าวของเวียดนามตลอดปี 2569 จะอยู่ที่ประมาณ 3,940 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ลดลงประมาณ 4% เมื่อเทียบกับปี 2568

ที่มา Oryza.com

กัมพูชา

กระทรวงพาณิชย์กัมพูชาจัดพิธีลงนามสัญญาซื้อขายข้าวระหว่าง บริษัท City Rice Import Export Co., Ltd. และ บริษัท DILAI Trading Co. Pte. Ltd. เพื่อส่งออกข้าวกัมพูชาไปยังสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ โดยพิธีดังกล่าวจัดขึ้นภายใต้การกำกับดูแลของ จัน นิมอล (Cham Nimal) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์กัมพูชา

ในพิธีดังกล่าวมี วอม สาวิธ (Vom Savuth) ประธานคณะกรรมการนโยบายข้าวกัมพูชา (Rice Policy Board of Cambodia) จา นน ซกฮัง (Ja Non Sokhang) ประธานคณะกรรมการสหพันธ์ข้าวกัมพูชา และ ดร. เลย์ ชุน ฮู (Dr. Lay Chun Hou) ประธานสหพันธ์ข้าวกัมพูชา (Cambodian Rice Federation) เข้าร่วมพิธีลงนามสัญญาซื้อขายข้าวระหว่างบริษัท City Rice Import Export Co., Ltd. และบริษัท DILAI Trading Co. Pte. Ltd. เพื่อส่งออกข้าวไปยังฟิลิปปินส์

พิธีดังกล่าวจัดขึ้นโดยได้รับเชิญจากกระทรวงพาณิชย์กัมพูชา โดยมี นางเจนินา แมเรียน ราฟาล (Genina Marion Rafal) เลขานุการระดับ 3 ของสถานเอกอัครราชทูตสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ประจำราชอาณาจักรกัมพูชา ตลอดจนสมาชิกสหพันธ์ข้าวกัมพูชาและแขกผู้มีเกียรติจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วม

ในโอกาสดังกล่าว จัน นิมอล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์กัมพูชา ได้กำชับให้บริษัทคู่สัญญาทั้งสองฝ่ายดำเนินการตามสัญญาอย่างครบถ้วน มีประสิทธิภาพ เป็นมืออาชีพ มีความรับผิดชอบ โปร่งใส และซื่อสัตย์สุจริต พร้อมทั้งให้ความสำคัญกับการชำระเงินที่เป็นธรรม การส่งมอบสินค้าตรงตามกำหนด คุณภาพของข้าว และความต่อเนื่องของการจัดหา

ขณะเดียวกัน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์กัมพูชาได้เรียกร้องให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องตลอดห่วงโซ่มูลค่าข้าว รวมถึงสหพันธ์ข้าวกัมพูชา เดินหน้าพัฒนาคุณภาพและความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์ข้าวอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนผลักดันการดำเนินงานตาม “ยุทธศาสตร์การขยายตลาดส่งออกข้าวกัมพูชา ปี 2568–2573 (Cambodia Rice Export Market Expansion Strategy 2025–2030)” อย่างเต็มรูปแบบ เพื่อยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันและขยายส่วนแบ่งตลาดข้าวกัมพูชาในตลาดระหว่างประเทศต่อไป

เมื่อวันที่ 16 กันยายน 2569 ณ ท่าเรือสีหนุวิลล์อิสระ (Sihanouk Autonomous Port) นายดิด ตินา (Dit Tina) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตร ประมง และประมง เป็นประธานในพิธีเปิดการขนส่งข้าวทางน้ำจำนวน 10,000 ตัน โดยใช้เรือขนส่งสินค้าแบบขนส่งต่อเนื่องทางน้ำ ระหว่างบริษัท City Rice และ Dilai Trading เพื่อส่งออกข้าวโดยตรงจากราชาอาณาจักรกัมพูชาไปยังสาธารณรัฐฟิลิปปินส์

การดำเนินการดังกล่าวถือเป็นจุดเริ่มต้นครั้งสำคัญของภาคข้าวกัมพูชา เนื่องจากการเพิ่มขีดความสามารถในการส่งออกข้าวทางน้ำ โดยเปลี่ยนจากการขนส่งผ่านตู้คอนเทนเนอร์มาเป็นการขนส่งทางเรือโดยตรง แนวทางดังกล่าวช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการขนส่ง เสริมความสามารถในการแข่งขันของข้าวกัมพูชาในตลาดต่างประเทศ ลดต้นทุนและระยะเวลาในการขนส่ง ตลอดจนช่วยสร้างความมั่นคงในการจัดหาข้าวคุณภาพสูงให้แก่ตลาดฟิลิปปินส์

การส่งออกข้าวของกัมพูชาผ่านเรือขนส่งสินค้าโดยตรงครั้งนี้เกิดขึ้นภายใต้แนวทางของ ฮุน มาเนต (Hun Manet) นายกรัฐมนตรีกัมพูชา ที่สนับสนุนการใช้ท่าเรือสีหนุวิลล์อิสระเป็นช่องทางในการขนส่งข้าว โดยความสำเร็จดังกล่าวเป็นผลจากความร่วมมือและการประสานงานอย่างใกล้ชิดของท่าเรือสีหนุวิลล์

ในช่วง 8 เดือนแรกของปี 2569 กัมพูชาส่งออกข้าวไปยังฟิลิปปินส์รวม 122,102 ตัน คิดเป็นประมาณ 15.4% ของปริมาณการส่งออกข้าวทั้งหมดของกัมพูชา ซึ่งอยู่ที่ 792,212 ตัน ขณะที่สหพันธ์ข้าวกัมพูชา (Cambodia Rice Federation: CRF) ยืนยันว่า ปริมาณข้าวที่มีการทำสัญญาส่งออกไว้แล้วสำหรับช่วงเดือนกันยายน-ธันวาคม 2569 คาดว่าจะเพิ่มขึ้นอีก 87,344 ตัน ส่งผลให้ปริมาณการส่งออกข้าวไปยังฟิลิปปินส์ตลอดปี 2569 คาดว่าจะอยู่ที่ประมาณ 209,446 ตัน

ปริมาณดังกล่าวเพิ่มขึ้นอย่างมากเมื่อเทียบกับช่วงหลายปีก่อน และเป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญที่สนับสนุนการคาดการณ์ว่าการส่งออกข้าวของกัมพูชาในปี 2569 อาจเพิ่มขึ้นเป็น มากกว่า 1 ล้านตัน ซึ่งจะสูงกว่าสถิติการส่งออกข้าวรวม 940,321 ตัน ในปี 2568

ความสำเร็จดังกล่าวเป็นผลจากความร่วมมือระหว่างรัฐบาลกัมพูชาและรัฐบาลฟิลิปปินส์ รวมถึงภาคเอกชนของทั้งสองประเทศ ในการเปิดตลาดใหม่ในฟิลิปปินส์และเชื่อมโยงภาคเอกชนของทั้งสองฝ่ายเพื่อสร้างประโยชน์ร่วมกัน โดยกัมพูชาได้รับช่องทางในการขยายตลาดส่งออก ขณะที่ฟิลิปปินส์ได้รับแหล่งจัดหาข้าวเพิ่มเติมซึ่งมีส่วนสนับสนุนความมั่นคงทางอาหารของประเทศ

นอกจากนี้ ความร่วมมืออย่างใกล้ชิดระหว่าง ดิด ตินา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตร ประมง และประมงของกัมพูชา กับ ฟรานซิสโก พี. ทิว ลอเรล จูเนียร์ (Francisco P. Tiu Laurel Jr.) รัฐมนตรีว่าการกระทรวง

เกษตรของฟิลิปปินส์ ตลอดจนภาคเอกชนและหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะการประสานงานเพื่อเตรียมแพลตฟอร์มจับคู่ธุรกิจระหว่างภาคเอกชน (B2B matching platform) มีส่วนสำคัญในการผลักดันให้เกิดผลลัพธ์ด้านการส่งออกที่เป็นรูปธรรม

ความร่วมมือระหว่างภาครัฐของทั้งสองประเทศควบคู่กับการมีส่วนร่วมของภาคเอกชนจึงเป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญในการเปิดตลาดส่งออกข้าวขนาดใหญ่ในฟิลิปปินส์ และมีส่วนสนับสนุนการขยายตลาดส่งออกข้าวของกัมพูชาในระยะต่อไป

ที่มา Oryza.com

เมียนมา

สถาบัน Platts ซึ่งเป็นหน่วยงานหนึ่งของ S&P Global Energy รายงานว่า ราคาข้าวขาวเมียนมา 5% ปรับตัวลดลงสู่ระดับต่ำสุดในรอบ 2 เดือน เนื่องจากผลผลิตข้าวฤดูใหม่เริ่มออกสู่ตลาด ส่งผลให้เกิดแรงกดดันต่อราคาข้าวภายในประเทศ ขณะที่ความต้องการนำเข้าจากฟิลิปปินส์เริ่มชะลอตัวลง

ข้อมูลของ Platts ระบุว่า ณ วันที่ 11 กันยายน 2569 ราคาข้าวขาวเมียนมา 5% อยู่ที่ 470 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน FOB FCL ลดลง 9 ดอลลาร์ต่อตันจากสัปดาห์ก่อน และเป็นระดับต่ำสุดนับตั้งแต่วันที่ 10 กรกฎาคม ซึ่งในขณะนั้นราคาอยู่ในระดับใกล้เคียงกัน

ราคาดังกล่าวลดลง 35 ดอลลาร์ต่อตัน หรือร้อยละ 6.9 จากระดับ 505 ดอลลาร์ต่อตัน FOB FCL เมื่อวันที่ 14 สิงหาคม ซึ่งเป็นช่วงที่ราคาข้าวขาวเมียนมา 5% ปรับขึ้นสู่ระดับสูงสุดในรอบเกือบ 2 ปี เนื่องจากปริมาณข้าวในช่วงปลายฤดูการผลิตมีจำกัด ขณะที่ความต้องการจากฟิลิปปินส์ยังคงทรงตัว

การปรับลดลงของราคาข้าวเมียนมาส่งผลให้ส่วนต่างราคาระหว่างข้าวเมียนมากับข้าวนำเข้าจากประเทศผู้ส่งออกในเอเชียแคบลง ซึ่งอาจเปิดโอกาสให้เมียนมาสามารถขยายการส่งออกได้ หากสามารถปรับราคาให้มีความสามารถในการแข่งขันมากขึ้น

ข้อมูล Platts ระบุว่า ปัจจุบันข้าวขาวเมียนมา 5% มีราคาต่ำกว่าข้าวขาวไทย 5% อยู่ 14 ดอลลาร์ต่อตัน แต่ยังคงสูงกว่าข้าวขาวเวียดนาม 5% อยู่ 50 ดอลลาร์ต่อตัน สูงกว่าข้าวขาวปากีสถาน 5% อยู่ 51 ดอลลาร์ต่อตัน และสูงกว่าข้าวขาวอินเดีย 5% อยู่ 91 ดอลลาร์ต่อตัน

ผู้ค้าในตลาดประเมินว่า การปรับลดลงของราคาเมียนมาส่วนหนึ่งเป็นผลจากการเริ่มต้นฤดูเก็บเกี่ยวข้าวฤดูใหม่ ซึ่งทำให้ปริมาณข้าวเข้าสู่ตลาดภายในประเทศเพิ่มขึ้น ขณะที่ผู้ส่งออกข้าวในนครย่างกุ้งรายหนึ่งเปิดเผยว่า ปริมาณข้าวจากผลผลิตฤดูใหม่เริ่มเข้าสู่ตลาดแล้ว ประกอบกับความต้องการจากฟิลิปปินส์ที่อ่อนตัวลง ส่งผลให้ราคาข้าวปรับลดลง และคาดว่าราคายังมีโอกาสปรับตัวลดลงต่อ หากมีปริมาณข้าวเข้าสู่ตลาดเพิ่มขึ้นในระยะต่อไป

ผู้ส่งออกอีกรายในนครย่างกุ้งกล่าวว่า ปริมาณข้าวจากผลผลิตฤดูใหม่ที่เพิ่มขึ้นอย่างชัดเจนอาจเริ่มปรากฏในช่วงปลายเดือนกันยายน อย่างไรก็ตาม ราคาส่งออก FOB จะยังคงขึ้นอยู่กับความต้องการภายในประเทศและการเคลื่อนไหวของราคาข้าวในตลาดท้องถิ่น

ทั้งนี้ เมียนมามีฤดูการผลิตหลัก 2 ฤดู ได้แก่ ข้าวฤดูมรสุม ซึ่งมีฤดูเพาะปลูกและเก็บเกี่ยวระหว่างเดือนกันยายนถึงธันวาคม และข้าวฤดูแล้งหรือข้าวฤดูร้อน ซึ่งเก็บเกี่ยวตั้งแต่ช่วงปลายเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนมิถุนายน

ผู้ค้าข้าวในนครย่างกุ้งรายหนึ่งกล่าวว่า การปรับลดลงอย่างต่อเนื่องของราคาข้าวภายในประเทศได้เพิ่มแรงกดดันต่อตลาดข้าวส่งออก FOB ของเมียนมา โดยหากผู้ส่งออกเสนอราคาข้าวจากผลผลิตฤดูใหม่ในระดับที่สามารถแข่งขันกับประเทศผู้ส่งออกรายอื่นได้ ก็อาจส่งผลให้ราคา FOB ของเมียนมาปรับลดลงเพิ่มเติม

อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการบางรายมองว่า ในช่วงเริ่มต้นของฤดูเก็บเกี่ยว ปริมาณผลผลิตใหม่ที่เข้าสู่ตลาดอาจยังมีไม่มากนัก และอาจจำกัดแรงกดดันด้านอุปทานในระยะสั้น

ผู้ส่งออกในนครย่างกุ้งรายหนึ่งกล่าวว่า ขณะนี้เริ่มมีการเก็บเกี่ยวผลผลิตใหม่ในบางพื้นที่ของรัฐพะโค (Bago) และย่างกุ้ง (Yangon) แล้ว แต่ระดับความชื้นในพื้นที่ยังคงอยู่ในระดับสูง

ตามข้อมูลจากผู้ค้าในตลาด ระบุว่า ความต้องการจากฟิลิปปินส์ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่สนับสนุนการปรับขึ้นของราคาข้าวขาวเมียนมา 5% ในเดือนกรกฎาคมและช่วงครึ่งแรกของเดือนสิงหาคม ได้ชะลอตัวลงตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

ข้อมูลจากสหพันธ์ข้าวเมียนมา (Myanmar Rice Federation: MRF) ระบุว่า ในเดือนสิงหาคม เมียนมาส่งออกข้าวไปยังฟิลิปปินส์จำนวน 106,512 ตัน ลดลงร้อยละ 15.7 จาก 126,416 ตันในเดือนกรกฎาคม อย่างไรก็ตาม ฟิลิปปินส์ยังคงเป็นตลาดนำเข้าข้าวรายใหญ่ที่สุดของเมียนมา โดยคิดเป็นร้อยละ 71.7 ของการส่งออกข้าวทั้งหมดของเมียนมาในเดือนดังกล่าว

ผู้ค้าในตลาดระบุว่า ขณะเดียวกันราคาข้าวหอมเวียดนาม 5% ก็ปรับตัวลดลง และเมื่อฤดูเก็บเกี่ยวข้าวภายในประเทศของฟิลิปปินส์กำลังใกล้เข้ามา ผู้นำเข้าข้าวของฟิลิปปินส์จึงใช้กลยุทธ์ชะลอการตัดสินใจซื้อและติดตามสถานการณ์ตลาดก่อนที่จะทำสัญญาซื้อใหม่

ผู้ค้าเห็นว่า ความต้องการข้าวขาวเมียนมา 5% จากตลาดฟิลิปปินส์ไม่น่าจะฟื้นตัวขึ้น หากราคาข้าวเมียนมายังไม่สามารถแข่งขันกับข้าวเวียดนามได้ โดยผู้ส่งออกรายหนึ่งระบุว่า ความต้องการจากฟิลิปปินส์ไม่น่าจะกลับมาในระดับราคาปัจจุบัน และข้าวเมียนมาจำเป็นต้องปรับราคาลงให้ต่ำกว่าข้าวเวียดนาม หรืออย่างน้อยต้องอยู่ในระดับใกล้เคียงกัน จึงจะสามารถดึงดูดคำสั่งซื้อจากผู้นำเข้าฟิลิปปินส์ได้

สำหรับแนวโน้มการส่งออกข้าวเมียนมา กระทรวงเกษตรสหรัฐฯ (U.S. Department of Agriculture: USDA) โดยสำนักงานบริการการเกษตรต่างประเทศ (Foreign Agricultural Service: FAS) คาดการณ์ว่า ในปีการผลิต 2569/70 เมียนมาจะส่งออกข้าวประมาณ 2.1 ล้านตัน ลดลงร้อยละ 8.7 จากปีก่อน

องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization of the United Nations: FAO) เผยแพร่รายงานสถานการณ์และแนวโน้มระบบเตือนภัยล่วงหน้าด้านอาหารและการเกษตร (Global Information and Early Warning System: GIEWS) ฉบับล่าสุดสำหรับเมียนมา โดยประเมินแนวโน้มการผลิตข้าว การส่งออก ราคา และสถานการณ์ความมั่นคงทางอาหารของประเทศ สารสำคัญมีดังนี้

ผลผลิตข้าวข้าวนาปีฤดูหลัก ปีการผลิต 2569/70 ซึ่งคิดเป็นประมาณร้อยละ 80 ของผลผลิตข้าวรวมทั้งปีของเมียนมา คาดว่าจะเริ่มเก็บเกี่ยวได้ในช่วงปลายเดือนตุลาคม ขณะที่ข้าวฤดูรองคิดเป็นสัดส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 20 และมีกำหนดเริ่มเพาะปลูกตั้งแต่เดือนตุลาคมเป็นต้นไป

ปริมาณน้ำฝนจากมรสุมที่อยู่ในเกณฑ์เอื้ออำนวยจนถึงเดือนสิงหาคม ช่วยสนับสนุนการเจริญเติบโตของพืชผลในพื้นที่เพาะปลูกข้าวสำคัญของประเทศ อย่างไรก็ตาม ฝนตกหนักและอุทกภัยส่งผลให้เกิดความเสียหายต่อพื้นที่เพาะปลูกในบางบริเวณของรัฐยะไข่ (Rakhine) ภาคสะกาย (Sagaing) และภาคอิรวดี (Ayeyarwady)

มีรายงานว่าพื้นที่เกษตรกรรมในภาคสะกายถูกน้ำท่วมขังมากกว่า 20,235 เฮกตาร์ ขณะที่พื้นที่นาข้าวประมาณ 9,070 เฮกตาร์ในเมืองหนึ่งของภาคอิรวดีได้รับความเสียหายหรือสูญเสียผลผลิต

FAO คาดการณ์ผลผลิตข้าวเปลือกของเมียนมาในปีการผลิต 2569/70 อยู่ที่ 30 ล้านตัน ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยเล็กน้อย โดยคาดว่าเกษตรกรจะยังคงให้ความสำคัญกับการเพาะปลูกข้าว โดยเฉพาะในฤดูร้อน

อย่างไรก็ตาม การเข้าถึงพื้นที่เกษตรกรรมในพื้นที่ภาคเหนือยังคงถูกจำกัดจากสถานการณ์ความขัดแย้ง นอกจากนี้ ปัญหาด้านการตลาดและต้นทุนปัจจัยการผลิตทางการเกษตรที่อยู่ในระดับสูง ยังเป็นข้อจำกัดต่อการขยายพื้นที่เพาะปลูกและการเพิ่มผลผลิตต่อพื้นที่ FAO เตือนว่า ปัจจัยดังกล่าวอาจส่งผลให้ผลผลิตข้าวในปีการผลิต 2569/70 ลดลงต่ำกว่าระดับที่อยู่ในเกณฑ์ดีของปีการผลิต 2568/69

ด้านการส่งออกข้าว คาดว่าการส่งออกข้าวของเมียนมาจะยังคงอยู่ในระดับสูงในปี 2569 โดย FAO ประเมินว่าปริมาณการส่งออกข้าวตลอดปีปฏิทิน 2569 จะอยู่ที่ 2.6 ล้านตัน ซึ่งใกล้เคียงกับระดับที่ลดลงในปี 2568 สำหรับการส่งออกธัญพืชทั้งหมดในปีการตลาด 2569/70 (กรกฎาคม-มิถุนายน) คาดว่าจะอยู่ที่ 3.9 ล้านตัน ซึ่งรวมถึงข้าวโพดเลี้ยงสัตว์จำนวน 1.3 ล้านตัน

ดังนั้น แนวโน้มการส่งออกของเมียนมายังคงค่อนข้างทรงตัว แม้ว่าภาคการผลิตภายในประเทศและการตลาดสินค้าเกษตรจะเผชิญข้อจำกัดหลายประการ

ส่วนราคาข้าวยังคงสร้างแรงกดดันต่อผู้บริโภค โดยราคาขายปลีกข้าวพันธุ์เอมาตา (Emata) ปรับตัวลดลงจากระดับสูงสุดเป็นประวัติการณ์ในช่วงปลายปี 2567 จนถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2569 เนื่องจากปริมาณผลผลิตจากฤดูเก็บเกี่ยวปีการผลิต 2567/68 และ 2568/69 ที่เพิ่มขึ้น ช่วยให้ปริมาณข้าวในตลาดปรับตัวดีขึ้น

อย่างไรก็ตาม ราคาข้าวเริ่มปรับตัวสูงขึ้นอีกครั้งตั้งแต่เดือนมีนาคม 2569 เนื่องจากปริมาณข้าวในตลาดลดลงตามฤดูกาล ประกอบกับต้นทุนการขนส่งที่เพิ่มสูงขึ้น โดยเฉพาะในช่วงที่ราคาน้ำมันเชื้อเพลิงอยู่ในระดับสูง ส่งผลให้ราคาข้าวปรับตัวเพิ่มขึ้น

ภายในเดือนสิงหาคม 2569 ราคาข้าวอยู่ใกล้เคียงกับระดับสูงในช่วงเดียวกันของปีก่อน สะท้อนให้เห็นว่า แม้แนวโน้มผลผลิตจะปรับตัวดีขึ้น แต่ยังไม่ส่งผลให้ราคาข้าวที่ผู้บริโภคต้องจ่ายลดลงอย่างมีนัยสำคัญ

อย่างไรก็ตาม แม้แนวโน้มการผลิตข้าวของเมียนมาจะอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดี แต่สถานการณ์ดังกล่าวแตกต่างอย่างชัดเจนจากภาวะความมั่นคงทางอาหารของประเทศที่ยังคงรุนแรง

ตามแผนความต้องการด้านมนุษยธรรมและการตอบสนองต่อสถานการณ์ (Humanitarian Needs and Response Plan) ซึ่งเผยแพร่ในเดือนธันวาคม 2568 คาดว่าในปี 2569 ประชาชนเมียนมาประมาณ 8.5 ล้านคน หรือราวร้อยละ 15 ของประชากรทั้งหมด จะเผชิญกับภาวะความไม่มั่นคงทางอาหารเฉียบพลันในระดับสูง

สถานการณ์ความไม่มั่นคงทางอาหารเป็นผลจากปัจจัยกระทบหลายประการที่เกิดขึ้นพร้อมกัน ได้แก่ ผลกระทบต่อเนื่องจากเหตุแผ่นดินไหวขนาด 7.7 แมกนิจูดในเดือนมีนาคม 2568 ซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายเป็นวงกว้าง การพลัดถิ่นฐาน และการสูญเสียแหล่งทำมาหากิน

นอกจากนี้ ความขัดแย้งที่ยืดเยื้อ ราคาสินค้าอาหารและปัจจัยการผลิตทางการเกษตรภายในประเทศที่อยู่ในระดับสูง ตลอดจนการลดลงอย่างมีนัยสำคัญของเงินทุนสนับสนุนด้านมนุษยธรรมตั้งแต่ต้นปี 2568 ล้วนเพิ่มแรงกดดันต่อสถานการณ์ความมั่นคงทางอาหารของเมียนมา

ที่มา *Oryza.com*

ฟิลิปปินส์

ตามรายงานของสำนักข่าว Manila Bulletin สำนักงานสถิติแห่งชาติฟิลิปปินส์ (Philippine Statistics Authority: PSA) คาดการณ์ว่า ผลผลิตข้าวเปลือก (Palay) ของฟิลิปปินส์ในไตรมาส 3 ปี 2569 จะลดลงสู่ระดับต่ำสุดในรอบ 7 ปี โดยคาดว่าจะอยู่ที่เพียง 3.19 ล้านตัน สะท้อนแนวโน้มอุปทานข้าวภายในประเทศที่ตึงตัว ขณะที่การนำเข้าข้าวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องเพื่อชดเชยผลผลิตในประเทศที่ลดลง

PSA ประเมินว่า ผลผลิตข้าวในช่วงเดือนกรกฎาคม-กันยายน 2569 จะอยู่ที่ประมาณ 3.19 ล้านตัน จากข้อมูลที่รวบรวมได้ถึงวันที่ 1 สิงหาคม 2569 ลดลง 15% จากผลผลิตจริงในช่วงเดียวกันของปีก่อนที่ 3.75 ล้านตัน และต่ำกว่าประมาณการเบื้องต้นของ PSA ที่ 3.26 ล้านตันอยู่ 2.2% หากประมาณการดังกล่าวเป็นไปตามคาด ผลผลิตข้าวในไตรมาส 3 ปี 2569 จะเป็นระดับต่ำสุดนับตั้งแต่ปี 2562 ซึ่งฟิลิปปินส์มีผลผลิตข้าวในไตรมาส 3 อยู่ที่ 3.05 ล้านตัน

PSA ระบุว่า พื้นที่เก็บเกี่ยวข้าวในไตรมาส 3 ปี 2569 คาดว่าจะลดลงเกือบ 16% เหลือประมาณ 771,790 เฮกตาร์ จากพื้นที่เก็บเกี่ยวจริง 916,770 เฮกตาร์ในช่วงเดียวกันของปีก่อน

อย่างไรก็ตาม ผลผลิตเฉลี่ยต่อพื้นที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อย โดยคาดว่าจะอยู่ที่ 4.13 ตันต่อเฮกตาร์ เพิ่มขึ้นประมาณ 1% จาก 4.09 ตันต่อเฮกตาร์ในปีก่อน สะท้อนว่าการลดลงของผลผลิตโดยรวมมีสาเหตุสำคัญจากพื้นที่เพาะปลูกและพื้นที่เก็บเกี่ยวที่ลดลง

ณ วันที่ 1 สิงหาคม 2569 เกษตรกรสามารถเก็บเกี่ยวข้าวได้แล้วประมาณ 113,790 เฮกตาร์ หรือคิดเป็น 14.7% ของพื้นที่เก็บเกี่ยวที่คาดการณ์ไว้ทั้งหมด 771,790 เฮกตาร์ โดยพื้นที่ดังกล่าวให้ผลผลิตข้าวประมาณ 455,250 ตัน

ด้านพื้นที่เพาะปลูก PSA ระบุว่า จากพื้นที่ที่เกษตรกรวางแผนจะเพาะปลูกทั้งหมด 1.58 ล้านเฮกตาร์ ในช่วงเดือนกรกฎาคม-กันยายน 2569 มีพื้นที่ที่เพาะปลูกจริงแล้ว 892,320 เฮกตาร์ หรือคิดเป็น 56.4% สำหรับภาพรวมทั้งปี ผลผลิตข้าวภายในประเทศของฟิลิปปินส์มีแนวโน้มลดลงประมาณ 700,000 ตัน จากความเสี่ยงที่ปรากฏการณ์ El Niño ที่มีความรุนแรง อาจส่งผลกระทบต่อการผลิตข้าวในช่วงปลายปี

เพื่อชดเชยผลผลิตภายในประเทศที่ลดลง ฟิลิปปินส์จึงเพิ่มการจัดซื้อข้าวจากต่างประเทศเพื่อรักษาปริมาณข้าวสำหรับบริโภคภายในประเทศ โดยคาดว่าปริมาณการนำเข้าข้าวในปี 2569 อาจทำสถิติสูงสุดใหม่ที่ประมาณ 5 ล้านตัน

ข้อมูลล่าสุดจากสำนักงานอุตสาหกรรมพืชฟิลิปปินส์ (Philippine Bureau of Plant Industry: BPI) ระบุว่า ฟิลิปปินส์นำเข้าข้าวสะสม 3.67 ล้านตัน ณ สิ้นเดือนสิงหาคม 2569 เพิ่มขึ้นเกือบ 25% จาก 2.95 ล้านตันในช่วงเดียวกันของปีก่อน

สถานการณ์ดังกล่าวสะท้อนว่า แม้ผลผลิตต่อเฮกตาร์ของฟิลิปปินส์จะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อย แต่การลดลงของพื้นที่เพาะปลูกและพื้นที่เก็บเกี่ยว ประกอบกับความเสี่ยงด้านสภาพอากาศ ยังคงเป็นปัจจัยกดดันผลผลิตข้าวในประเทศ และทำให้ฟิลิปปินส์ต้องพึ่งพาการนำเข้าเพื่อรักษาความมั่นคงด้านอุปทานมากขึ้น

สำนักอุตสาหกรรมพืช (Bureau of Plant Industry : BPI) รายงานว่า ในปี 2569 (ข้อมูล ณ วันที่ 26 สิงหาคม 2569) ฟิลิปปินส์นำเข้าข้าว 3,609,402.25 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 3,393 ใบ) เพิ่มขึ้นประมาณ 22.4% เมื่อเทียบกับ 2,948,529 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 3,507 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568 ดังนี้

- เดือนมกราคม 2569 มีการนำเข้าจำนวน 381,367.51 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 251 ใบ) เพิ่มขึ้นประมาณ 36.2% เมื่อเทียบกับ 279,940.69 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 425 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568
- เดือนกุมภาพันธ์ 2569 มีการนำเข้าจำนวน 442,866.49 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 420 ใบ) เพิ่มขึ้นประมาณ 63.5% เมื่อเทียบกับ 270,796.22 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 382 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568
- เดือนมีนาคม 2569 มีการนำเข้าจำนวน 477,608.93 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 453 ใบ) เพิ่มขึ้นประมาณ 30.1% เมื่อเทียบกับ 367,117.72 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 505 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568
- เดือนเมษายน 2569 มีการนำเข้าจำนวน 412,227.51 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 426 ใบ) ลดลงประมาณ 18.0% เมื่อเทียบกับ 502,723.65 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 632 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568
- เดือนพฤษภาคม 2569 มีการนำเข้าจำนวน 597,529.03 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 493 ใบ) เพิ่มขึ้นประมาณ 17.7% เมื่อเทียบกับ 598,049.03 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 573 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568
- เดือนมิถุนายน 2569 มีการนำเข้าจำนวน 477,758.53 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 431 ใบ) เพิ่มขึ้นประมาณ 32.4% เมื่อเทียบกับ 360,870.43 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 424 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568
- เดือนกรกฎาคม 2569 มีการนำเข้าจำนวน 551,779.76 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 544 ใบ) เพิ่มขึ้นประมาณ 91.6% เมื่อเทียบกับ 287,935.12 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 304 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568
- เดือนสิงหาคม 2569 (ข้อมูล ณ วันที่ 26 สิงหาคม 2569) มีการนำเข้าจำนวน 267,744.50 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 375 ใบ) ลดลงประมาณ 27.9% เมื่อเทียบกับ 371,131.23 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 262 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568

ข้อมูล ณ วันที่ 26 สิงหาคม 2569 ฟิลิปปินส์นำเข้าจากประเทศเวียดนามมากที่สุดจำนวนประมาณ 2,631,301.17 ตัน (สัดส่วน 72.9% ของการนำเข้าข้าวทั้งหมด) ตามด้วยไทยจำนวน 421,860.68 ตัน (สัดส่วน 11.7%) เมียนมาจำนวน 309,134.65 ตัน (สัดส่วน 8.6%) ปากีสถาน 137,641.0 ตัน (สัดส่วน 3.8%) กัมพูชา 94,115 ตัน (สัดส่วน 2.6%) อินเดีย 14,896.85 ตัน (สัดส่วน 0.4%) เกาหลีใต้ 400 ตัน ญี่ปุ่น 48 ตัน และอิตาลี 4.9 ตัน

สำนักอุตสาหกรรมพืช (BPI) รายงานว่า การออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (Sanitary and Phyto-sanitary Import Clearance; SPSIC) ในปี 2569 (ข้อมูล ณ วันที่ 26 สิงหาคม 2569) มีจำนวนรวม 6,016 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 5,577,090.004 ตัน ดังนี้

- เดือนมกราคม 2569 มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 453 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 484,060.907 ตัน

- เดือนกุมภาพันธ์ 2569 มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 489 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 497,179.984 ตัน
- เดือนมีนาคม 2569 มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 495 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 463,090.162 ตัน
- เดือนเมษายน 2569 มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 677 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 811,740.63 ตัน
- เดือนพฤษภาคม 2569 มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 665 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 865,526.76 ตัน
- เดือนมิถุนายน 2569 มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 1,173 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 922,846.571 ตัน
- เดือนกรกฎาคม 2569 มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 1,290 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 950,692.49 ตัน
- เดือนสิงหาคม 2569 (ข้อมูล ณ วันที่ 26 สิงหาคม 2569) มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 774 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 581,952.5 ตัน

สำนักข่าว bne IntelliNews รายงานว่า สถาบันวิจัยข้าวแห่งฟิลิปปินส์ (Philippine Rice Research Institute: PhilRice) มีแผนขยายคลังพันธุ์กรรมข้าวแห่งชาติของประเทศให้มีข้าวพันธุ์ต่างๆ จำนวน 21,000 สายพันธุ์ ภายในสิ้นปี 2569 จากปัจจุบันที่มีอยู่ 20,743 สายพันธุ์ ซึ่งรวบรวมจากพื้นที่เกาะลูซอน วิซายัส และมินดาเนา

คลังพันธุ์กรรมข้าวดังกล่าวทำหน้าที่อนุรักษ์พันธุ์ข้าวพื้นเมืองและพันธุ์ข้าวดั้งเดิมของฟิลิปปินส์ ซึ่งอาจเป็นแหล่งพันธุ์กรรมที่มีคุณค่าสำหรับการพัฒนาพันธุ์ข้าวในอนาคต เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สภาพอากาศรุนแรง และการระบาดของศัตรูพืช กำลังเพิ่มความเสี่ยงต่อการผลิตข้าวและความมั่นคงทางอาหารของประเทศ

นักวิจัยสามารถนำทรัพยากรพันธุ์กรรมที่เก็บรักษาไว้มาใช้ในการปรับปรุงพันธุ์ข้าว เพื่อพัฒนาพันธุ์ที่มีความสามารถในการทนทานต่อสภาพอากาศที่ไม่เอื้ออำนวยและโรคต่างๆ ได้ดีขึ้น ขณะเดียวกันยังสามารถปรับให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดที่เปลี่ยนแปลงไป

จังหวัดปาลาวันเป็นแหล่งสำคัญที่สุดของตัวอย่างพันธุ์ข้าวที่มีลักษณะเฉพาะ ขณะที่จังหวัดอีฟูเกา (Ifugao) และพื้นที่อื่นๆ ในเขตคอร์ดิเลรา (Cordillera Region) ก็มีส่วนสำคัญในการรวบรวมพันธุ์ข้าวเข้าสู่คลังพันธุ์กรรมเช่นกัน

PhilRice กำลังดำเนินการค้นหาและรวบรวมตัวอย่างพันธุ์ข้าวที่เหลือผ่านการสำรวจและเก็บตัวอย่างภาคสนามอย่างต่อเนื่อง รวมถึงเปิดรับบริจาคตัวอย่างจากประชาชน โดยตั้งเป้าให้สามารถรวบรวมพันธุ์ข้าวได้ครบ 21,000 สายพันธุ์ภายในเดือนธันวาคม 2569

การขยายคลังพันธุ์กรรมข้าวแห่งชาติจะช่วยเสริมศักยภาพการวิจัยและการปรับปรุงพันธุ์ข้าวของฟิลิปปินส์ในระยะยาว โดยเฉพาะการพัฒนาพันธุ์ข้าวที่มีความสามารถในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศได้ดีขึ้น และสนับสนุนการเพิ่มความยืดหยุ่นของระบบการผลิตข้าวภายในประเทศในอนาคต

ที่มา *Oryza.com*

อินโดนีเซีย

สำนักข่าว ANTARA รายงานว่า รัฐบาลอินโดนีเซียเร่งรักษาเสถียรภาพอุปทานข้าวพรีเมียม หลังเกิดภาวะขาดแคลน โดยนายบูดี ซานโตโซ (Budi Santoso) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการค้าของอินโดนีเซีย เปิดเผยว่า กระทรวงฯ ยังคงประสานงานกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง รวมถึงเครือข่ายร้านค้าปลีกสมัยใหม่ เพื่อดูแลการจัดหาข้าวพรีเมียม หลังมีรายงานว่าข้าวประเภทดังกล่าวประสบภาวะขาดแคลนในช่วงหลายสัปดาห์ที่ผ่านมา

นายซานโตโซกล่าวว่า รัฐบาลยังคงประสานงานกับผู้ค้าปลีกสมัยใหม่ เพื่อให้หอการค้าโลจิสติกส์แห่งรัฐ หรือ Bulog สามารถจัดส่งข้าวได้ทั้งในตลาดแบบดั้งเดิมและร้านค้าปลีกสมัยใหม่ รัฐบาลยังได้ขอให้ Bulog บริหารจัดการและเพิ่มประสิทธิภาพการกระจายสต็อกข้าวพรีเมียมที่มีอยู่ เพื่อให้สามารถส่งมอบข้าวเข้าสู่ตลาดได้อย่างทั่วถึง เขากล่าวเพิ่มเติมว่า รัฐบาลมีนโยบายรองรับการจัดหาข้าวดังกล่าว และ Bulog จะเข้ามาดำเนินการจัดส่งสินค้าให้แก่ตลาด

ขณะเดียวกัน นายสุไลมาน (Sulaiman) เปิดเผยว่า รัฐบาลตรวจพบข้อบกพร่องชี้ว่าผลิตภัณฑ์บางรายการอาจถูกปรับเปลี่ยนหรือดัดแปลงเพื่อให้สามารถจำหน่ายในลักษณะเป็นข้าวเสริมสารอาหาร (fortified rice) โดยรัฐบาลได้ดำเนินการตรวจสอบต่อด้วยการส่งตัวอย่างให้ห้องปฏิบัติการที่มีความน่าเชื่อถือจำนวน 4 แห่งทำการทดสอบ

ด้านนายอาหมัด ริซัล รัมดานี (Ahmad Rizal Ramdhani) ผู้อำนวยการใหญ่ Bulog กล่าวว่า Bulog ยังคงเร่งเสริมสร้างความพร้อมด้านอุปทานข้าวพรีเมียมสำหรับผู้บริโภค โดยกระจายข้าวผ่านเครือข่ายร้านค้าปลีกสมัยใหม่

จากข้อมูลการจัดสรรเพื่อการกระจายสินค้า Bulog ได้เตรียมข้าวพรีเมียมไว้สำหรับจัดส่งให้เครือข่ายร้านค้าปลีกสมัยใหม่หลายแห่ง ในปริมาณสูงสุด 75,000 ตันต่อเดือน

ที่มา Oryza.com

ญี่ปุ่น

สำนักข่าว Kyodo News รายงานว่า ราคาข้าวคั่วปลีกในญี่ปุ่นปรับตัวลดลงต่ำกว่า 3,000 เยน (ประมาณ 19 ดอลลาร์สหรัฐ) ต่อ 5 กิโลกรัม เป็นครั้งแรกในรอบประมาณ 2 ปี ท่ามกลางปริมาณข้าวในตลาดที่เพิ่มขึ้น และความพยายามของผู้ค้าปลีกและผู้ค้าส่งในการระบายข้าวคงคลังจากปีการผลิตก่อนหน้า ส่งผลให้ราคาข้าวในตลาดอยู่ภายใต้แรงกดดัน

กระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่น (Ministry of Agriculture, Forestry and Fisheries: MAFF) เปิดเผยว่า ราคาข้าวเฉลี่ยขนาด 5 กิโลกรัมในซูเปอร์มาร์เก็ตราว 1,000 แห่งทั่วประเทศ ระหว่างวันที่ 7-13 กันยายน 2569 อยู่ที่ 2,971 เยน (ประมาณ 18.95 ดอลลาร์สหรัฐ) ลดลง 32 เยนจากสัปดาห์ก่อนหน้า และเป็นครั้งแรกในรอบประมาณ 2 ปีที่ราคาข้าวเฉลี่ยลดลงต่ำกว่าระดับ 3,000 เยน

ราคาข้าวในญี่ปุ่นปรับตัวสูงขึ้นอย่างมากภายหลังเกิดภาวะขาดแคลนข้าวเรียว (Reiwa rice shortage) ในปี 2567 อย่างไรก็ตาม ราคาข้าวได้ทยอยปรับลดลงในปีนี้ หลังจากปริมาณข้าวในตลาดเพิ่มขึ้น

การเข้าสู่ตลาดของข้าวจากผลผลิตปีการผลิต 2569 ยังเร่งให้ผู้ค้าปลีกและผู้ค้าส่งต้องระบายข้าวจากผลผลิตปีการผลิต 2568 ซึ่งเริ่มถูกมองว่าเป็นข้าวเก่า เพื่อเปิดพื้นที่จัดเก็บสำหรับข้าวผลผลิตใหม่ นอกจากนี้ การปรับลดเงินจำเลยล่วงหน้าให้แก่เกษตรกรสำหรับข้าวผลผลิตใหม่ รวมถึงการเริ่มจำหน่ายข้าวฤดูใหม่ ยังเป็นปัจจัยที่กดดันราคาให้ลดลง

เมื่อแยกตามประเภทสินค้า ราคาข้าวที่มาแบรนต์ลดลง 35 เยน จากสัปดาห์ก่อนหน้า มาอยู่ที่ 2,988 เยน (ประมาณ 19.06 ดอลลาร์สหรัฐ) ต่อ 5 กิโลกรัม ขณะที่ข้าวผสมและข้าวตราสินค้าของผู้ค้าปลีก (Private Label) ลดลง 34 เยน มาอยู่ที่ 2,866 เยน (ประมาณ 18.28 ดอลลาร์สหรัฐ) ต่อ 5 กิโลกรัม โดยราคาข้าวทั้งสองกลุ่มลดลงต่ำกว่าระดับ 3,000 เยนเช่นกัน

ผู้ค้าส่งข้าวรายใหญ่รายหนึ่งระบุว่า จำเป็นต้องเร่งระบายข้าวผลผลิตปี 2568 ออกจากคลังสินค้า เพื่อจัดสรรพื้นที่สำหรับข้าวผลผลิตใหม่ ขณะที่ผู้ค้าส่งรายดังกล่าวคาดว่าข้าวผลผลิตปี 2569 อาจเผชิญภาวะอุปทานส่วนเกินเช่นกัน ซึ่งอาจส่งผลให้ราคาข้าวปรับตัวลดลงเพิ่มเติม

ด้านราคาซื้อขายข้าวกล้องผลผลิตปี 2568 ระหว่างสหกรณ์การเกษตร/ผู้รวบรวมข้าวกับผู้ค้าส่งในเดือนสิงหาคม มีราคาเฉลี่ย 31,556 เยน (ประมาณ 201.25 ดอลลาร์สหรัฐ) ต่อ 60 กิโลกรัม ลดลง 930 เยนจากเดือนกรกฎาคม และเป็นการลดลงรายเดือนครั้งแรกในรอบ 2 เดือน

ขณะเดียวกัน MAFF ได้ดำเนินการรับซื้อข้าวสำรองของรัฐบาลคืนเป็นครั้งแรก หลังจากมีการนำข้าวสำรองออกจำหน่ายในปี 2568 โดยตกลงรับซื้อคืนข้าวตามแผนจำนวน 210,000 ตัน จากบริษัท 8 แห่ง

กระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่น (Ministry of Agriculture, Forestry and Fisheries: MAFF) ประกาศผลการประมูลนำเข้าข้าวแบบ MA (Minimum Access (Ordinary Import Tender)) ครั้งที่ 5 เมื่อวันที่ 18 กันยายน 2569 ซึ่งกำหนดซื้อข้าวรวม 53,000 ตัน ประกอบด้วย 1.ข้าวสารขัดสีเมล็ดกลาง (Medium Grain Polished Non-Glutinous Rice) จากสหรัฐอเมริกาจำนวน 39,000 ตัน (3 ล็อตๆละ 13,000 ตัน) กำหนดส่งมอบระหว่างวันที่ 21 พฤศจิกายน 2569 – 5 กุมภาพันธ์ 2570 2.ข้าวสารขัดสีเมล็ดยาว (Long-Grain Polished Non-Glutinous Rice) จากประเทศใดก็ได้ (Global Tender) จำนวน 14,000 ตัน (2 ล็อตๆละ 7,000 ตัน) กำหนดช่วงเวลาการส่งมอบ/การขนส่งทางเรือระหว่างวันที่ 1-31 ธันวาคม 2569

ผลการประมูลปรากฏว่าสามารถจัดซื้อข้าวได้รวม 53,000 ตัน แบ่งเป็นข้าวจากสหรัฐอเมริกา 39,000 ตัน และข้าวจากประเทศไทย 14,000 ตัน โดยข้าวจากสหรัฐฯ เป็นข้าวสารเมล็ดกลาง (Medium-grain Milled Rice) มีปริมาณที่ประมูลได้ 39,000 ตัน จากผู้ยื่นประมูล 19 ราย และมีผู้ชนะการประมูล 3 ราย ขณะที่ข้าวไทยเป็นประเภทข้าวสารเมล็ดยาว (Long-grain Milled Rice) มีปริมาณตามสัญญาและปริมาณที่ประมูลได้ 14,000 ตัน มีผู้ยื่นประมูลจำนวน 11 ราย และมีผู้ชนะการประมูล 2 ราย

สำหรับราคาประมูลเฉลี่ยอยู่ที่ 139,804 เยนต่อตัน (ประมาณ 890 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน) (ไม่รวมภาษี) และ 150,988 เยนต่อตันเมื่อรวมภาษี (ประมาณ 961 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน)

รายละเอียดผลการประมูลสามารถตรวจสอบได้จากประกาศของกระทรวงเกษตร (MAFF) ที่ https://www.maff.go.jp/j/seisan/boueki/nyusatu/n_marice/attach/pdf/index-133.pdf

ทั้งนี้การประมูลนำเข้าข้าวแบบ MA (Ordinary Import Tender) ทั้ง 5 ครั้ง ญี่ปุ่นซื้อข้าวรวมทั้งสิ้น 243,500 ตัน โดยซื้อข้าวสารขัดสีเมล็ดกลาง (Medium Grain Polished Non-Glutinous Rice) จำนวนรวม 198,000 ตัน ประกอบด้วยจากสหรัฐอเมริกา 174,000 ตัน และจากจีนจำนวน 24,000 ตัน ซื้อข้าวสารขัดสีเมล็ดยาว (Long-Grain Polished Non-Glutinous Rice) จากประเทศไทยจำนวนรวม 42,000 ตัน และซื้อข้าวเหนียวขัดสีเมล็ดยาว (Glutinous Rice (Long Grain)) จากไทยจำนวน 3,500 ตัน

ที่มา Oryza.com

จีน

สำนักข่าวซินหัว รายงานว่า นายหลิวฮวนซิน หัวหน้าสำนักบริหารอาหารและคลังสำรองเชิงยุทธศาสตร์แห่งชาติจีน คาดการณ์ว่ามูลค่าผลผลิตภาคอุตสาหกรรมของอุตสาหกรรมธัญพืชของจีน จะสูงกว่า 4.5 ล้านล้านหยวน (ราว 22.36 ล้านล้านบาท) ต่อปี ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติระยะ 5 ปี ฉบับที่ 15 (2026-2030)

อุตสาหกรรมธัญพืชของจีนเติบโตต่อเนื่องในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา โดยมูลค่าผลผลิตภาคอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นจาก 3 ล้านล้านหยวน (ราว 14.9 ล้านล้านบาท) เมื่อสิ้นสุดแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติระยะ 5 ปี ฉบับที่ 13 (2016-2020) อยู่ที่กว่า 4 ล้านล้านหยวน (ราว 19.87 ล้านล้านบาท) ช่วงสิ้นสุดแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติระยะ 5 ปี ฉบับที่ 14 (2021-2025)

นายหลิวระบุว่าแม้ปัจจุบันตลาดธัญพืชระหว่างประเทศจะผันผวน แต่ตลาดธัญพืชของจีนโดยรวมยังคงมีเสถียรภาพ โดยก่อนหน้านี้องค์การอุทกนิยามวิทยาโลก (WMO) ระบุว่าปรากฏการณ์เอลนีโญจะทวีความรุนแรงขึ้นและส่งผลกระทบต่อการผลิตอาหารทั่วโลก ขณะที่ความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์กำลังกระทบต่อเส้นทางการขนส่งทำให้ราคาปุ๋ยและต้นทุนการผลิตพุ่งสูงขึ้น ซึ่งยิ่งเพิ่มความไม่แน่นอนต่อความมั่นคงทางอาหารโลก

ผลผลิตธัญพืชประจำปีของจีนสูงเกิน 650 ล้านตันมาตั้งแต่ปี 2015 และสูงกว่า 700 ล้านตันเป็นครั้งแรกในปี 2024 ก่อนจะเพิ่มขึ้นเป็น 715 ล้านตันในปี 2025 ขณะที่ปริมาณธัญพืชต่อหัวประชากรอยู่ที่มากกว่า 500 กิโลกรัม สูงกว่าค่าเฉลี่ยของโลก ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญในการสร้างหลักประกันด้านความมั่นคงทางอาหารของประเทศ

อัตราส่วนปริมาณสำรองธัญพืชต่อการบริโภคของจีนสูงกว่าเกณฑ์ความมั่นคงด้านธัญพืชระหว่างประเทศที่ร้อยละ 17-18 ทำให้จีนสามารถใช้คลังสำรองธัญพืชปรับสมดุลอุปสงค์และอุปทาน และช่วยสร้างเสถียรภาพให้ตลาดธัญพืชได้หากเกิดความผันผวนผิดปกติในตลาด

นอกจากนั้น จีนยังมีศักยภาพการแปรรูปธัญพืชแข็งแกร่ง โดยมีสถานประกอบการแปรรูปธัญพืช จำนวนราว 24,000 แห่ง ซึ่งดำเนินธุรกิจการแปรรูปธัญพืชและน้ำมันบริโภค การผลิตอาหารและเครื่องปรุงรส การแปรรูปอาหารสัตว์ และการแปรรูปขั้นสูง ขณะที่กำลังการแปรรูปแป้ง ข้าว และน้ำมันบริโภคอยู่ในระดับเพียงพอต่อความต้องการภายในประเทศ

ที่มา Oryza.com

ฮ่องกง

หน่วยงาน Trade and Industry Department ของฮ่องกง รายงานว่าในช่วง 8 เดือนแรกของปีนี้ (มกราคม-สิงหาคม 2569) ฮ่องกงนำเข้าข้าวจากประเทศต่างๆรวมประมาณ 166,100 ตัน ลดลงประมาณ 1.8% เมื่อเทียบกับจำนวนประมาณ 169,100 ตัน ในช่วงเดียวกันของปี 2568 โดยนำเข้าจากประเทศต่างๆ ดังนี้

1. ประเทศไทย จำนวนประมาณ 85,900 ตัน ลดลงประมาณ 9.4% เมื่อเทียบกับจำนวนประมาณ 94,800 ตัน ในช่วงเดียวกันของปี 2568 ประกอบด้วยข้าวหอมประมาณ 78,200 ตัน ข้าวขาวประมาณ 2,800 ตัน และข้าวชนิดอื่นๆประมาณ 4,900 ตัน คิดเป็นส่วนแบ่งตลาด 51.7% ของปริมาณนำเข้าทั้งหมด ลดลงประมาณ 7.8% เมื่อเทียบกับส่วนแบ่งตลาดในช่วงเดียวกันของปี 2568 ซึ่งอยู่ที่ 56.1%

2.ประเทศเวียดนาม จำนวนประมาณ 33,600 ตัน ลดลง 6.4% เมื่อเทียบกับจำนวนประมาณ 35,900 ตัน ในช่วงเดียวกันของปี 2568 ประกอบด้วยข้าวหอมประมาณ 29,200 ตัน ข้าวขาว และข้าวชนิดอื่นๆรวมประมาณ 4,400 ตัน คิดเป็นส่วนแบ่งตลาด 20.2% ลดลง 4.7% เมื่อเทียบกับส่วนแบ่งตลาดในช่วงเดียวกันของปี 2568 ซึ่งอยู่ที่ 21.2%

3.ประเทศกัมพูชา จำนวนประมาณ 22,400 ตัน เพิ่มขึ้น 83.6% เมื่อเทียบกับจำนวนประมาณ 12,200 ตัน ในช่วงเดียวกันในปีที่ผ่านมา ประกอบด้วยข้าวหอมประมาณ 21,800 ตัน ข้าวขาว และข้าวชนิดอื่นๆรวมประมาณ 600 ตัน คิดเป็นส่วนแบ่งตลาด 13.5% เพิ่มขึ้น 87.5% เมื่อเทียบกับเดียวกันของปี 2568 ซึ่งอยู่ที่ 7.2%

4.ประเทศจีน จำนวนประมาณ 12,200 ตัน ลดลง 6.2% เมื่อเทียบกับจำนวน 13,000 ตัน ในช่วงเดียวกันในปีที่ผ่านมา ประกอบด้วยข้าว Yu Jien (ข้าวเหนียว) ประมาณ 10,300 ตัน และข้าว See Mew และอื่นๆ รวมจำนวน 1,900 ตัน คิดเป็นส่วนแบ่งตลาด 7.3% ลดลง 5.2% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2568 ซึ่งอยู่ที่ 7.7%

5.ประเทศญี่ปุ่น จำนวนประมาณ 6,900 ตัน ลดลง 25.0% เมื่อเทียบกับจำนวนประมาณ 9,200 ตัน ในช่วงเดียวกันในปีที่ผ่านมา คิดเป็นส่วนแบ่งตลาด 4.2% ลดลง 22.2% ในช่วงเดียวกันของปี 2568

6.ประเทศอื่นๆรวมกันประมาณ 5,100 ตัน เพิ่มขึ้น 27.5% จากจำนวน 4,000 ตัน ในช่วงเดียวกันในปีที่ผ่านมา คิดเป็นส่วนแบ่งตลาด 3.1% เพิ่มขึ้น 29.2% จากช่วงเดียวกันของปี 2568 ซึ่งอยู่ที่ 2.4%

สำหรับการส่งออก (Re-export) ไปยังประเทศอื่นๆ ในช่วง 8 เดือนแรกของปี 2569 มีปริมาณ 5,932 ตัน ลดลง 6.6% เมื่อเทียบกับจำนวน 6,354 ตัน ในช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา โดยส่งไปยังมาเก๊าจำนวน 5,247 ตัน ลดลง 5.2% เมื่อเทียบกับจำนวน 5,532 ตัน ในช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา ส่งไปยังสหรัฐฯ 515 ตัน ลดลง 17.5% เมื่อเทียบกับจำนวน 624 ตัน ในช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา ส่งไปยังแคนาดา 127 ตัน ลดลง 5.9% เมื่อเทียบกับจำนวน 135 ตัน ในช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา เป็นต้น

ข้อมูล ณ วันที่ 31 สิงหาคม 2569 อ่องกงมีจำนวนผู้เก็บสต็อกข้าวที่ได้จดทะเบียนแล้ว (Registered stockholders of rice) จำนวน 210 ราย และมีสถานที่เก็บรักษาข้าวที่ได้รับอนุมัติ (Approved rice storage places) จำนวน 144 แห่ง สำหรับการเก็บข้าวในสต็อก (Closing stock (excluding reserve stock)) อ่องกงมีข้าวอยู่ในสต็อก ณ เดือนสิงหาคม 2569 รวม 12,300 ตัน และมีสต็อกสำรอง (Reserve stock for the import period) จำนวน 10,500 ตัน

สำหรับอัตราการบริโภคข้าวเฉลี่ยในปี 2025 อยู่ที่ประมาณ 34 กิโลกรัมต่อคนต่อปี เท่ากับในปี 2024 ที่ 34 กิโลกรัมต่อคนต่อปี แต่ลดลง 24.4% เมื่อเทียบกับจำนวน 45 กิโลกรัมต่อคนต่อปี ในปี 2014

ทางด้านราคาข้าวเฉลี่ยที่อ่องกงนำเข้าจากประเทศต่าง ๆ นั้น (Average Rice Import CIF (Cost Insurance Freight) Prices) ในเดือนสิงหาคม 2569 ที่ผ่านมา ราคานำเข้าข้าวหอมจากไทย (Thai Fragrant) อยู่ที่ 8.21 เหรียญฮ่องกงต่อกิโลกรัม (HK\$/kg) ลดลงจาก 8.37 เหรียญฮ่องกงต่อกิโลกรัม ในเดือนก่อนหน้า ส่วนราคานำเข้าข้าวหอมจากเวียดนาม (Vietnamese Fragrant) อยู่ที่ 4.89 เหรียญฮ่องกงต่อกิโลกรัม (HK\$/kg) เพิ่มขึ้นจาก 4.85 เหรียญฮ่องกงต่อกิโลกรัม (HK\$/kg) ในเดือนก่อนหน้า ราคานำเข้าข้าวจากจีน (Chinese Yu Jien) อยู่ที่ 6.16 เหรียญฮ่องกงต่อกิโลกรัม (HK\$/kg) เพิ่มขึ้นจาก 5.87 เหรียญฮ่องกงต่อกิโลกรัม ในเดือนก่อนหน้า และราคานำเข้าข้าวหอมจากกัมพูชา (Cambodian Fragrant) อยู่ที่ 4.98 เหรียญฮ่องกงต่อกิโลกรัม (HK\$/kg) ลดลงจาก 4.98 เหรียญฮ่องกงต่อกิโลกรัม ในเดือนก่อนหน้า

ขณะที่ราคาขายปลีกเฉลี่ย (Average Retail Prices) ในเดือนสิงหาคม 2569 ที่ผ่านมา ราคาขายข้าวหอมจากไทย (Thai Fragrant) อยู่ที่ 13.50 เหรียญฮ่องกงต่อกิโลกรัม (HK\$/kg) ลดลงจาก 13.60 เหรียญฮ่องกงต่อกิโลกรัม ในเดือนก่อน ส่วนราคาขายข้าวหอมจากเวียดนาม (Vietnamese Fragrant) อยู่ที่ 13.43 เหรียญฮ่องกงต่อกิโลกรัม (HK\$/kg) ลดลงจาก 13.52 เหรียญฮ่องกงต่อกิโลกรัม ในเดือนก่อน และราคาข้าวของจีน (Chinese Yu Jien) อยู่ที่ 13.90 เหรียญฮ่องกงต่อกิโลกรัม (HK\$/kg) เพิ่มขึ้นจาก 13.30 เหรียญฮ่องกงต่อกิโลกรัม ในเดือนก่อนหน้า และราคาข้าวหอมจากกัมพูชา (Cambodian Fragrant) อยู่ที่ 11.53 เหรียญฮ่องกงต่อกิโลกรัม (HK\$/kg) เพิ่มขึ้นจาก 11.27 เหรียญฮ่องกงต่อกิโลกรัม ในเดือนก่อนหน้า

ที่มา Trade and Industry Department

อินเดีย

ในสัปดาห์ที่ผ่านมา สำนักข่าว Reuters รายงานว่า ราคาส่งออกข้าวของอินเดียปรับตัวเพิ่มขึ้นแตะระดับสูงสุดในรอบกว่าหนึ่งปี เนื่องจากปริมาณฝนที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ย ก่อให้เกิดความกังวลต่อผลผลิตข้าวของประเทศในปี

โดยราคาข้าวหนึ่ง 5% ของอินเดีย (Indian Parboiled Rice) ปรับขึ้นมายู่ที่ 375–381 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ซึ่งเป็นระดับสูงสุดนับตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2568 เพิ่มขึ้นจากระดับ 371–377 ดอลลาร์สหรัฐต่อตันในสัปดาห์ก่อนหน้า ขณะที่ราคาข้าวขาว 5% ของอินเดีย (Indian White Rice) ข้าวหัก อยู่ที่ 372–377 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน เพิ่มขึ้นจาก 368–373 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ในสัปดาห์ก่อน

ผู้ค้าข้าวในกรุงนิวเดลีรายหนึ่งกล่าวว่า ราคาข้าวในประเทศกำลังปรับตัวสูงขึ้น เนื่องจากผู้ค้าบางส่วนคาดการณ์ว่าผลผลิตอาจลดลง ซึ่งส่งผลให้ราคาข้าวส่งออกปรับตัวเพิ่มขึ้นตามไปด้วย

ขณะที่เจ้าหน้าที่ในอุตสาหกรรมข้าวระบุว่า ผลผลิตข้าวของอินเดียในปีนี้มีแนวโน้มลดลงเป็นครั้งแรกในรอบหนึ่งทศวรรษ และอาจเป็นการลดลงที่รุนแรงที่สุดในรอบเกือบ 20 ปี โดยสาเหตุสำคัญมาจากปริมาณฝนที่ต่ำกว่าระดับปกติในช่วงข้าวอยู่ระหว่างการพัฒนา ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อผลผลิตต่อไร่และทำให้ผลผลิตข้าวโดยรวมลดลง

สำนักข่าว The Economic Times รายงานว่า ราคาข้าวในอินเดียกำลังปรับตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องท่ามกลางสถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างสหรัฐฯ และอิหร่านที่ส่งผลให้หลายประเทศเร่งสร้างความมั่นคงด้านอาหารและเพิ่มการสำรองสินค้า ส่งผลให้อุปสงค์ข้าวในตลาดโลกเพิ่มสูงขึ้น

ในช่วงไตรมาสแรกของปีงบประมาณ 2570 ของอินเดีย (เมษายน-กรกฎาคม 2569) ราคาข้าวบาสมัติ (Basmati Rice) เพิ่มขึ้นประมาณ 15–20% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน ขณะที่ราคาข้าวที่ไม่ใช่บาสมัติ (Non-Basmati Rice) เพิ่มขึ้นประมาณ 20–25% โดยมีปัจจัยสนับสนุนจากอุปสงค์ส่งออกที่แข็งแกร่ง ประกอบกับปริมาณฝนที่ลดลงในพื้นที่ภาคใต้ของอินเดีย

แนวโน้มราคาข้าวคาดว่าจะยังอยู่ในระดับสูงจนกว่าผลผลิตข้าวฤดูใหม่จะเริ่มเก็บเกี่ยวและทยอยเข้าสู่ตลาดในช่วงเดือนตุลาคม-พฤศจิกายน ส่งผลให้ผู้บริโภคยังไม่ควรคาดหวังว่าราคาข้าวจะปรับลดลงในระยะใกล้

นายสุราษ อัครवाल (Suraj Agarwal) ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร (CEO) บริษัท RiceVilla Group ซึ่งดำเนินธุรกิจส่งออกและการตลาดข้าว กล่าวว่า หลายประเทศทั่วโลกต่างเร่งสร้างความมั่นคงด้านอาหาร โดยข้าวเป็นหนึ่งในอาหารหลักที่หลายประเทศให้ความสำคัญ จึงมีการเร่งจัดซื้อข้าวในปริมาณมาก โดยเฉพาะประเทศในกลุ่มอ่าวอาหรับที่เพิ่มการนำเข้าข้าวจากอินเดียอย่างมาก

อุปสงค์ที่เพิ่มขึ้นส่งผลให้ราคาข้าวบาสมาดิ ซึ่งเป็นข้าวที่ได้รับความนิยมในการประกอบอาหาร เช่น ข้าวหมกบิรยานิ (Biryani) ปรับขึ้นมายุที่ประมาณ 100 รูปีต่อกิโลกรัมในช่วงไตรมาสแรกของปีงบประมาณ 2570 จากประมาณ 85 รูปีต่อกิโลกรัมในช่วงเดียวกันของปีก่อน ขณะที่ราคาข้าวที่ไม่ใช่บาสมาดิปรับเพิ่มขึ้นเช่นกัน ส่งผลให้ต้นทุนอาหารของภาคครัวเรือนสูงขึ้น

สำหรับข้าวพันธุ์ Sona Masoori ซึ่งมีราคาประมาณ 51-52 รูปีต่อกิโลกรัมในปีก่อน ปัจจุบันราคาเพิ่มขึ้นมายุที่ประมาณ 63-64 รูปีต่อกิโลกรัม โดยนายอัครวาลประเมินว่า ราคาข้าวยังไม่น่าจะปรับลดลงในระยะสั้น เนื่องจากตลาดยังเผชิญแรงกดดันจากอุปสงค์ที่อยู่ในระดับสูง ขณะที่ปริมาณข้าวจากผลผลิตฤดูใหม่ยังมีจำกัด

นายอัครวาลกล่าวเพิ่มเติมว่า ราคาข้าวมีแนวโน้มทรงตัวในระดับสูงต่อไปในระยะหนึ่ง เนื่องจากข้อตกลงหยุดยิงระหว่างสหรัฐฯ และอิหร่านยังไม่ได้ถูกนำไปปฏิบัติ ขณะที่ผลผลิตข้าวฤดู Kharif ของอินเดียยังต้องใช้เวลาก่อประมาณ 2-3 เดือนก่อนเข้าสู่ช่วงเก็บเกี่ยว

ด้านตลาดส่งออกยังคงเป็นปัจจัยสำคัญที่สนับสนุนราคาข้าวบาสมาดิ โดยนายอักษัย กุปตา (Akshay Gupta) หัวหน้าฝ่ายส่งออกข้าวปริมาณมากของบริษัท KRBL Limited กล่าวว่า ความต้องการข้าวบาสมาดิจากอินเดียยังอยู่ในระดับสูง โดยในปีงบประมาณ 2569 อินเดียส่งออกข้าวบาสมาดิได้สูงเป็นประวัติการณ์ที่ 6.52 ล้านตัน ไปยัง 154 ประเทศ

ชาอูดีอาระเบียยังคงเป็นตลาดหลักสำหรับข้าวบาสมาดิของอินเดีย ขณะที่ความต้องการจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้อยู่ในระดับสูง อย่างไรก็ตาม ปัญหาด้านการชำระเงินและการขนส่งตามเส้นทาง Gulf Corridor ส่งผลให้การส่งมอบข้าวล่าช้า และทำให้เกิดคำสั่งซื้อค้างส่งมากขึ้น แต่ไม่ได้สะท้อนว่าความต้องการของผู้ซื้อปรับลดลง

นายคุปตากล่าวว่า ข้าวจากผลผลิตปี 2568 ถูกใช้เร็วกว่าที่คาดการณ์ไว้ และปริมาณข้าวคงเหลือที่ส่งต่อเข้าสู่ปีการผลิตใหม่แทบหมดลงก่อนที่ผลผลิตใหม่จะเริ่มเก็บเกี่ยวในเดือนตุลาคม ส่งผลให้ราคาข้าวในตลาดภายในประเทศในขณะนี้ถูกกำหนดจากภาวะขาดแคลนอุปทานมากกว่าปัจจัยด้านการส่งออก

นอกจากปัจจัยด้านการส่งออกแล้ว ตลาดภายในประเทศของอินเดียยังเผชิญแรงกดดันจากการรับซื้อข้าวของภาครัฐและการกระจายตัวของปริมาณฝนที่ไม่สม่ำเสมอ โดยนายบี.วี. กฤษณะ ราว (B.V. Krishna Rao) ประธานสมาคมผู้ส่งออกข้าวอินเดีย (Indian Rice Exporters Association) กล่าวว่า การรับซื้อข้าวของรัฐบาลเพื่อใช้ในโครงการระบบกระจายอาหารสาธารณะ (Public Distribution System: PDS) เป็นอีกปัจจัยที่มีส่วนทำให้อาราคาข้าวปรับตัวสูงขึ้น

นายราวกล่าวว่า ในรัฐเตลังคานา (Telangana) รัฐบาลมีการจัดสรรข้าวที่ไม่ใช่บาสมาดิผ่านระบบ PDS ขณะเดียวกัน ปริมาณฝนที่ลดลงในรัฐอันธรประเทศ (Andhra Pradesh) รัฐกรณาฏกะ (Karnataka) และรัฐเตลังคานา ส่งผลให้ราคาข้าวยังคงอยู่ในระดับสูง

ทั้งนี้ เนื่องจากข้าวฤดู Kharif รุ่นใหม่ยังต้องใช้เวลาก่อหลายสัปดาห์กว่าจะเริ่มเก็บเกี่ยว ผู้ประกอบการค้าในตลาดคาดว่าราคาข้าวจะยังอยู่ในระดับสูงในระยะสั้น โดยการปรับฐานของราคาข้าวอย่างมีนัยสำคัญจะขึ้นอยู่กับปริมาณผลผลิตจากฤดูใหม่ที่จะเข้าสู่ตลาด สถานการณ์ฝนที่ปรับตัวดีขึ้น และการชะลอตัวของอุปสงค์จากตลาดต่างประเทศ ซึ่งจนกว่าปัจจัยดังกล่าวจะเริ่มส่งผลอย่างชัดเจน ผู้บริโภคในอินเดียมีแนวโน้มยังต้องเผชิญกับราคาข้าวที่อยู่ในระดับสูงต่อไป

ขณะที่สำนักข่าว The Hindu Businessline รายงานว่า ราคาข้าวพันธุ์พรีเมียมของอินเดียปรับตัวเพิ่มขึ้นประมาณ 50% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน ท่ามกลางความกังวลว่าผลผลิตข้าวในฤดูการผลิตปีนี้อาจลดลง

โดยเฉพาะในพื้นที่ภาคใต้ของประเทศ หลังเกษตรกรลดพื้นที่เพาะปลูกเนื่องจากปริมาณฝนต่ำกว่าปกติ ส่งผลให้ตลาดเริ่มสะท้อนความกังวลด้านอุปทานผ่านราคาข้าวพันธุ์พรีเมียมหลายชนิด

นายบี.วี. กฤษณะ ราว (B.V. Krishna Rao) ประธานสมาคมผู้ส่งออกข้าวอินเดีย (The Rice Exporters Association) กล่าวว่า พื้นที่เพาะปลูกข้าวพันธุ์พรีเมียม เช่น Ponni และ Sona Masuri ได้รับผลกระทบในรัฐทมิฬนาฑู (Tamil Nadu) รัฐกรณาฏกะ (Karnataka) รัฐอานธรประเทศ (Andhra Pradesh) และรัฐเตลังคานา (Telangana) โดยคาดว่าพื้นที่เพาะปลูกอาจลดลงประมาณ 30-40%

นายเอส. จันทรเสการัน (S. Chandrasekaran) นักวิเคราะห์การค้าข้าวในกรุงนิวเดลี กล่าวว่า การลดลงของพื้นที่เพาะปลูกไม่ได้เกิดขึ้นเฉพาะในภาคใต้เท่านั้น แต่ยังพบในพื้นที่อื่น เช่น รัฐอุตตรประเทศ (Uttar Pradesh) และรัฐพิหาร (Bihar) ซึ่งมีพื้นที่เพาะปลูกข้าวลดลงในฤดูข้าวนาปี หรือ Kharif season ปีนี้เช่นกัน

ข้อมูลจากกระทรวงเกษตรและสวัสดิการเกษตรกรอินเดีย (Ministry of Agriculture and Farmers' Welfare) ระบุว่า พื้นที่ปลูกข้าวเปลือกในปีนี้ลดลง 1.697 ล้านเฮกตาร์ เหลือ 42.681 ล้านเฮกตาร์ จาก 44.378 ล้านเฮกตาร์ ในปีก่อนหน้า ขณะที่นายราวประเมินว่า ผลผลิตข้าวของอินเดียอาจลดลงมากกว่า 10 ล้านตัน

กลุ่มติดตามสภาพอากาศและพืชผล (Crop Weather Watch Group) ของกระทรวงเกษตรฯ ระบุว่า รัฐที่มีพื้นที่ปลูกข้าวลดลงมาก ได้แก่ กรณาฏกะ 454,000 เฮกตาร์ เตลังคานา 446,000 เฮกตาร์ อานธรประเทศ 190,000 เฮกตาร์ อุตตรประเทศ 184,000 เฮกตาร์ มัธยประเทศ 175,000 เฮกตาร์ ทมิฬนาฑู 140,000 เฮกตาร์ มหาราษฏระ 115,000 เฮกตาร์ และฌาร์ขัณฑ์ 97,000 เฮกตาร์

การลดลงของพื้นที่เพาะปลูกมีสาเหตุสำคัญจากภาคใต้ของอินเดียได้รับปริมาณฝนต่ำกว่าปกติในช่วงมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ โดย ณ วันที่ 17 กันยายน ปริมาณฝนในภูมิภาคดังกล่าวต่ำกว่าปกติถึง 28%

ผลกระทบด้านอุปทานเริ่มสะท้อนผ่านราคาข้าวในตลาด โดย ข้าว BPT เกรด 1 ในรัฐอานธรประเทศมีราคาเพิ่มขึ้นเป็น 6,200 รูปีต่อ 100 กิโลกรัม จาก 4,000 รูปีต่อ 100 กิโลกรัม ในช่วงเดียวกันของปีก่อน หรือเพิ่มขึ้นประมาณ 55%

นายราเจช ปาฮาเรีย เจน (Rajesh Paharia Jain) ผู้ส่งออกข้าวในกรุงนิวเดลี กล่าวว่า ราคาข้าวพันธุ์พรีเมียมในปัจจุบันอยู่ที่ประมาณ 80 รูปีต่อกิโลกรัม ไม่ว่าจะเป็น Sona Masuri, Ponni หรือพันธุ์อื่นในกลุ่มเดียวกัน โดยภาคการค้าได้สะท้อนความคาดหวังว่าผลผลิตข้าวพันธุ์ดังกล่าวอาจลดลงไว้ในราคาตลาดแล้ว

อินเดียมีผลผลิตข้าวสูงเป็นประวัติการณ์ 154.024 ล้านตัน ในฤดูการผลิตปี 2568/69 โดยผลผลิตข้าวฤดู Kharif ทำสถิติสูงสุดใหม่ที่ 124.5 ล้านตัน ขณะที่รัฐบาลมีสต็อกข้าวประมาณ 39.1 ล้านตัน และข้าวเปลือกอีก 30.75 ล้านตัน ซึ่งสามารถสีเป็นข้าวสารได้มากกว่า 20 ล้านตัน

อย่างไรก็ตาม จันทรเสการันตั้งข้อสังเกตว่า สต็อกข้าวของรัฐบาลในระดับสูงอาจไม่สามารถแก้ปัญหาการขาดแคลนข้าวพันธุ์พรีเมียมได้โดยตรง เนื่องจากผลผลิตข้าวพันธุ์ดังกล่าวมีแนวโน้มลดลง โดยก่อนหน้านี้มีการจัดตั้งคณะกรรมการขึ้นเพื่อศึกษาความต้องการข้าวพันธุ์พรีเมียมเมื่อประมาณ 2 ปีก่อน แต่ยังมีคำถามว่ารายงานผลการศึกษาของคณะกรรมการดังกล่าวมีความคืบหน้าอย่างไร

ด้านนายเจนประเมินว่า ราคาข้าวพันธุ์พรีเมียมมีแนวโน้มปรับตัวสูงขึ้นต่อไป และอาจขยับเข้าใกล้ระดับราคาข้าวบาสมати (Basmati) อย่างไรก็ตาม ราคาข้าวพันธุ์พรีเมียมไม่น่าจะสูงกว่าข้าวบาสมати เนื่องจากหากราคาสูงเกินไป ผู้บริโภคอาจเปลี่ยนไปเลือกบริโภคข้าวบาสมатиซึ่งมีคุณสมบัติด้านกลิ่นหอมแทน

รายงานจากสำนักข่าว Financial Express ระบุว่า การส่งออกข้าวของอินเดียในช่วงเดือนเมษายน-สิงหาคม 2569/70 เพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 2.17 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน มาอยู่ที่มูลค่า 4.81 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ เนื่องจากความขัดแย้งในภูมิภาคตะวันออกกลางส่งผลกระทบต่อการขนส่งสินค้า ขณะที่ค่าระวางเรือและค่าเบี้ยประกันภัยทางทะเลปรับตัวสูงขึ้นอย่างมาก

เฉพาะเดือนสิงหาคม 2569 การส่งออกข้าวของอินเดียมีมูลค่า 910 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.12 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีก่อน อย่างไรก็ตาม ผู้นำเข้าข้าวในตะวันออกกลางเริ่มใช้ความระมัดระวังในการสะสมสินค้าคงคลัง เนื่องจากยังมีความไม่แน่นอนเกี่ยวกับเส้นทางการขนส่งและต้นทุนด้านโลจิสติกส์

ผู้ส่งออกข้าวอินเดียรายงานว่า การขนส่งสินค้าผ่านท่าเรือที่ให้บริการตลาดอิรัก คูเวต บาห์เรน กาตาร์ เมืองดัมมัมของซาอุดีอาระเบีย และท่าเรือเจเบล อาลีของสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ (Jebel Ali) ได้รับผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญ ส่งผลให้ผู้ส่งออกต้องเปลี่ยนเส้นทางไปใช้เส้นทางที่มีระยะทางไกลขึ้นและมีต้นทุนสูงขึ้น ขณะเดียวกันยังมีความกังวลเกี่ยวกับการขนส่งผ่านเมืองเจดดาห์ของซาอุดีอาระเบียและเส้นทางช่องแคบบับ เอล-มันเดบ (Bab el-Mandeb) จากสถานการณ์ความตึงเครียดในภูมิภาค

ท่ามกลางความไม่แน่นอนเกี่ยวกับการขนส่งสินค้าผ่านช่องแคบฮอร์มุซ (Strait of Hormuz) ปัจจุบันการขนส่งข้าวและผักจำนวนมากถูกเปลี่ยนเส้นทางผ่านท่าเรือโซฮาร์ (Sohar) และมัสกัต (Muscat) ของโอมาน รวมถึงท่าเรือคอร์ ฟัคคาน (Khor Fakkan) ของสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์

นับตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ที่ผ่านมา ค่าระวางเรือและค่าเบี้ยประกันภัยทางทะเลปรับตัวสูงขึ้นอย่างมาก โดยมีรายงานว่า ค่าระวางเรือไปยังจุดหมายปลายทางบางแห่งในตะวันออกกลางเพิ่มขึ้นเกือบ 1,000–3,000% ส่งผลให้ผู้นำเข้าข้าวในซาอุดีอาระเบีย สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ และประเทศอื่นๆ ในภูมิภาคตะวันออกกลาง ส่วนใหญ่หันมาซื้อข้าวตามความต้องการใช้ในระยะสั้น แทนการสั่งซื้อเพื่อสะสมสินค้าคงคลังในปริมาณมาก

ผู้ส่งออกข้าวอินเดียเตือนว่า หากสถานการณ์หยุดชะงักด้านการขนส่งยังคงดำเนินต่อไป ผลกระทบอาจขยายวงกว้างออกไปนอกภูมิภาคตะวันออกกลาง และกระทบต่อการส่งออกข้าวของอินเดียไปยังตลาดยุโรปและตลาดอื่นๆ ทั่วโลก ซึ่งอาจกลายเป็นความท้าทายในระยะยาวต่อภาคการส่งออกข้าวของอินเดีย

ทั้งนี้ แม้ปริมาณการส่งออกข้าวของอินเดียยังคงเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปีก่อน แต่การขยายตัวในช่วง 5 เดือนแรกของการตลาด 2569/70 อยู่ในระดับจำกัด โดยปัจจัยด้านเส้นทางขนส่ง ค่าระวางเรือ และต้นทุนประกันภัยที่เพิ่มสูงขึ้น กลายเป็นข้อจำกัดสำคัญต่อความสามารถในการส่งมอบข้าวของอินเดีย โดยเฉพาะตลาดตะวันออกกลาง ซึ่งเป็นตลาดส่งออกสำคัญ

ขณะที่รายงานของสำนักข่าว MSN ระบุว่า อินเดียกำลังขยายและกระจายตลาดส่งออกข้าวไปยังประเทศปลายทางใหม่มากขึ้น โดยการส่งออกไปยังตลาดเกิดใหม่ เช่น จอร์แดนและตุรกี มีอัตราการขยายตัวอย่างโดดเด่น สะท้อนถึงรูปแบบการค้าและทิศทางการไหลของสินค้าข้าวที่กำลังเปลี่ยนแปลง รวมถึงโอกาสที่เพิ่มขึ้นสำหรับผู้ส่งออกข้าวอินเดียนอกเหนือจากตลาดส่งออกดั้งเดิม

ข้อมูลการค้าล่าสุดระบุว่า การส่งออกข้าวของอินเดียไปยังจอร์แดนเพิ่มขึ้นเกือบ 8 เท่า ขณะที่การส่งออกข้าวบาสมายังตุรกีเพิ่มขึ้น 2 เท่า การขยายตัวดังกล่าวเกิดขึ้นท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของเส้นทางการค้าข้าวในตะวันออกกลาง รวมถึงผลกระทบจากความขัดแย้งและปัญหาด้านการขนส่งที่ส่งผลกระทบต่อการค้ากับอิหร่านโดยตรง

การขยายตัวของจอร์แดนในฐานะตลาดปลายทางส่วนหนึ่งเกี่ยวข้องกับบทบาทของประเทศในฐานะเส้นทางการค้าและกระจายสินค้าอีกทางเลือกหนึ่งในภูมิภาค ดังนั้น การเพิ่มขึ้นของการส่งออกข้าวไปยังจอร์แดนจึง

อาจสะท้อนไม่เพียงความต้องการบริโภคภายในประเทศ แต่ยังสะท้อนการเปลี่ยนแปลงของห่วงโซ่อุปทานข้าวในภูมิภาคตะวันออกกลางด้วย

ขณะที่ตุรกีกำลังกลายเป็นตลาดที่มีความสำคัญเพิ่มขึ้นสำหรับข้าวบาสมัตริระดับพรีเมียมของอินเดีย โดยปริมาณการส่งออกที่เพิ่มขึ้นเท่าตัวสะท้อนถึงโอกาสที่เพิ่มขึ้นของผู้ส่งออกอินเดียในตลาดที่ผู้บริโภคและผู้ค้าให้ความสำคัญกับข้าวคุณภาพสูงและข้าวที่มีมูลค่าเพิ่มมากขึ้น

ปัจจุบันอินเดียส่งออกข้าวไปยังมากกว่า 170 ประเทศ ทำให้ผู้ส่งออกมีฐานตลาดที่ครอบคลุมในหลายภูมิภาค โดยในช่วงเดือนพฤศจิกายน 2568–มีนาคม 2569 การส่งออกข้าวไปยัง 26 ตลาดสำคัญ ที่ได้รับการระบุในงาน Bharat International Rice Conference มีปริมาณประมาณ 4.79 ล้านตัน มูลค่าประมาณ 234,760 ล้านรูปี หรือ 23,476 crore (ประมาณ 2.6 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ)

การกระจายตลาดส่งออกดังกล่าวเกิดขึ้นในช่วงที่การค้าข้าวโลกมีแนวโน้มขยายตัว โดยรายงาน OECD-FAO Agricultural Outlook 2026–2035 คาดการณ์ว่า ปริมาณการค้าข้าวโลกจะเพิ่มขึ้นประมาณ 22 ล้านตัน มาอยู่ที่ประมาณ 81 ล้านตันภายในปี 2578 ขณะเดียวกัน แอฟริกามีแนวโน้มเพิ่มสัดส่วนการนำเข้าข้าวในตลาดโลก ซึ่งจะช่วยเพิ่มโอกาสทางการตลาดสำหรับประเทศผู้ส่งออกรายสำคัญ เช่น อินเดีย

สำหรับผู้ส่งออกข้าวอินเดีย การเติบโตของตลาดจอร์แดนและตุรกีสะท้อนถึงความสำคัญของการแสวงหาตลาดใหม่ควบคู่ไปกับการรักษาตลาดส่งออกเดิม โดยปัจจัยที่มีบทบาทต่อกลยุทธ์การส่งออกมีความหลากหลายมากขึ้น ทั้งความต้องการนำเข้า ความสามารถในการแข่งขันด้านราคา ค่าระวางขนส่ง ภาษีนำเข้า ความเสี่ยงด้านการชำระเงิน ตลอดจนพัฒนาการทางภูมิรัฐศาสตร์

ทั้งนี้ การส่งออกข้าวของอินเดียในปีงบประมาณ 2568/69 (FY2025–26) มีมูลค่าประมาณ 11.5 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ตอกย้ำถึงความสำคัญของข้าวในโครงสร้างการส่งออกสินค้าเกษตรของอินเดีย และทำให้การขยายตลาดไปยังประเทศปลายทางใหม่มีบทบาทสำคัญต่อการรักษาและเพิ่มขีดความสามารถในการส่งออกของอินเดียในระยะต่อไป

กรมการค้า (Department of Commerce) กระทรวงพาณิชย์และอุตสาหกรรม (Ministry of Commerce and Industry) รายงานว่า อินเดียส่งออกข้าวในเดือนกรกฎาคม 2569 ปริมาณรวม 1,517,004 ตัน ลดลง 8.7% จาก 1,662,248 ตัน ในเดือนกรกฎาคม 2568 หรือลดลงประมาณ 145,244 ตัน

เมื่อพิจารณาตามชนิดข้าว พบว่าข้าวเหนียว (Parboiled Rice) ยังคงเป็นสินค้าส่งออกหลักของอินเดีย แม้ปริมาณในเดือนกรกฎาคมลดลง 15.2% เหลือ 760,751 ตัน จาก 896,833 ตัน ในเดือนเดียวกันของปีก่อน ขณะที่ข้าวขาว (White Rice) ส่งออก 356,350 ตัน ลดลง 9.5% จาก 393,642 ตัน

ส่วนข้าวบาสมัติ (Basmati Rice) เป็นกลุ่มที่มีการส่งออกเพิ่มขึ้น โดยเดือนกรกฎาคมอยู่ที่ 279,101 ตัน เพิ่มขึ้น 4.2% จาก 267,899 ตัน ขณะที่ข้าวหัก (Broken Rice) เพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน โดยส่งออก 105,644 ตัน เพิ่มขึ้น 28.2% จาก 82,436 ตัน สำหรับข้าวเปลือก (Rice in Husk) ส่งออก 14,771 ตัน ลดลง 30.9% จาก 21,378 ตัน ขณะที่ ข้าวกล้อง (Husked/Brown Rice) เพิ่มขึ้นจาก 61 ตัน เป็น 386 ตัน หรือเพิ่มขึ้น 536.9% แม้ฐานปีก่อนอยู่ในระดับต่ำมาก

ในช่วงเดือนมกราคม-กรกฎาคม 2569 อินเดียส่งออกข้าวรวม 13,782,856 ตัน เพิ่มขึ้น 3.3% จาก 13,344,554 ตัน ในช่วงเดียวกันของปี 2568 หรือเพิ่มขึ้นประมาณ 438,302 ตัน เมื่อแยกตามชนิดข้าว ข้าวเหนียวยังคงมีปริมาณส่งออกสูงสุด โดยส่งออกสะสม 7,539,717 ตัน เพิ่มขึ้น 2.5% จาก 7,357,670 ตัน ขณะที่ ข้าวขาวส่งออก

2,802,094 ตัน เพิ่มขึ้น 10.8% จาก 2,529,906 ตัน ส่วนข้าวหัก มีการขยายตัวโดดเด่นที่สุด โดยส่งออกสะสม 1,193,328 ตัน เพิ่มขึ้นถึง 249.8% จาก 341,129 ตัน หรือเพิ่มขึ้นประมาณ 852,199 ตัน

ขณะที่ข้าวบาสมัติ ซึ่งเป็นข้าวส่งออกมูลค่าสูงของอินเดีย กลับลดลง 27.7% เหลือ 1,975,748 ตัน จาก 2,734,275 ตัน สำหรับข้าวเปลือก ส่งออกสะสม 260,756 ตัน ลดลง 24.0% จาก 343,047 ตัน ส่วน ข้าวกล้อง ลดลง 70.9% เหลือ 11,214 ตัน จาก 38,527 ตัน

ข้อมูลการค้าจากกรมการค้า (Department of Commerce) กระทรวงพาณิชย์และอุตสาหกรรม (Ministry of Commerce and Industry) ระบุว่า อินเดียส่งออกข้าวในเดือนกรกฎาคม 2569 ปริมาณรวม 1,517,004 ตัน ลดลง 8.7% จาก 1,662,248 ตัน ในเดือนกรกฎาคม 2568 หรือลดลงประมาณ 145,244 ตัน สะท้อนว่าการส่งออกข้าวของอินเดียในเดือนดังกล่าวชะลอตัวลงเมื่อเทียบกับปีก่อน แม้ว่าตลาดปลายทางหลายแห่งยังมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง

ตลาดส่งออกข้าวของอินเดียในเดือนกรกฎาคม 2569 ยังคงกระจายตัวในหลายภูมิภาค โดยเบนิน (Benin) เป็นตลาดปลายทางรายใหญ่ที่สุด มีปริมาณนำเข้า 180,034 ตัน ลดลง 11.2% จาก 202,731 ตัน ในเดือนเดียวกันของปีก่อน ขณะที่ เวียดนาม (Vietnam) ขยายตัวอย่างโดดเด่น โดยนำเข้าข้าวจากอินเดีย 115,888 ตัน เพิ่มขึ้นถึง 148.2% จาก 46,689 ตัน หรือเพิ่มขึ้นประมาณ 69,199 ตัน

อิหร่าน (Iran) เป็นตลาดสำคัญอีกแห่งที่มีการนำเข้าเพิ่มขึ้น โดยอยู่ที่ 92,798 ตัน เพิ่มขึ้น 21.7% จาก 76,236 ตัน ขณะที่ ซาอุดีอาระเบีย (Saudi Arabia) นำเข้า 90,312 ตัน ลดลง 14.5% จาก 105,614 ตัน ส่วน อิรัก (Iraq) มีปริมาณนำเข้า 85,434 ตัน เพิ่มขึ้นเล็กน้อย 3.0% จาก 82,964 ตัน

ตลาดสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ (United Arab Emirates: UAE) นำเข้า 72,870 ตัน เพิ่มขึ้น 28.5% จาก 56,726 ตัน ขณะที่ จีน (China) นำเข้า 65,529 ตัน เพิ่มขึ้น 56.1% จาก 41,978 ตัน ส่วน โซมาเลีย (Somalia) นำเข้า 57,924 ตัน เพิ่มขึ้น 38.5% จาก 41,833 ตัน

ในกลุ่มตลาดแอฟริกา แอฟริกาใต้ (South Africa) มีการขยายตัวสูง โดยนำเข้าข้าวจากอินเดีย 50,024 ตัน เพิ่มขึ้นถึง 182.5% จาก 17,709 ตัน ขณะที่ โกตดิวัวร์ (Côte d'Ivoire) นำเข้า 55,789 ตัน ลดลง 24.9% จาก 74,311 ตัน และ เคนยา (Kenya) นำเข้า 40,826 ตัน ลดลง 26.4% จาก 55,440 ตัน

ตลาดอื่นที่มีปริมาณนำเข้าลดลง ได้แก่ จิบูตี (Djibouti) ซึ่งนำเข้า 39,843 ตัน ลดลง 9.0% จาก 43,789 ตัน และ แคเมอรูน (Cameroon) นำเข้า 32,542 ตัน ลดลง 35.9% จาก 50,793 ตัน ขณะที่ กินี (Guinea) ลดลงอย่างมาก โดยนำเข้า 28,845 ตัน ลดลง 51.8% จาก 59,876 ตัน

สำหรับตลาดนอกกลุ่มประเทศหลัก พบว่า สหรัฐอเมริกา (United States of America) นำเข้าข้าวจากอินเดีย 30,251 ตัน เพิ่มขึ้น 25.0% จาก 24,193 ตัน ขณะที่ โอมาน (Oman) นำเข้า 21,482 ตัน เพิ่มขึ้น 13.2% จาก 18,981 ตัน และ เซียร์ราลีโอน (Sierra Leone) ขยายตัวสูงถึง 442.4% จาก 3,873 ตัน เป็น 21,003 ตัน ส่วน ตลาดสหราชอาณาจักร (United Kingdom: UK) ลดลง 24.9% เหลือ 20,550 ตัน จาก 27,367 ตัน

ทั้งนี้ ข้อมูลสะสมในช่วงเดือนมกราคม-กรกฎาคม 2569 อินเดียส่งออกข้าวไปยังตลาดสำคัญรวม 13,782,856 ตัน เพิ่มขึ้น 3.3% จาก 13,344,554 ตัน ในช่วงเดียวกันของปี 2568 หรือเพิ่มขึ้นประมาณ 438,302 ตัน สะท้อนว่าตลาดส่งออกข้าวโดยรวมยังขยายตัว แม้หลายตลาดสำคัญจะมีปริมาณนำเข้าลดลงเมื่อเทียบกับปีก่อน ขณะที่ตลาดในแอฟริกา ตะวันออกกลาง และเอเชียบางประเทศมีการขยายตัวอย่างชัดเจน

เบนิน (Benin) ยังคงเป็นตลาดนำเข้าข้าวรายใหญ่ที่สุดในช่วง 7 เดือนแรกของปี 2569 โดยมีปริมาณ 1,478,743 ตัน เพิ่มขึ้น 27.2% จาก 1,162,604 ตัน ในช่วงเดียวกันของปี 2568 หรือเพิ่มขึ้นประมาณ 316,139 ตัน ตามด้วย ซาอุดีอาระเบีย (Saudi Arabia) ซึ่งมีปริมาณนำเข้า 745,239 ตัน ลดลง 18.9% จาก 918,591 ตัน และ โตโก (Togo) มีปริมาณนำเข้า 628,106 ตัน เพิ่มขึ้น 22.1% จาก 514,309 ตัน

ตลาดสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ (United Arab Emirates: UAE) ขยายตัวอย่างต่อเนื่อง โดยนำเข้าข้าว 613,451 ตัน เพิ่มขึ้น 39.1% จาก 440,927 ตัน ขณะที่ อิหร่าน (Iran) นำเข้า 577,582 ตัน ลดลง 13.7% จาก 669,581 ตัน

สำหรับตลาดเอเชีย จีน (China) มีการขยายตัวโดดเด่น โดยนำเข้าข้าว 564,657 ตัน เพิ่มขึ้นถึง 190.0% จาก 194,680 ตัน ในช่วงเดียวกันของปีก่อน หรือเพิ่มขึ้นประมาณ 369,977 ตัน ขณะที่ เวียดนาม (Vietnam) นำเข้า 465,229 ตัน เพิ่มขึ้น 50.3% จาก 309,622 ตัน

ในทางตรงกันข้าม บังกลาเทศ (Bangladesh) มีปริมาณนำเข้าลดลงอย่างมาก โดยอยู่ที่ 545,508 ตัน ลดลง 46.2% จาก 1,014,594 ตัน ในช่วงเดียวกันของปี 2568 หรือลดลงประมาณ 469,086 ตัน ขณะที่ อิรัก (Iraq) มีปริมาณนำเข้า 403,110 ตัน ลดลง 36.6% จาก 635,801 ตัน และ เนปาล (Nepal) นำเข้า 391,709 ตัน ลดลง 19.4% จาก 485,907 ตัน

ตลาดแอฟริกาหลายประเทศมีแนวโน้มขยายตัว โดย เซเนกัล (Senegal) นำเข้า 542,717 ตัน เพิ่มขึ้นถึง 96.6% จาก 276,026 ตัน ขณะที่ โซมาเลีย (Somalia) นำเข้า 389,756 ตัน เพิ่มขึ้น 13.8% จาก 342,494 ตัน และ เคนยา (Kenya) นำเข้า 316,010 ตัน เพิ่มขึ้น 14.0% จาก 277,150 ตัน ส่วน โมซัมบิก (Mozambique) นำเข้า 310,843 ตัน เพิ่มขึ้น 25.3% จาก 248,161 ตัน

ตลาดที่มีอัตราการขยายตัวสูงที่สุดในกลุ่มประเทศสำคัญ ได้แก่ จอร์แดน (Jordan) ซึ่งนำเข้าข้าว 361,792 ตัน เพิ่มขึ้นถึง 390.6% จากเพียง 73,749 ตัน ในช่วงเดียวกันของปีก่อน หรือเพิ่มขึ้นประมาณ 288,043 ตัน ขณะที่ จิบูตี (Djibouti) นำเข้า 244,228 ตัน เพิ่มขึ้น 58.0% จาก 154,548 ตัน

อย่างไรก็ตาม ตลาดแอฟริกาบางประเทศมีปริมาณนำเข้าลดลง โดย กินี (Guinea) นำเข้า 498,162 ตัน ลดลง 26.6% จาก 678,989 ตัน และ โกตดิวัวร์ (Côte d'Ivoire) นำเข้า 495,882 ตัน ลดลง 18.1% จาก 605,825 ตัน ขณะที่ ไลบีเรีย (Liberia) นำเข้า 226,976 ตัน ลดลง 37.7% จาก 364,123 ตัน ส่วน เยเมน (Yemen) มีปริมาณนำเข้า 259,814 ตัน ลดลง 6.6% จาก 278,275 ตัน

เมื่อพิจารณาตลาดสำคัญโดยรวม จะเห็นว่าการขยายตัวของปริมาณนำเข้าใน เบนิน จีน เซเนกัล จอร์แดน สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ เวียดนาม โตโก และจิบูตี มีส่วนสำคัญในการชดเชยการลดลงของตลาดขนาดใหญ่บางแห่ง โดยเฉพาะบังกลาเทศ ซาอุดีอาระเบีย อิรัก กินี และโกตดิวัวร์ ส่งผลให้ปริมาณการส่งออกข้าวรวมในช่วง 7 เดือนแรกของปี 2569 ยังคงเพิ่มขึ้น 3.3% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน

ทั้งนี้ กลุ่มประเทศอื่นๆ ซึ่งรวมตลาดอื่นๆ นอกเหนือจาก 20 ตลาดหลัก มีปริมาณนำเข้ารวม 3,723,342 ตัน เพิ่มขึ้นเล็กน้อย 0.7% จาก 3,698,599 ตัน สะท้อนว่าการขยายตัวของตลาดข้าวในช่วงดังกล่าวไม่ได้กระจุกตัวอยู่เฉพาะตลาดหลักเท่านั้น แต่ยังมีตลาดปลายทางอื่น ๆ ที่รักษาระดับการนำเข้าได้ค่อนข้างทรงตัว

โดยภาพรวม ข้อมูลช่วง 7 เดือนแรกของปี 2569 แสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างตลาดข้าวระหว่างประเทศอย่างชัดเจน โดยตลาดในแอฟริกายังคงมีบทบาทสำคัญ ขณะที่จีน เวียดนาม และตลาดตะวันออก

กลางบางประเทศมีการขยายตัวสูง ขณะเดียวกัน ตลาดที่เคยมีปริมาณนำเข้าสูง เช่น บังกลาเทศ ซาอุดีอาระเบีย และอิรัก มีการนำเข้าลดลงอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งเป็นปัจจัยที่ผู้ส่งออกควรติดตามต่อเนื่องในช่วงที่เหลือของปี 2569

สำนักข่าว The Hindu Businessline รายงานว่า จีนเพิกถอนการขึ้นทะเบียนผู้ส่งออกข้าวของอินเดียเพิ่มอีก 3 ราย โดยอ้างว่าตรวจพบสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม (Genetically Modified Organisms: GMOs) ในข้าวที่ส่งออกไปยังจีน ส่งผลให้จำนวนผู้ส่งออกข้าวของอินเดียที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาตจากจีนเพิ่มเป็น 10 ราย อย่างไรก็ตาม ผู้ส่งออกข้าวอินเดียระบุว่า สินค้าที่ถูกจีนปฏิเสธไม่พบสารพันธุกรรมดัดแปลงเมื่อถูกส่งกลับมาตรวจสอบในอินเดีย และสามารถส่งออกไปยังประเทศอื่นได้โดยผ่านการตรวจสอบคุณภาพ

แหล่งข่าวในภาคการค้าระบุว่า ผู้ส่งออกที่ได้รับผลกระทบจากการเพิกถอนการขึ้นทะเบียนครั้งล่าสุด ได้แก่ บริษัท Sarala Foods และ Pattabhi Agro Foods ซึ่งตั้งอยู่ในรัฐอานธรประเทศ (Andhra Pradesh) และบริษัท Om India Trading Ltd ซึ่งตั้งอยู่ในกรุงนิวเดลี (New Delhi) โดยผู้ประกอบการอินเดียมองว่าการเพิกถอนดังกล่าวมีผลในทางปฏิบัติเทียบเท่ากับการห้ามส่งออกไปยังจีน

นายมุเคช เจน (Mukesh Jain) ประธานสมาคมผู้ส่งออกข้าวแห่งรัฐฉัตตีสครห์ (Rice Exporters Association, Chhattisgarh) กล่าวกับ BusinessLine ว่า การที่จีนปฏิเสธการนำเข้าข้าวจากอินเดียเป็นประเด็นที่น่าสงสัย และภาคการส่งออกมีข้อกังวลว่าจีนอาจกำลังใช้มาตรการที่ไม่ใช่ภาษี (Non-Tariff Barrier: NTB) เป็นอุปสรรคต่อการค้าข้าวระหว่างสองประเทศ

นายเจนกล่าวว่า สินค้าที่จีนปฏิเสธถูกส่งกลับมายังอินเดียและนำไปตรวจสอบโดยสำนักงานมาตรฐานความปลอดภัยด้านอาหารของอินเดีย (Food Safety and Standards Authority of India: FSSAI) แต่ไม่พบ GMO ในสินค้า จากนั้นผู้ส่งออกได้นำข้าวดังกล่าวไปส่งออกยังประเทศอื่น และผลการตรวจสอบด้านคุณภาพของประเทศปลายทางก็ไม่พบความผิดปกติ

ขณะที่นายบี.วี. กฤษณะ ราว (B.V. Krishna Rao) ประธานสหพันธ์ผู้ส่งออกข้าวแห่งอินเดีย (Rice Exporters Federation) และกรรมการผู้จัดการบริษัท Pattabhi Agro Foods กล่าวว่า สำนักงานศุลกากรแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน (General Administration of Customs of the People's Republic of China: GACC) แจ้งว่าข้าวที่ส่งไปยังจีนไม่เป็นไปตามข้อกำหนด (did not conform to specifications)

นายราวกล่าวว่า ผู้ซื้อชาวจีนแจ้งว่าหน่วยงานของจีนตรวจพบ GMO ในข้าวที่ส่งออก โดยสินค้าทั้งหมดที่ถูกปฏิเสธเป็นข้าวหัก นายเจนและนายราวระบุว่า การตรวจสอบก่อนการส่งออกโดยหน่วยงานของ GACC ในอินเดียไม่พบ GMO ในสินค้า แต่หน่วยงานของจีนกลับรายงานการตรวจพบ GMO เมื่อสินค้าถึงประเทศจีนแล้ว

นายเฟรด เกลส์ (Fred Gales) อดีตเจ้าหน้าที่กระทรวงเกษตรสหรัฐฯ (US Department of Agriculture: USDA) กล่าวว่า การตรวจพบและปฏิเสธสินค้าที่อ้างว่ามีสารพันธุกรรมดัดแปลงของจีนสร้างความกังวลและข้อสงสัย เนื่องจากเกิดขึ้นกับสินค้าจากประเทศคู่ค้าที่ระบุว่าไม่ได้ปลูกพืชดัดแปลงพันธุกรรม

เกลส์ระบุว่า ในช่วงครึ่งแรกของปี 2569 หน่วยงานของจีนปฏิเสธสินค้านำเข้า 146 ล็อต โดยอ้างว่ามีสารพันธุกรรมดัดแปลง และที่น่าสนใจคือเจ้าหน้าที่ตรวจสอบของจีนพบ GMO ในสินค้าน้ำมันเรพซิด ข้าว แป้ง และผลิตภัณฑ์จากถั่วเหลืองจากหลายประเทศ รวมถึงรัสเซีย เบลารุส คาซัคสถาน และญี่ปุ่น ซึ่งเป็นประเทศที่ไม่ได้ปลูกพืชดัดแปลงพันธุกรรมดังกล่าว

นายรวิกล่าวว่าการส่งออกข้าวอินเดียแทบไม่มีแรงจูงใจที่จะส่งออกป็น เนื่องจากการค้าหยุดชะงักลงโดยสิ้นเชิง ขณะที่ต้นทุนการขนส่งตู้คอนเทนเนอร์ข้าวไปจีนอยู่ที่ประมาณ 250 ดอลลาร์สหรัฐต่อตู้ แต่หากสินค้าถูกปฏิเสธและต้องส่งกลับ ต้นทุนอาจเพิ่มขึ้นถึงประมาณ 2,500 ดอลลาร์สหรัฐ

นายเชนระบุว่า ต้นทุนในการนำสินค้าที่ถูกปฏิเสธกลับประเทศอาจสูงถึง 4,000–4,500 ดอลลาร์สหรัฐต่อเที่ยว พร้อมตั้งข้อสังเกตว่าการดำเนินการของจีนอาจส่งผลให้ปากีสถานได้รับประโยชน์ เนื่องจากปริมาณการส่งออกข้าวจากอินเดียที่เพิ่มขึ้นก่อนหน้านี้จะทำให้ผู้ส่งออกจากปากีสถานมีโอกาสเพิ่มทั้งปริมาณการขายและระดับราคา

ปัจจุบันเงินจ่ายราคาข้าวจากแหล่งนำเข้าประเทศอื่นในระดับสูงขึ้น โดยเฉพาะข้าวจากปากีสถาน นายเชนกล่าวว่า สมาคมข้าวหลายแห่งของอินเดียได้หยิบยกประเด็นดังกล่าวหารือกับนายราเชช อัคราวาล (Rajesh Agrawal) ปลัดกระทรวงพาณิชย์อินเดีย (Commerce Secretary) ซึ่งให้คำมั่นว่าจะนำเรื่องดังกล่าวไปหารือกับรัฐมนตรีการค้าของประเทศต่างๆ ในการประชุมกลุ่ม BRICS ที่จัดขึ้นเมื่อสัปดาห์ที่ผ่านมา อย่างไรก็ตาม รายงานระบุว่า การสอบถามไปยังเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องของอินเดียยังไม่ได้รับคำตอบ ณ เวลาที่มีการเผยแพร่ข่าว

ก่อนหน้านี้ในปี 2569 จีนได้เพิกถอนการขึ้นทะเบียนผู้ส่งออกข้าวของอินเดียแล้ว 7 ราย ซึ่งตั้งอยู่ในรัฐकर्णाฏกะ (Karnataka) รัฐอานธรประเทศ และรัฐฉัตตีสครห์ โดยเจ้าหน้าที่อินเดียบางส่วนมองว่าการดำเนินการของจีนมีเจตนาไม่เป็นมิตร และตั้งข้อสังเกตว่าอาจเกี่ยวข้องกับการที่จีนได้จัดซื้อข้าวตามความต้องการของปี๋นครบแล้ว

เจ้าหน้าที่ ผู้ค้า ผู้ส่งออก และนักวิเคราะห์ต่างตั้งคำถามต่อการดำเนินการของจีน เนื่องจากสินค้าดังกล่าวผ่านการตรวจสอบก่อนการส่งออกโดยหน่วยงานของจีนในอินเดียแล้ว ขณะที่อินเดียไม่มีการเพาะปลูกพืชตัดแปลงพันธุกรรมในเชิงการค้า รวมถึงข้าวที่เป็นพืชหลักของประเทศ

จนถึงสิ้นเดือนพฤษภาคม 2569 จีนปฏิเสธการนำเข้าข้าวที่ไม่ใช่บาสมาติจากอินเดียอย่างน้อย 70 ล็อต โดยอ้างว่าพบ GMO ในสินค้า ทั้งนี้ การปฏิเสธสินค้าของจีนและการเพิกถอนใบอนุญาตผู้ส่งออกเกิดขึ้นแม้รัฐบาลอินเดียจะเคยแจ้งจีนโดยเฉพาะว่า อินเดียไม่มีการปลูกพืชตัดแปลงพันธุกรรม

ข้อมูลจากสำนักงานพัฒนาการส่งออกสินค้าเกษตรและอาหารแปรรูปของอินเดีย (Agricultural and Processed Food Products Export Development Authority: APEDA) ระบุว่า อินเดียส่งออกข้าวที่ไม่ใช่บาสมาติจำนวน 207,000 ตันในปี 2568 ขณะที่ช่วงเดือนมกราคม-มิถุนายน 2569 การส่งออกเพิ่มขึ้นมากกว่าสองเท่าเป็น 492,000 ตัน

นายเกลส์กล่าวว่า การที่จีนปฏิเสธการนำเข้าข้าวจากอินเดียเกิดขึ้นในช่วงเวลาเดียวกับที่จีนกำลังพยายามระบายข้าวเก่าจากคลังสำรอง ซึ่งเริ่มดำเนินการตั้งแต่เดือนมีนาคม 2569 โดยข้าวจากอินเดียที่ถูกปฏิเสธเกือบทั้งหมดเป็นข้าวหัก ซึ่งเป็นสินค้านำเข้าและแข่งขันโดยตรงกับข้าวเก่าจากคลังสำรองของจีน อย่างไรก็ตาม จีนไม่ได้ปฏิเสธข้าวหักจากแหล่งนำเข้ารายอื่น เช่น เวียดนาม เมียนมา และปากีสถาน ตามข้อมูลที่นายเกลส์กล่าวถึง

สำนักข่าวรอยเตอร์ (Reuters) รายงานว่า ผลผลิตข้าวอินเดียอาจลดลง 6.5% จากระดับสูงสุดเป็นประวัติการณ์ ท่ามกลางปริมาณฝนมรสุมต่ำกว่าปกติ โดยผลผลิตข้าวของอินเดียในปีนี้อาจลดลงประมาณ 10 ล้านตัน เหลือ 144 ล้านตัน เนื่องจากปริมาณน้ำฝนจากมรสุมที่อ่อนกำลังและกระจายตัวไม่สม่ำเสมอส่งผลกระทบต่อผลผลิตต่อพื้นที่

ประมาณการผลิตข้างต้นต่ำกว่าระดับสูงสุดเป็นประวัติการณ์ของปีก่อน ซึ่งอยู่ที่ 154 ล้านตัน ประมาณร้อยละ 6.5 และถือเป็นการลดลงรุนแรงที่สุดนับตั้งแต่ฤดูการผลิตปี 2552/53 ซึ่งผลิตได้รับผลกระทบจากภาวะแห้งแล้งที่เกี่ยวข้องกับปรากฏการณ์เอลนีโญ (El Niño)

อินเดียกำลังเผชิญกับฤดูมรสุมที่มีปริมาณฝนอ่อนกำลังที่สุดในรอบเกือบสองทศวรรษ โดยปริมาณฝนสะสมต่ำกว่าค่าปกติประมาณร้อยละ 15 ขณะที่พื้นที่ในรัฐผู้ผลิตข้าวสำคัญบางแห่งเผชิญภาวะฝนขาดแคลนรุนแรง โดยมีปริมาณฝนต่ำกว่าปกติถึงร้อยละ 42

การกระจายตัวของฝนที่ไม่สม่ำเสมอ ซึ่งประกอบด้วยช่วงฝนทิ้งช่วงเป็นเวลานานสลับกับฝนตกหนัก ยังเพิ่มความกังวลเกี่ยวกับสภาพผลผลิตข้าวในพื้นที่เพาะปลูกต่างๆ

ทั้งนี้ ฤดูมรสุมระหว่างเดือนมิถุนายน-กันยายนมีสัดส่วนประมาณร้อยละ 70 ของปริมาณน้ำฝนรายปีของอินเดีย และมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อภาคการเกษตร โดยเฉพาะพื้นที่ที่ไม่มีระบบชลประทานที่สามารถจัดหาน้ำได้อย่างแน่นอน นอกจากนี้ น้ำฝนจากมรสุมยังมีบทบาทในการเติมน้ำในอ่างเก็บน้ำและน้ำใต้ดิน ซึ่งเป็นแหล่งน้ำสนับสนุนการเพาะปลูกนอกฤดูมรสุมอีกด้วย

อย่างไรก็ตาม แม้ผลผลิตข้าวมีแนวโน้มลดลง แต่สต็อกข้าวของรัฐบาลอินเดียที่อยู่ในระดับสูงอาจช่วยบรรเทาผลกระทบต่อปริมาณข้าวที่มีอยู่ในตลาดภายในประเทศได้ โดยปริมาณข้าวคงคลังจำนวนมากเปิดโอกาสให้รัฐบาลสามารถบริหารจัดการอุปทานและจำกัดแรงกดดันต่อราคาตลาดภายในประเทศในระยะสั้น

แนวโน้มผลผลิตข้าวของอินเดียยังคงเป็นประเด็นสำคัญที่ต้องติดตามสำหรับตลาดข้าวโลก เนื่องจากอินเดียเป็นประเทศผู้ผลิตและผู้ส่งออกข้าวรายใหญ่ที่สุดของโลก ซึ่งการผสมผสานระหว่างผลผลิตข้าวที่ลดลง สต็อกข้าวคงเหลือจำนวนมาก และการกลับมาของปรากฏการณ์เอลนีโญ จะเป็นปัจจัยที่ตลาดจับตามองอย่างใกล้ชิด ขณะที่อินเดียกำลังก้าวเข้าสู่ฤดูการตลาดข้าวรอบใหม่

ที่มา Oryza.com

สหภาพยุโรป

สหภาพยุโรป (the European Union; EU) รายงานว่า การนำเข้าข้าวในปีการตลาด (Marketing year) 2026/27 (ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2569-31 สิงหาคม 2570) ในช่วงวันที่ 1-15 กันยายน 2569 มีการนำเข้าข้าว (ข้าวเปลือก (คิดเป็นข้าวสารแล้ว) ข้าวกล้อง ข้าวสาร แต่ไม่รวมข้าวหัก) ปริมาณ 57,082 ตัน ลดลงประมาณ 24.4% เมื่อเทียบกับจำนวน 75,553 ตัน ในช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา โดยเป็นการนำเข้าข้าวสายพันธุ์ Japonica จำนวน 4,402 ตัน ลดลงประมาณ 64.6% เมื่อเทียบกับจำนวน 12,424 ตัน ในช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา ขณะที่ข้าวสายพันธุ์ Indica นำเข้าจำนวน 52,680 ตัน ลดลงประมาณ 16.6% เมื่อเทียบกับจำนวน 63,129 ตัน ในช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา สำหรับข้าวหักนั้น มีการนำเข้าปริมาณ 8,901 ตัน ลดลงประมาณ 28.3% เมื่อเทียบกับจำนวน 12,422 ตัน ในช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา

ในสัปดาห์สิ้นสุดวันที่ 15 กันยายน 2569 สหภาพยุโรปนำเข้าข้าว 16,971 ตัน โดยในช่วงตั้งแต่วันที่ 1-15 กันยายน 2569 ประเทศต่างๆที่นำเข้าข้าวประกอบด้วย ฝรั่งเศส 14,580 ตัน อิตาลี 8,599 ตัน เนเธอร์แลนด์ 7,910 ตัน โปแลนด์ 7,667 ตัน เยอรมนี 3,863 ตัน สเปน 3,375 ตัน โปรตุเกส 3,058 ตัน เบลเยียม 1,751 ตัน สาธารณรัฐเชค 1,579 ตัน สวีเดน 1,553 ตัน เป็นต้น

ขณะที่ข้อมูลการนำเข้าและส่งออกข้าวของสหภาพยุโรป (European Union: EU) ระบุว่า ปริมาณการนำเข้าและส่งออกข้าวของสหภาพยุโรปในปีการผลิต 2568/69 ซึ่งครอบคลุมระยะเวลาดังตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2568 ถึง 31 สิงหาคม 2569 ปรับตัวลดลงประมาณ 2% เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า โดยกัมพูชา เมียนมา อินเดีย ไทย และปากีสถาน เป็นแหล่งจัดหาข้าวสารและข้าวกล้องที่สำคัญของตลาดสหภาพยุโรป

ทั้งนี้ ในปีการผลิต 2568/69 สหภาพยุโรปนำเข้าข้าวรวม 1.61 ล้านตันในรูปเทียบเท่าข้าวสาร (Milled Equivalent) ลดลงประมาณ 2% จากปริมาณประมาณการ 1.64 ล้านตันในปีการผลิต 2567/68 โดยปริมาณการนำเข้าประกอบด้วยข้าวเปลือก 11,645 ตัน ข้าวกล้อง 515,276 ตัน และข้าวสารและข้าวกล้อง 1.084 ล้านตัน

เมื่อจำแนกตามประเภทข้าว พบว่า สหภาพยุโรปนำเข้าข้าวจากปอนิกา (Japonica Rice) จำนวน 251,378 ตัน และข้าวอินดิกา (Indica Rice) จำนวน 1.359 ล้านตัน ในปีการผลิตดังกล่าว

สำหรับแหล่งจัดหาข้าวสารและข้าวกล้อง 5 อันดับแรก กัมพูชาครองสัดส่วนสูงสุดด้วยปริมาณ 238,070 ตัน คิดเป็น 26.4% รองลงมา ได้แก่ เมียนมา 186,124 ตัน หรือ 20.6% อินเดีย 167,478 ตัน หรือ 18.5% ไทย 157,014 ตัน หรือ 17.4% และปากีสถาน 103,874 ตัน หรือ 11.5% ตามลำดับ

ด้านการส่งออก ในปีการผลิต 2568/69 สหภาพยุโรปส่งออกข้าวรวม 275,822 ตันในรูปเทียบเท่าข้าวสาร ลดลงประมาณ 2% จากปริมาณประมาณการ 281,694 ตันในปีการผลิต 2567/68 โดยการส่งออกประกอบด้วยข้าวเปลือก 12,205 ตัน ข้าวกล้อง 24,850 ตัน และข้าวสารและข้าวกล้อง 238,768 ตัน

เมื่อจำแนกตามประเภทข้าว สหภาพยุโรปส่งออกข้าวจากปอนิกา 186,331 ตัน และข้าวอินดิกา 89,491 ตัน ในปีการผลิต 2568/69

สำหรับตลาดปลายทางของข้าวสารและข้าวกล้องจากสหภาพยุโรป สหราชอาณาจักรเป็นตลาดสำคัญที่สุดตามรายการที่รายงาน โดยมีปริมาณ 33,918 ตัน คิดเป็น 43.2% รองลงมา ได้แก่ สวิตเซอร์แลนด์ 16,449 ตัน หรือ 21.0% เบลารุส 8,297 ตัน หรือ 10.6% นอร์เวย์ 5,370 ตัน หรือ 6.8% และเซอร์เบีย 2,350 ตัน หรือ 3.0% ที่มา *Oryza.com*

ไนจีเรีย

ตามรายงานของ Business Day ไนจีเรียเดินหน้าขยายโครงการเสริมสารอาหารในอาหาร (Food Fortification Program) โดยเพิ่มข้าว เข้าเป็นหนึ่งในอาหารหลักที่อยู่ภายใต้มาตรการเสริมสารอาหาร เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดสารอาหารรอง (Micronutrient Deficiencies) ซึ่งพบอย่างแพร่หลาย โดยเฉพาะในเด็กและสตรี

มาตรการดังกล่าวเป็นการต่อยอดจากความสำเร็จของไนจีเรียในการใช้เกลือเสริมไอโอดีน (Iodized Salt) ซึ่งช่วยลดปัญหาการขาดสารไอโอดีนลงอย่างมีนัยสำคัญ หลังจากประเทศเริ่มดำเนินนโยบายดังกล่าวในปี 2536

ปัจจุบัน ไนจีเรียได้เพิ่มข้าวเข้าสู่กลุ่มอาหารหลักที่อยู่ภายใต้โครงการเสริมสารอาหาร ร่วมกับแป้ง น้ำมัน และน้ำตาล โดยผู้เชี่ยวชาญระบุว่า ข้าวเสริมสารอาหารสามารถช่วยแก้ไขภาวะขาด ธาตุเหล็ก กรดโฟลิก วิตามินบี 12 และสังกะสี ขณะที่ ไนอะซิน ไทอามีน และไพริดอกซิน เป็นสารอาหารที่สามารถเติมได้ตามความเหมาะสม

รัฐบาลไนจีเรียและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในภาคอุตสาหกรรมกำลังส่งเสริมการผลิตข้าวเสริมสารอาหารภายในประเทศ พร้อมทั้งจัดทำหลักปฏิบัติ (Code of Practice) เพื่อกำหนดระดับสารอาหารที่เหมาะสมและสร้างประโยชน์ต่อผู้บริโภค

อย่างไรก็ตาม โครงการเสริมสารอาหารสำหรับแป้ง น้ำมัน และน้ำตาลที่ไนจีเรียดำเนินการมาก่อนหน้านี้ ยังเผชิญกับปัญหาด้านการปฏิบัติตามข้อกำหนด (Compliance) ทำให้การบังคับใช้กฎระเบียบและการกำกับดูแล อย่างมีประสิทธิภาพเป็นปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จของโครงการเสริมสารอาหารในข้าว

สำหรับตลาดข้าว การเพิ่มข้าวเข้าสู่โครงการดังกล่าวมีแนวโน้มเพิ่มความต้องการข้าวที่ผ่านการแปรรูป และเสริมสารอาหารภายในประเทศ ขณะเดียวกัน หากข้อกำหนดด้านการเสริมสารอาหารมีการบังคับใช้อย่าง ครอบคลุมมากขึ้น อาจส่งผลให้ผู้ผลิตข้าวภายในประเทศมีความได้เปรียบด้านการแข่งขันเมื่อเทียบกับข้าวนำเข้า เนื่องจากสามารถตอบสนองข้อกำหนดด้านมาตรฐานและกระบวนการผลิตภายในประเทศได้โดยตรง

ทั้งนี้ การดำเนินมาตรการดังกล่าวจึงเป็นประเด็นที่ควรติดตามสำหรับผู้ส่งออกข้าวไปยังไนจีเรีย เนื่องจาก ข้อกำหนดเกี่ยวกับการเสริมสารอาหารอาจมีผลต่อรูปแบบสินค้า มาตรฐานการนำเข้า และการแข่งขันระหว่างข้าว นำเข้ากับข้าวที่ผลิตและแปรรูปภายในประเทศในระยะต่อไป

องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization of the United Nations: FAO) เผยแพร่รายงานสถานการณ์และแนวโน้มระบบเตือนภัยล่วงหน้าด้านอาหารและการเกษตร (Global Information and Early Warning System: GIEWS) ฉบับล่าสุดสำหรับไนจีเรีย โดยมีสาระสำคัญเกี่ยวกับ ผลผลิตธัญพืช ต้นทุนการผลิต ราคาอาหาร และสถานการณ์ความมั่นคงทางอาหารของประเทศ ดังนี้

ผลผลิตข้าวและแนวโน้มการผลิตธัญพืช ตามตารางข้อมูลผลผลิตธัญพืชในรายงาน FAO/GIEWS ผลผลิต ข้าวของไนจีเรียในปี 2568 อยู่ที่ประมาณ 9.372 ล้านตันข้าวเปลือก เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.7 จาก 9.130 ล้านตันในปี 2567 ทั้งนี้ รายงานไม่ได้ระบุประมาณการผลผลิตข้าวแยกต่างหากสำหรับปีการผลิต 2568/69 และไม่ได้ระบุตัวเลข การนำเข้าข้าว

แนวโน้มผลผลิตธัญพืชในปี 2569 ยังคงมีความไม่แน่นอน แม้ว่าหลายพื้นที่ทางภาคเหนือจะได้รับปริมาณ น้ำฝนโดยทั่วไปอยู่ในเกณฑ์เพียงพอ แต่บางพื้นที่ในเขตมิดเดิลเบลต์ (Middle Belt) และรัฐทางภาคเหนือหลายแห่ง เผชิญภาวะฝนทิ้งช่วง ส่งผลให้ความเสี่ยงที่ผลผลิตธัญพืชในบางพื้นที่จะลดลงเพิ่มสูงขึ้น

ขณะเดียวกัน สถานการณ์ความขัดแย้งยังส่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่อกิจกรรมทางการเกษตรในรัฐที่เป็น แหล่งผลิตธัญพืชสำคัญ โดยจำกัดการเข้าถึงพื้นที่เพาะปลูก และทำให้ครัวเรือนเกษตรกรบางส่วนจำเป็นต้องลดพื้นที่ เพาะปลูกหรือระงับกิจกรรมทางการเกษตร

ต้นทุนปัจจัยการผลิตที่อยู่ในระดับสูง เป็นอีกหนึ่งข้อจำกัดสำคัญ โดยในช่วงเดือนกุมภาพันธ์-พฤษภาคม 2569 ราคาปุ๋ยเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 12 สำหรับปุ๋ย NPK และร้อยละ 43 สำหรับปุ๋ยยูเรีย ขณะที่ราคาน้ำมัน เชื้อเพลิงที่สูงขึ้นส่งผลให้ต้นทุนการขนส่งและต้นทุนการผลิตเพิ่มขึ้น FAO/GIEWS ระบุว่า ปัจจัยดังกล่าวมีแนวโน้ม ทำให้การใช้ปุ๋ยลดลง และอาจส่งผลกระทบต่อผลผลิตต่อพื้นที่

ด้านราคาอาหาร ตามรายงาน อัตราเงินเฟ้อด้านอาหารรายปีของไนจีเรียอยู่ที่ ร้อยละ 20.3 ในเดือน กรกฎาคม 2569 เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 8.9 ในเดือนมกราคม 2569 การปรับขึ้นของราคาน้ำมันเบนซิน ปริมาณสินค้า ในตลาดที่ลดลง และอุปสงค์ภาคครัวเรือนที่อยู่ในระดับสูง ล้วนเป็นปัจจัยที่มีส่วนทำให้อัตราเงินเฟ้อด้านอาหาร เพิ่มขึ้น ทั้งนี้ รายงานไม่ได้ระบุข้อมูลราคาข้าวโดยเฉพาะ จึงไม่สามารถสรุปการเปลี่ยนแปลงของราคาข้าวใน ประเทศจากข้อมูลส่วนนี้ได้โดยตรง

สถานการณ์ความมั่นคงทางอาหารของไนจีเรียปรับตัวแย่ลงในช่วงฤดูขาดแคลนอาหาร (lean season) ปี 2569 จากผลการประเมินล่าสุดของกรอบการวิเคราะห์แบบบูรณาการ (Cadre Harmonisé: CH) ซึ่ง FAO/GIEWS

อ้างถึง พบว่า ประชาชนประมาณ 36.3 ล้านคน หรือร้อยละ 17 ของประชากรที่อยู่ในขอบเขตการวิเคราะห์ คาดว่า จะเผชิญภาวะความไม่มั่นคงทางอาหารในระดับระยะที่ 3 (ภาวะวิกฤต) หรือรุนแรงกว่า (CH Phase 3+) ในช่วง เดือนมิถุนายน-สิงหาคม 2569

ตัวเลขดังกล่าวเพิ่มขึ้นจากประชาชนมากกว่า 30.6 ล้านคน หรือร้อยละ 15 ที่เผชิญภาวะความไม่มั่นคงทางอาหารในระดับ CH Phase 3+ ในช่วงเวลาเดียวกันของปี 2568 สถานการณ์มีความรุนแรงเป็นพิเศษในรัฐบอร์โน (Borno) ซึ่งความขัดแย้งและข้อจำกัดด้านการเดินทางกำลังจำกัดการเข้าถึงพื้นที่เพาะปลูก พื้นที่เลี้ยงสัตว์ และ ตลาด ตลอดจนเป็นอุปสรรคต่อการให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม

ทั้งนี้ ณ ช่วงต้นเดือนสิงหาคม 2569 มีประชาชนพลัดถิ่นภายในประเทศ (Internally Displaced Persons: IDPs) ทั่วประเทศมากกว่า 3.7 ล้านคน โดยประมาณสองในสามอยู่ในรัฐบอร์โน

ที่มา Oryza.com

สหรัฐอเมริกา

รายงานจากหนังสือพิมพ์ The Washington Post และสำนักข่าว Bloomberg ว่า สหรัฐอเมริกากำลังพิจารณาออกมาตรการห้ามส่งออกน้ำมันดีเซล ความเคลื่อนไหวดังกล่าวเกิดขึ้นหลังราคาน้ำมันดีเซลในสหรัฐฯ ปรับตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 87 ในเดือนกันยายน มาอยู่ที่ระดับสูงสุดเป็นประวัติการณ์ที่ 6.53 ดอลลาร์สหรัฐต่อแกลลอน

การเปลี่ยนแปลงนโยบายดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อประเทศที่พึ่งพาอุปทานน้ำมันดีเซลจากการส่งออกของสหรัฐฯ สาเหตุที่ราคาน้ำมันดีเซลอยู่ในระดับสูงในขณะนี้ไม่ได้เกิดจากปัญหาด้านราคาน้ำมันดิบเพียงอย่างเดียว แต่ยังเป็นผลจากภาวะขาดแคลนกำลังการกลั่นน้ำมันดีเซลทั่วโลก รวมถึงอุปทานน้ำมันกลั่น (Distillate) ซึ่งครอบคลุมน้ำมันดีเซลและน้ำมันทำความร้อนที่มีอยู่อย่างจำกัด

สำนักงานสารสนเทศด้านพลังงานสหรัฐฯ (U.S. Energy Information Administration: EIA) ระบุว่า การลดลงของกิจกรรมการกลั่นน้ำมันในรัสเซีย จีน และตะวันออกกลาง ส่งผลให้อุปทานน้ำมันดีเซลในตลาดโลกตึงตัวมากขึ้น และผลักดันให้ผู้ซื้อในตลาดต่างประเทศหันมาจัดหาน้ำมันดีเซลจากสหรัฐฯ เพิ่มขึ้น

สต็อกน้ำมันกลั่นสหรัฐฯ ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยตามฤดูกาลร้อยละ 13 ซึ่ง ณ วันที่ 11 กันยายน สต็อกน้ำมันกลั่นของสหรัฐฯ ซึ่งรวมถึงน้ำมันดีเซลและน้ำมันทำความร้อน อยู่ที่เพียง 107.9 ล้านบาร์เรล ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยตามฤดูกาลในช่วง 5 ปีที่ผ่านมาประมาณร้อยละ 13 โดยปกติแล้ว สหรัฐฯ ควรเพิ่มปริมาณสำรองน้ำมันในช่วงฤดูร้อน แต่ในปีนี้สต็อกน้ำมันกลั่นอยู่ในระดับต่ำผิดปกติและยังไม่มี การฟื้นตัวของปริมาณสำรองตามที่คาดหวัง

ขณะเดียวกัน การผลิตน้ำมันกลั่นของสหรัฐฯ ซึ่งรวมถึงน้ำมันดีเซลและน้ำมันทำความร้อน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณ 5.1 ล้านบาร์เรลต่อวันแล้ว ซึ่งเป็นระดับสูงสุดนับตั้งแต่ปี 2019 ส่วนอัตราการใช้กำลังการกลั่นน้ำมันอยู่ที่ร้อยละ 97 ในสัปดาห์สิ้นสุดวันที่ 11 กันยายน

การส่งออกน้ำมันกลั่นของสหรัฐฯ ที่มีปริมาณกำมะถันไม่เกิน 15 ส่วนในล้านส่วน (Distillate Fuel Oil ≤ 15 ppm) น้ำมันในกลุ่มดังกล่าวส่วนใหญ่เป็น น้ำมันดีเซลกำมะถันต่ำพิเศษ (Ultra-Low Sulfur Diesel: ULSD) ซึ่งเป็นข้อกำหนดมาตรฐานสำหรับน้ำมันดีเซลที่ใช้กับยานพาหนะบนทางหลวงในสหรัฐฯ และมีสัดส่วนเป็นส่วนใหญ่ของอุปทานน้ำมันกลั่นในประเทศ น้ำมัน ULSD จึงเป็นประเภทน้ำมันที่เชื่อมโยงโดยตรงกับตลาดน้ำมันดีเซลกำมะถันต่ำพิเศษ รวมถึงความต้องการใช้น้ำมันดีเซลในภาคการขนส่งด้วยรถบรรทุกและภาคเกษตรกรรม

ที่มา Oryza.com

บราซิล

ตามรายงานตลาดสินค้าเกษตรของ Cultivar Semanal ฉบับวันที่ 18 กันยายน 2569 ระบุว่า ตลาดข้าวของบราซิลเริ่มส่งสัญญาณปรับตัวดีขึ้น โดยความต้องการข้าวเพื่อการส่งออกที่เพิ่มขึ้นเป็นปัจจัยสนับสนุนการปรับตัวสูงขึ้นของราคา โดยเฉพาะในรัฐริโอกรันด์ิซู (Rio Grande do Sul) ซึ่งเป็นรัฐผู้ผลิตข้าวรายสำคัญของประเทศ

ทั้งนี้ ข้าวจากรัฐริโอกรันด์ิซูมีความต้องการซื้อเพิ่มขึ้นและราคาปรับตัวสูงขึ้น โดยมีรายงานการซื้อขายเพื่อการส่งออกที่ราคาประมาณ 90 เรียลบราซิลต่อกระสอบ (ประมาณ 17.62 ดอลลาร์สหรัฐ) ขณะที่รัฐดังกล่าวอาจมีปริมาณการส่งออกข้าวในเดือนกันยายนสูงสุดเป็นประวัติการณ์

ขณะที่ในรัฐโตกันตินส์ (Tocantins) มีรายงานราคาข้าวอยู่ที่ 105-110 เรียลบราซิลต่อกระสอบ (ประมาณ 20.36-21.33 ดอลลาร์สหรัฐ) ขณะที่การซื้อขายบางรายการสำหรับการขนส่งข้าวออกจากรัฐมีราคาสูงถึง 120 เรียลบราซิลต่อกระสอบ (ประมาณ 23.27 ดอลลาร์สหรัฐ)

การฟื้นตัวของราคาข้าวยังส่งผลให้แนวโน้มการเพาะปลูกในรัฐโตกันตินส์ปรับตัวดีขึ้น โดยราคาที่สูงขึ้นช่วยสนับสนุนมุมมองต่อการตัดสินใจเพาะปลูกของเกษตรกรในพื้นที่

การปรับตัวแข็งแกร่งขึ้นของตลาดข้าวเกิดขึ้นท่ามกลางแนวโน้มการฟื้นตัวของความต้องการสินค้าเกษตรของบราซิลในภาพรวม โดยกิจกรรมการส่งออกมีส่วนสนับสนุนราคาสินค้าเกษตร ขณะที่เงื่อนไขด้านอุปทานภายในประเทศยังคงเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อตลาดในแต่ละภูมิภาค

ตามรายงานของ Revista Cultivar ยังระบุว่า บริษัทจัดหาแห่งชาติบราซิล (National Supply Company: Conab) คาดการณ์ผลผลิตข้าวของบราซิลในปีการผลิต 2568/69 อยู่ที่ 11.1 ล้านตัน ลดลงร้อยละ 13.2 จากฤดูกาลก่อน แม้ผลผลิตธัญพืชโดยรวมของประเทศมีแนวโน้มทำสถิติสูงสุดเป็นประวัติการณ์ที่ 361.7 ล้านตัน ซึ่งการลดลงของผลผลิตข้าวมีสาเหตุหลักจากพื้นที่เพาะปลูกที่ลดลงร้อยละ 14 โดยคาดว่าข้าวนาชลประทานจะมีผลผลิตประมาณ 10.4 ล้านตัน ขณะที่ข้าวนาฝนมีผลผลิตประมาณ 644,500 ตัน

แม้ผลผลิตข้าวจะลดลง แต่ Conab ได้ปรับเพิ่มประมาณการผลผลิตธัญพืชโดยรวมของบราซิลในปีการผลิต 2568/69 ขึ้นร้อยละ 0.3 จากประมาณการเมื่อเดือนสิงหาคม โดยประมาณการล่าสุดเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.6 จากฤดูกาลก่อน การปรับเพิ่มดังกล่าวได้รับแรงสนับสนุนจากผลผลิตต่อพื้นที่ที่ดีขึ้นของข้าวโพดฤดูที่สอง

สำหรับถั่วเหลือง คาดว่าผลผลิตจะทำสถิติสูงสุดเป็นประวัติการณ์ที่ 180.4 ล้านตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.2 จากปีก่อน ขณะที่ผลผลิตข้าวโพดคาดว่าจะอยู่ที่ 144 ล้านตัน โดยเป็นผลผลิตจากข้าวโพดฤดูที่สองจำนวน 112.1 ล้านตัน นอกจากนี้ ผลผลิตฝ้ายคาดว่าจะทำสถิติสูงสุดเช่นกันที่ประมาณ 4.1 ล้านตัน ในทางตรงกันข้าม ผลผลิตข้าวสาลีคาดว่าจะลดลงร้อยละ 27.1 มาอยู่ที่ 5.7 ล้านตัน

แนวโน้มผลผลิตสินค้าเกษตรของบราซิลที่แตกต่างกันสะท้อนให้เห็นถึงผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงพื้นที่เพาะปลูกต่อผลผลิตข้าว แม้ผลผลิตต่อพื้นที่ที่อยู่ในเกณฑ์ดีของพืชธัญพืชสำคัญจะช่วยผลักดันผลผลิตธัญพืชโดยรวมของประเทศให้ทำสถิติสูงสุดเป็นประวัติการณ์ แต่การลดลงอย่างมากของพื้นที่เพาะปลูกข้าวคาดว่าจะส่งผลให้ผลผลิตข้าวของบราซิลในปีการผลิต 2568/69 ลดลงอย่างมีนัยสำคัญ

ที่มา Oryza.com